

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUNSÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Munkára.

Budapest, június 19.

(S.) Furcsán vannak a néppárttal a liberális emberek. Egyrészt kicsinyli. Lenézi azt a csodálatosan alacsony politikai erudíciót, amelylyel ez a párt a magyar közéletben tényező akar lenni, még pedig kormányzásra aspiráló tényező. Ajkbiggyesztve fordul el attól a politikai társaságtól, amely híján van szinte minden szellemi és erkölcsi tőkének és csak izgató jelszavakból, csak hazugságokból, csak terrorizmusból él. A másik része a liberális közvéleménynek nagyon is tulbecsüli a klerikális reakció jelentőségét és kelletlenül jobban retteg tőle. És ennek a két ellentétes iránynak az eredője az, hogy sem innen, sem onnan nem történik semmi a néppárt szervezkedésének az ellensúlyozására, térfoglalására az akadályozására. A kicsinylés és a rettegés találkozik abban a konkluzióban, hogy semmit sem cselekszik, hanem renyhe közömbösséggel, vagy renyhe kétségbeeséssel nézi, hogyan hálózza be az országot a józsefköruti irodából vezetett országos hadjárat.

Azon kezdjük, hogy felkérjük a kicsinylőket is, a rettegőket is, hogy tegyék egy kissé félre az okatlan kicsinylést és a fölösleges rettegést és menjenek el tanulni a néppárt embereihez. Egy dolgot tanulhatnak tőlük: azt, hogy csatát nyerni nem lehet hadikétszülődés nélkül. Azt, hogy a békében kell elkészülni a háborúra. És hogy a könnyelműség éppen olyan rossz hadi muníció, mint a kétségbeesés. Ezt tanulják meg a néppárttól és e szerint cselekedjenek, mert különben szegényszemre majd a vesztett csaták után fogják megtanulni, hogy a néppártnak nem volt hatalmasabb szövetségese, mint a szabadelvű elemek lustasága, bűnös köteletségmúlásztása. Nézzétek szét az országban és lássák

meg, mi történik a választókerületekben. Aki szeretik a kényelmet, akár ki se mozduljanak a szobájukból, hanem nyolc fillérért hozassák meg a néppárt valamelyik lapját és olvassák el a tudósításokat az ő négyüléseikről, amilyeneket minden héten rendeznek többet is az országban, Budapestről leránduló képviselőkkel és egyéb mozgó apostolokkal. És olvassák el ezeknek a lapoknak a folytonos híradásait arról a szakadatlan munkáról, amely az ultramontán pártszervezet erősítése, fejlesztése érdekében folytatódik minden eszközzel, szóval, írással, szepserével és erőszakkal, csábítással és megfélemlítéssel. És aztán tanuljanak belőle.

Ellenségünk a néppárt. Ellensége nemcsak a liberalizmusnak, hanem minden magyar nemzeti érdeknek. Veszedelem az országunk. Legszomorubb jelensége a magyar alkotmányos élet újabb történetének. Am egyet megbecsülünk benne és ezt odaállítjuk a szabadelvű közvélemény elé követésreméltó példaképpen: azt a szigorú köteletségűdást, azt az imponáló fegyverzettséget és szüntelenül aktív akaraterőt, amely kárhuzatos munkájában vezérel. Minden embere a helyén van mindig, mindenütt. Fáradságot nem ismer, lehetetlenség nem csüggeszti, kudarc nem riasztja meg. Küzd, fárad, járja az országot, bolondítja a népet, feldulja a feleketek békességét, utálatos munkát végez, elvetendő eszközökkel. De ez *munka*. Ez *küszedelem*. Romból, de dolgozik.

Hát a szabadelvűpárt emberei mit csinálnak? Gunyolódznak, vagy rettegnek. Ellenben *nem dolgoznak*. Behunyják a szemüket. Elaltatják a lelkiismeretüket. Engedik veszendőbe menni a maguk jussát, a maguk terhes örökségét, amelyet védelmezni volna a köteleességük az utolsó talpalattnyi földig, izmaiknak minden porcikájával, szellemi, fizikai, erkölcsi erejüknek megfeszítésével.

Különös dolog biz' ez, hogy az ellenséget magasztaljuk és saját feleinket ócsároljuk. Ezt kell pedig tennünk; baj, hogy meg kell tennünk, de meg *kell* tennünk.

Nem okatlan ez a vészkiáltás. A veszedelem itt van, számot kell vetnünk vele. Meg kell vele birkóznunk, amíg bírjuk. Most még bírjuk. Most még mi vagyunk az erősebbek. Mienk az ország. Mienk is marad, ha nem *ajándékozunk* oda az ellenségnek.

A magyar intelligencia szinte osztatlanul szabadelvű. Az a része is, amely a közjogi ellenzékhez tartozik, legalább tulnyomó részben az. A nép nagy tömege idegenül fogadja a felekezeti izgatást. Nem kenyerre az a magyarnak. A katolikus papság egy része is határozottan velünk érez — mert a magyar pap első sorban *magyar* — egy része ingadozik és csak a legalja, meg a lelkiismeretlen stréber káplánok *szeződtek* a néppárthoz. Ma még nincs is masra szükség, mint a liberalizmus hiveit megtartani a liberalizmusnak, az ingadozókat visszatartani az elszakadástól és azt a kisebbséget, amely már bevette a néppárt maszlagját, visszahódítani, mennyire lehet. Nem éppen nehéz munka ez, *de magától nem csinálódik meg*. És ha nem kezdjük meg valahára, majd gondoskodik róla a néppárt, hogy meg se tehesük. Akkor aztán majd észbe kapunk, de késő lesz.

Siessünk hát tanulni a néppárttól, amit meg lehet és meg kell tanulunk. Cselekedjünk az ő módjára, a mi becsületes eszünkkel, a mi becsületes célunk érdekében. A szabadelvű képviselők se resteljenek nyakukba venni az országot. Nekik se derogáljon, hogy szóba álljanak a választókkal — *választás idején kívül is*. Tessék küzdeni a bolond beszédek ellen az okos szó hatalmával, a bolondítás ellen a felvilágosítás fegyverével, a hazugság ellen az igazság hatalmával.

TÁRCA.

A csalódás.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Irta: F. C. Philips.

Mikor Robert Marrable lemondott az ügyvédkedésről, s mint a Marrable, Craig és Társa cég baltagja Peruba ment, ugyanakkor még valamiről lemondott, ami véghetetlenül drágább volt neki mindenféle rangnál és állásnál.

Szerelmes volt. A leány, akit szeretett, tizen-nyolc esztendőért ért meg és sohasem vallotta meg neki, mennyire drága neki. Kétségtelennek mutatkozott tehát, hogy a leány, amikor valamikor viszontláthatja, már férjnél lesz.

És még sem volt abban a helyzetben, hogy megvallja neki szerelmét. Ugy látszott, hogy pályájának a megválasztását elhibázta, az pedig, hogy Nellie Sandhorstot arra kérje, hogy várjon rá, amíg Dél-Amerikából visszatér, önzés és izléstelenység lett volna.

A fiatal leány a whitefinchi rektorának volt a leánya. A legesinosabb, a legbájosabb teremtes volt, akit csak képzelni lehetett és — ha lehet illyet egy rektor leányáról mondani — kedvesen flirtolt Marrable-lal a nvári hónapok alatt, amelyeket a fiatal ember Romérékkel Whitefinchben töltött. Kedvesen flirtolt vele, de a hozzá való szerelemtől sokkal távolabb volt, semmint Marrable maga is gondolta s egész nyugodtan ki lehet jelenteni, hogy habozás nélkül nemmel felelt volna arra a kérdésre, tudna-e bizonytalan ideig hahadon maradni, míg Marrable abba a helyzetbe jut, hogy a leányból mrs. Robert Marrable lehessen. Ezt érezte Marrable. Ismeretségük a leány

részéről csak nyári szórakozás volt, az ő részéről azonban sokkal több. Ő még csak huszonöt esztendő volt — aránylag tehát nagyon fiatal a leányhoz — és ámbár alapjában véve meg volt győződve arról, hogy végül el fogja felejteni Sandhorst kisasszonyt, mégis mélyesen beldogtalannak érezte magát, amikor föl-s alá járt annak a nagy gőzösnek a fedélzetén, amely őt sok ezer mérföldre eső számkivetésbe vitte.

Még megérkezése után, környezetének változatos tarkaságában nem felejtette el a leányt. Noha fájdalmának a hevessége eltűnt s ezzel ugyanolyan mértékben a leányra való emlékezése is, de végképpen nem felejtett meg róla. És mind nagyobb időközben emlékezett csak vissza, míg végül inkább csak bizonyos kívánsai érdeklődéssel gondolt rá. De azért mégis gondolt rá. Ugyszólván valami angol tájképnek egy részlete volt neki, amelynél szívesen időzik el néha-néha az ember. Sima, zöld pázsit, arnyas bükkfákkal, amelynek közepén ott áll, amint legutoljára látta, fehér flanel ruhában, kriket-sapkával, egészen hátul a haján. Mi lett vajon belőle?

Tíz évvel az után, hogy egy gőzös fedélzetén járt-kelt, Marrable újra hajóra szállott. Sok minden történt az alatt a Marrable, Craig és Társa céggel, s ő mint gazdag ember tért vissza Európába.

Sokkal öregebbnek látszott, mint valósággal volt, vagy helyesebben szólva nem látszott olyan fiatalnak, mint amilyen volt. Semmiesetre sem fejtettek benne olyan férfit, aki ideálok után futkos, pedig ő futkosott ideálok után. Angolországba való visszatérésevel Miss Sandhorstra való emlékezése is visszatért és pedig többé nem gyöngén és elmosódottan, hanem elevenen, erőteljesen. Nem gondolt arra, hogy feleségül vegye, mert hiszen bizonyosan másé volt már

régóta, hanem kéjelgett abban a gondolatban, hogy viszontláthatja, s ezt a viszontlátást olyan izgatottan várta, amely csaknem diákosnak tett szert neki.

Tovább nem gondolt. Bizonyára, állapotodt meg önmagával, egy rövid párbeszéd lesz köztük, s ez a párbeszéd rendkívül érdekes lesz. Újult hévvel támadtak fel érzelmei, amelyekkel egykor az oceánon átvitorlázott — jó isten, milyen boldogtalan volt akkor! — s úgy tetszett neki, mintha elvesztett ifjúsága egy részének feltalálására és visszaszerzésére menne. Valami jótékony bánat töltötte el a lelkét, mialatt a hajó az angol partokhoz közeledett, s mikor végül kikötött és a londoni vonatról leszállott, akkor az idegei remegtek, s csaknem lehetetlennek érezte, hogy rögtön kocsira ne pattanjon és egykori szerelméhez ne repüljön.

Mindjárt az nap délután meglátogatta régi barátait, Roméréket. Otthon voltak, mrs. Romer melegen fogadta őt.

— Milyen szép öntől, hogy rögtön hozzánk jött! — kiáltott fel — No, hadd lássam! Kiváncsi vagyok, vajon megismertem volna-e rög-tön... Nem hiszem!

— Ugy-e, nagyon megöregedtem.
— Megöregedett? Képtelenség! Nem, csak megváltozott. Erősebb, barnább lett. Jobb szinben volt, mikor elment. És most itt marad Angolországban?

— Azt hiszem. Azok közé a kevéssé irigylésreméltó lények közé tartozom, akik úgy érzik magukat, mint hal a szárazon. Visszavonultam az üzlettől és nincs foglalkozásom, ámbár ügyvéd is volnék. Igen, Londonban maradok és megpróbálok majd, hogy hozzá szokjam a semmittevéshez. Segítségemre akar lenni ebben?

— Természetesen. S hogy rögtön hozzá is

Munkára, tisztelt liberális atyáink! Nincs mire várni. Aki azt hiszi, hogy majd úgy lesz most is, hogy mindent elvégez a választáson a pénz, pálinka és hivatalos erőszak, az alaposan téved. Hivatalos erőszak először is *nem lesz*. A Szell-kormány nem hajlandó szennyes választásokat csinálni. Ahol a maguk szakállára próbálják meg, hasztalan próbálják. A kuriai bírskodás nagyon komoly dolog, annyira komoly, hogy nem fog ki rajta semmi fortély. Annyira komoly, hogy elgőzölög tőle a pálinka hódító ereje és a pénz varázshatalma nemkülönben. Régi módi mandátumok nem lesznek. Annak löttek már egyszersmindkorra.

Nincs más mód, akárhogy forgatjuk: *dolgozni* kell és *küdeni*. Már most. Tessék ezt elhinni, tekintetes szabadelvű közvélemény. El nem hinni bűn. És a bűnös hitetlenségnek rettenetes *tamulság* lehet a büntetése.

BELFÖLD.

A katolikus autonómia. A katolikus autonómiát szervező kongresszus *tizenkettes albizottsága* ma délelőtt 11 órakor a főrendiház üléstermében folytatva tanácskozásait gróf Szapáry Gyula elnökle alatt. A jegyzői tisztelet dr. Hoványi Gyula, a 27-es bizottság elnöke teljesítette. A püspöki kart Schlauch Lőrinc nagyváradi, báró Hornig Károly veszprémi és Szmercsányi Pal szepesi püspök képviselték. A kultuszminisztérium kiküldöttéiként Tóst Gyula és Madách Emánuel miniszteri tanácsosok, Várady L. Árpád, Finczy Ernő, dr. Csorba Ferenc és dr. Halász Ferenc osztálytanácsosok voltak jelen. A mai értekezleten befejezték a kormány kiküldöttével a tárgyalásokat és elhatározták, hogy a katolikus autonómiát szervező *tizenkettes albizottság* tagjai holnap, szerdán délelőtt 11 órakor ismét értekezletre jönnek össze, a mikor is kitűzik a jegyzőkönnyv hiteltelisének idejét. Egyébként az értekezlet mai tárgyalása szintén *teljesen bizalmas* jellegű volt.

Az ügykezelés egyszerűsítése. A bécsi felhivatalos *Pol. Corr.* hosszabb budapesti jelentést közöl a belügyminisztérium ügykezelésének egyszerűsítéséről szóló miniszteri rendeletekre vonatkozólag. A jelentés szerint a miniszterelnök ezekkel a rendeletekkel jelezni akarta, hogy milyennek kontemplálja a közigazgatás jövődéli reformját. Ugy halljuk, hogy ezeket a rendeleteket mások is fogják követni, amelyek valamennyi fokon le egészen a községekig lényegesen egyszerűsítik az ügykezelést az által, hogy a felek és a hatóság között nagyobb tért jutna a közvetlen, szóbeli érintkezésnek, továbbá jelentéke-

fogjunk, ma nálam ebédel. Reményem, ön is így tervezte. Mert ha másutt ebédelt volna visszaérkezésének napján, soha többet nem beszéltem volna önhöz. Ami Jackett illeti . . .

— Hol van Jack?

— Az, uram, a klubban van s rögtön haza jön. Néhány ismerősünk is eljön hét órakor ebédre.

— Ön nagyon szerettemélt, — felelte Marrable — de meg kell vallanom az igazat, zavarban vagyok ruhámat illetőleg. Peru és London olyan messze van egymástól. Azt hiszem, Európában még mindig frakkot viselnek.

Mrs. Romer kacagott.

— Elnézők leszünk az ön perui kabátja iránt — mondotta — kifogásokat nem fogadunk el, hagyja hát el őket. Parancsol süteményt?

— Köszenöm — felelte Marrable és megkavarta a teáját — és most mondja el, hogy mi újság önnéknél? Férjhez ment már Miss Laura?

— Hogy férjhez-e? Három gyönyörű aprósága van és kezd már öregedni. Akármikor testvéroknak is néznek bennük!

— Ennek csak az anyja az oka. Ön fiatalabbnak látszik, mint valaha. És a kis lány — Rosie?

— Rosiet tavaly vezettük be a társaságba. Ma délután néhány barátinjával a Paderewski-hangversenyre ment. Tizennyolc esztendő.

— Tizennyolc?!... Lehetetlen! Az idő hogy eljár! Igen és Sandhorsték? Él még a rektor?

— Igen. Este látni fogja őket, ők azok az ismerősök, akiket említettem! A leány nem ment még férjhez. Különös, mi?

— Nagyon különös — mondotta Marrable lassan. — Még nem ment férjhez? Csakugyan? — Mervev bántam a cseszjére. — Nos hát folytassa — mondta aztán — meséljen még, ez mind új nekem és ön tudja, hogy nekem sohasem elég semmi.

Hogom azért már csak elmosódottan hallott

nyen apasztják az írásbeli munkát az alsófoku hatóságoknál, amelyek most túl vannak terhelve jelentések és statisztikai kimutatások készítésével. Egész helyesen mondják, hogy a bürokratizmus az idővel és munkaerővel való rossz gazdalkodásnál fogva a legulsóbb neme az adóterhek, amit a népre rá lehet róni és bizonyára a legnagyobb államférfihoz is méltó feladat, fölvenni a harcot a bürokrácia elavult formái ellen és megvetni az alapját olyan modern bürokráciának, amely meg tud felelni a mai kor feladatainak. A szóban forgó rendeletek mutatják, milyen szellemben akarja Szell Kálmán végrehajtani a közigazgatás reformját, de egyszersmind szerencsésen előkészítik ezt a reformot, amennyiben kitűnik belőlük, hogy a Szell-kormányt közigazgatásunk átalakításánál nem hatalmi érdek, vagy centralizáló hajlam vezeti, hanem egyedül célja az, hogy a közigazgatást modern alapokra fektesse, úgy, hogy a nép abban minden téren a fejlődésnek és haladásnak leghathatóbb tényezőjét lássa.

Tisza István a helyzetéről.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Nagyvárad, június 19.

A biharmegyei szabadelvű párt ma népes gyűlést tartott gróf Tisza István, az újonnan megválasztott pártelnök elnökle alatt. Az ülés színhelyül eredetileg a Széchenyi-szálló nagyterme volt kiszemelve, de a részvevők nagy sokasága miatt a gyűlést a szabadban kellett megtartani. A fogadó tágas udvara zsufoltság megtelt a megye és város előkelőségeivel, a választók színe-javával. Ott voltak *Beóthy* Laszlo főispán, *Szunyogh* Péter alispán, *Bulyovszky* József polgármester, *Heggyessy* Márton a megyei szabadelvű párt elnöke, *Hiatky* Endre a városi párt elnöke, *Hoványi* Géza a párt alelnöke, *Tassy* Pal főügyész, *Czifra* Gerő, *Schöplín* postaigazgató, *Papp* Miklós pénzügyigazgató, *Telegdy* József, *Órley* Kálmán megyebeli képviselők. Este 7 órakor jött gróf Tisza István *Heggyessy* Márton pártelnökkel és a társaságban leutazott képviselőkkel. Ott voltak: *Pulszky* Ágost, *Gajari* Ödön, *Kristóffy* József, gróf *Teleky* Sandor, báró *Feilitzsch* Artur, *Wolner* Tivadar, *Fassie* Tódor, *Vetorisz* Miklós, *Manasz* György és báró *Solyomssy*. Gróf Tisza István elnök az ülést a következő beszéddel nyitotta meg:

(A beszéd.)

Tisztelt Uraim! Midőn először van szerencsém a párt értekezletén megjelenni, amióta megtisztelő bizalmuk e párt elnöki székebe emelt, engedjek meg, hogy mindenekelőtt szívből jövő köszönetemet tolmácsoljam önök előtt.

Aki köpályáján a közügyet híven akarja szolgálni, az nem ismerhet más parancsot, mint sa át lelkiismeretét, tekintet nélkül arra, hogy vajon tetszést vagy gáncost arat-e általa és nem érdemes a

mindent, mintegy távolból. Nellie még nincs férjnél, még miss Sandhorst! Ez a hír meglepte, hatalmába kerítette. Képzoleteben mindig mint X. Y.-né látta. Es hirtelen megtudja, hogy még hajdan, — szabad.

Csakhamar elbucsuzott és szállásán kettős aggodalommal igazgatta dél-amerikai kabátját. Ez sokat jelentett, hogy a leány szabad. Többet jelentett ez, mint amennyire egyáltalában gondolt valaha. Nevetett az ostobaságán. Azt jelentette terringettől, hogy újra fülig szerelmes volt Nellie Sandhorstak! Csakugyan szerelmes, lehetséges az? Vagy csak úgy bele lovalta magát ebbe a gondolatba? Mikor átöltözködve vissza kocszított, egy virágos bolt mellett odaszólt a kocsisnak a bokráját vett a gomblyukába.

Szive viharosan vert, amikor a lépcsőkön fölment. Bevezették a szalonba. Mr. Romer ott hon volt már és megszorította a kezét és bemutatta neki Miss Rosiet, aki haza jött már a koncertből és lelkesen beszélt a művész játékáról. Rosie meglehetősen esinos volt, de Marrable alig nézett rá, a kopogást leste inkább, amely Nellie Sandhorst belépését jelenti, szemé az ajtóra meredt.

Keserves negyedóra telt el. A rektor és leánya késett és a legnagyobb aggodalom töltötte el arra a gondolatra, hogy egyáltalában el sem jönnek. Mit jelentsen az?

Végre csöngetés — ők voltak. A szolgál széttárta az ajtó szárnyait. Beléptek.

— Azt hiszem, ismerik már egymást? Mr. Marrable — Miss Sandhorst.

A hölgy kezét nyújtott neki, ő megragadta — és úgy tetszett neki ebben a pillanatban, mintha a szive fokról-fokra úgy zuhanna le a mellkasába. Nellie volt az, akinek a képét tíz év óta a szívében őrizte — ez a tulságosan megtélt, ez a városi bluzos vastag dáma! Nellie volt ez, vagy valami gonosz álmom, amelyből majd fel fog ébredni?

férfi nevére az, aki más zsinórmértéket ismer magára néve. De azért ónánitás relik abban, hogy bárki is közönyt mutat polgártársai bizalmának nyilatkozatával szemben. És ha becses a bizalom minden körülmények közt, tisztelte becsesebb rám néve az önk bizalma kik között megrkedett a közpálvan működőlésemel, akikkel a közös rokonszeny, a közös barátság, a párt érdekében kifejtett küzdelmeinkben összeforrott feygyvertársi érzés köt bennünk össze. Forradik ezért még egyszer szivem mélyéből jövő igaz köszönetemet.

De t. uraim, az önk bizalma, amely kevéssel egy a magyar közéletet mélyen átalakító fordulat után ért engem, arra késztetett, hogy megfelelek nek sajt lelkiismeretem előtt, de megfelelek a nyilvánosság előtt is arra a kérdésre, hogy elvallahatja-e jó lélekkel és viheti-e a siker reményével a szabadelvű párt elnöki tisztét a megváltozott körülmények közt az, ki a közelmúlt küzdelmeiből olyan erős részt vett ki magának. Azt a szerepet, amelyet a küzdelmekben vittem, sem letagadni, sem szegényelni nem fogom soha. (Ugy van, élénk éljenzés) Felemelt fölvel gondolkor rá most is, vállalom a felelősséget érte és bárhog alakulnak a körülmények, még ha — amit mélyen fájjalnak — a jövőben élesen elválnának is utaink egymástól, ezen küzdelmekért a szolidaritást megtagadni vagy azon nagy érdemeket kicsinyelni, melyeket báró Bánffy Dezső, az ország miniszterelnöki székeben (élénk éljenzés) szerzett magának, leszállítani, kicsinyelni nem fogom soha. (Élénk éljenzés.)

Tudjuk, t. értekezlet, hogy Bánffy Dezső miniszterelnökségének végszakán a parlamenti rend helyreállítása körül kifejtett küzdelmek tetőpontjában az ő saját iniciatívájából béketerágyalások kezdetek meg az ellenzéki pártokkal. Tudjuk azt is, hogy midőn olyan szízen tűnt fel a dolog, hogy a béke helyreállításának ervedüli akadályá az ő személyében rejlik, egyszerűen félrelélt és a szabadelvű párt változatlan programja alapján és a régi kormány leprononaszaltabb tagjainak megtartásával a jelen kormány alakított meg. E helyzet azt a kényszerítő köteleességet róta a szabadelvű párt minden tagjára, hogy szemet vessen magával, elhatározza magatartását a jövőben. Az a kérdés, amely a közelvettől megelőző harcban előtérben állott, magától egy csúpsára tűnt le a napirendről, mert hiszen a parlamenten a rend és a parlament munkaképessége szonnal helyreállt. Ha figyelemmel kísérjük Európaszerte a parlamentarizmus működését, láthatjuk azt és ezt karörömmel emelik ki annak elienségei, igaz azgo alommal annak barátai, — hogy az osztrákban Európaszerte a parlamenteknek mar-már krónikus betegsége rejlik. És csak közel szomszédainkra kell utalnom, hogy látnassuk azt, hogy ezen baj, ha egyszer krónikus vált, az alkotmányosság csődjét idézi elő. Ha baj ez másutt, ezen jelenség krónikusvá vált a lét és nemlét kérdése elő alutaná a magyar nemzetet (Élénk helyeslés.) Ha, adja Isten, hogy ne kerüljön ra a sor, de ha beállna ez a helyzet, ugy gondolom, minden, a mi szent a magyar előtt azt az egy parancsoló köteleességet róná az alkotmányos többségre, hogy érvényesítse akaratát olyan eszközökkel, amelyek e cél elérésére szükségesek. (Igaz! Ugy van!)

De, tisztelt értekezlet, ezt a küzdelmet felidézni parancsoló szükség nélkül nem szabad. Beállhat az a szomorú kényszerhelyzet, mikor szükség lesz a küzdelmekre, akkor nem lehet visszariadni tőle, de amely pillanatban a parancsoló szükség megszűnt, e kérdés az aktualis kérdések sorából kivonatót, az orszagot

— Oh igen, nagyon jól emlékszem Mr. Marrable. Ön tehát visszatért Angolországba, Mr. Marrable. De ilyet.

Marrable erőt vett magán, hogy a rektor köszönthesse, de végtelenül nyomoruságosnak és gyöngének érezte magát. Nem volt menekvés, beszélni kellett a skarlátpiros bluzzal. A kövér hölgy, akinek széles ábrázata ott villogott előtte, ostoba kérdéseket intézett hozzá élelményei felől és föl-fókacagott s ő nem tudta, hogy miért. Péntz, sok-sok pénzt adott volna érte, ha lehunyhatta volna a szemét és számuzze magától ezt a teremtet. De ő ezt nem tehette és azért nagyon szenvedett. Örökkévalóságnak tetszett neki ez a beszélgetés.

Milyen éles volt az a hang, hogy fájit neki az az ok nélkül való szakadatlan, ostoba kacagás. Halt volna meg inkább, mintsemhogy ilyen nagyon érteljes dámára fejlődjék. Vagy talán sohasem is élt az a Nellie Sandhorst, akire ő gondolt? Talán csak eszmény volt, huszonöt esztendő korában talán egy leányt imádozt, aki nem is létezett?

Az eszék megállt, amikor erre gondolt. Jóságos ég! Sokáig fog tartani még ez a megpróbáltatás? Nem bírta ki, olyan fájdalmas volt az neki.

— Tálalva van, Madame.

— Mr. Marrable, sziveskednék miss Rosiet az asztalhoz vezetni!

Marrable a megkönnyebbülés sóhajával lépett oda a fiatal leányhoz.

— Kérem, beszéljen sokat Paderewskiről, — mondotta. — Tudja meg, hogy egészen vad ember vagyok és semmiről sem tudok.

A leány vidáman kacagott és elfogadta a karját. Milyen vakító fehér volt a foga, hogy ragyogott a szeme!

— Vak voltam eddig — gondolta magában Marrable — ez a fiatal leány — elbűvölő!...

ilyen krízisnek nekivinni nem szabad. Igaz, hogy már a béketárgyalások során szóba jött a házzabályok revíziója is, szóba jötték abból a szempontból, hogy legalább egy-egy kiállóbb hiánya, hézaga a házzabályoknak megváltoztatásuk és azok a megállapodások, melyekre az új kormányelnök az ellenfelei pártokkal kötött, bizonyos módosításait a házzabályoknak tartalmazták is.

Tisztelt értekezlet! Sohasem csináltam titkot belőle, hogy ezeket a megállapodásokat előszegéseknek nem tartottam. Véleményem az volt akkor és az ma is, hogy *többet kellett volna elérni* és hogy számos olyan dispozió is van a házzabályoknak ma is, amelyeknek *érvtelenül hagyása esélyes szomorúan megdöbbenthet magát.* (Ugy van! Ugy van! Élénk helyeslés.)

De kérdelem a tisztelt értekezletet: Szabad volt-e egyedül kiindulni pontul venni a pártállás megállapításánál azt a körülményt, hogy a házzabályok egyes részleteire nézve az elért eredmények teljesen kielégítőeknek nem mutatkoztak? Szabad volt-e ezt tenni akkor, mikor minden nagy elvi kérdésben a szabadelvű párt régi programja változatlanul véteztet át az új kormány által és midőn a kérdésnek személyi oldalát illetően is garanciát nyújtott nemcsak az a körülmény, hogy a régi kormány, ismétlem: legpromószáltabb politikai egyéniséget képzett tagjai belepétek az új kormányba, de személyi tekintetben garanciát kellett találniuk az új miniszterelnök személyében is. Hiszen a miniszterelnök ur ott állott a szabadelvű párt bölcsőjénél és abban az erős küzdelemben, melyet a szabadelvű párt az ország pénzügyeinek helyreállítása érdekében kifejtett, az első küzdelem esztendőben talán az oroszánrszét ő vette ki magának és midőn egy aktuális politikai kérdést illetően az akkori pénzügyminiszter és a kormány többi tagjai között nézetellentét állott be és midőn a kormány tagjainak ismételt kérelmei, a jelenlegi miniszterelnök ur politikai barátainak ismételt rábeszélései sem vehették őt rá elhatározásának megmáltására és midőn az ő közreműködését a kormány, mindnyájuknak legmélyebb sajnálatára nélkülözni voltak kénytelenek, akkor a miniszterelnök ur, aki még mint fiatal ember, pályájának mondhatni kezdetén, tetterőjének tetőpontján állott, aki ki volt téve az akkori helyzetben a kiserítésnek legnagyobbikának, mert hiszen az akkori politikai helyzetben jóformán kétségfeltenek látszott az, hogy ő adhatná meg a kegyelemdíjást az ugyis ingadozó pártnak és kormánynak, akkor fényesen dokumentálta, hogy minden nagy elvi kérdésben megmarad a szolidaritás a szabadelvű párt és ő közt, akkor ellentételt a kiserítésnek legveszedelemesebbjének, birt nagy lelki erővel, birt annyi hazafissággal, hogy évek hosszú során át inkább félreálljon az aktív politika teréről, ahol pedig olyan fényes kilátások kínálóztak neki, semhogy a szabadelvű párt sorsát veszélyeztesse. (Hosszas élénk helyeslés és éljenz.)

És tisztelt értekezlet, hosszú szünet után valóban döntő befolyást a mi közügyeinkre, az egyház-politikai kampány alatt kezdett a miniszterelnök ur gyakorolni. Milyen viszonyok között, milyen irányban tette azt? A legkritikusabb pillanatokban dobta oda egyéniségének egész súlyát a szabadelvűség ügye mellé. (Ugy van! Ugy van! Zajos helyeslés.)

Tisztelt Uram! Ilyen körülmények közt a tárgyi és személyi motívumok arra kellett hogy bírják az embert, hogy ne foglaljon el külön állást, hogy felajánlja támogatását továbbra is az új kormánynak. És ez csak két út lehetett: vagy nyíltan szembeállni, vagy lenniartás nélkül, utómondolat nélkül híven és becsületesen támogatni. (Igaz! Ugy van! Élénk tetszés és éljenz.) És ebben az elhatározásban nem zavarnhatta meg az embert az a körülmény sem, hogy alig pár nappal az új kormány alakulása után a volt nemzeti párt feloszlott és annak tagjai a férfias és minden kértelműséget kizáró nyilatkozattal minden feltétel nélkül magukévá téve a szabadelvű párt programját, a pártba belepétek. *Én mindig azok közé tartoztam, akik perhorreskáltak minden új pártalakítás, minden, hogy új mondan, fuzionális törekvést és mozgalmat.* De ez sohasem tette és nem is lehetett az, hogy a szabadelvű párt numerus clausus képez, hogy a szabadelvű párt nem látja szívesen azok támogatását, akik programjához csatlakozva, ugyanazon elvi alapon állva a part soraiban akarnak továbbműködni. Hiszen rámutathatnék egész sorára azon férfiaknak, kik kiváló, tisztelt állást foglalnak a szabadelvű pártban, akik érvenyesültek a szabadelvű párt soraiban és akiket a múltban éveken át erős ellentétek választottak el a parttól. Ez volt az eset, t. értekezlet, a nemzeti párt tagjaival is. Ok, ismétlem, belepétek és a szába'elví párt változatlan programjához állva, kivántak a közügyet mint a part tagjai szolgálni. Ezzel a lépéssel szemben nem volt helye semmiféle habozásnak, semmiféle ingadozásnak, ezt másképp, mint egyszerűen, becsületesen elfogadni és velük a közreműködést megkiseríteni nem lehetett. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.)

Igaz, azok a szenvedélyek, talán a bizalmatlanságnak is bizonyos momentumai, amelyek a hosszú időn át szemben állott politikai ellenfelek között természetesen, egy varázssüster nem simulhattak el; az a kölcsönös bizalom, amely egy part tagjait kell, hogy ösztönözze, egyszerre teljes mertekben be nem állhatott. Ehhez idő és ugyanazon párt kebelében kifejtett elfogulatlan együttes működés szükséges. És azok a korrektt nyilatkozatok, amelyeket a nemzeti pártnak vezető férfiak tettek és e férfiak korrektt magatartása belépésük óta is alkalmasa tettek a talajt erre az elfogulatlan közös működésre. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés.)

Tisztelt értekezlet! Ma több mint egy éve már, hogy az új kormány megalakult. Azóta működését legalább némileg az eredményekből is megítélhetjük. Idejének, figyelmének oroszánrszét, fajtadom, ez idő alatt is első sorban az Ausztriával való közös ügyek

vették igénybe és itt az új kormány nemcsak meg tudta védeni mindazt, amit a kiegyezés terén a Bánffy-kormány elért, de ennek a kormánynak kiegyezési művét egy lényeges részben jobba, teljesebbé is tette; ami pedig mindazon fontos és kényes érdeket illeti az országban, amelyek — fajtadom — annyira bonyolult osztrák viszonyokkal állanak kapcsolatban, én azt hiszem, mindenki, aki figyelemmel kíséri a dolgokat, megnyvuvással és bizalommal konstatalhatja, hogy minden jel arra mutat, hogy az ország érdekei hű kézbe vannak letéve és hogy a kormány tud is, akar is kellő befolyást gyakorolni az ügyek menetére. (Ugy van!)

A belügyek terén, tisztelt értekezlet, ily rövid idő alatt valami nagyobb eredmények a dolog természeténél fogva nem konstatalhatók, de ha vesszük a fontos nagy elvi kérdések egész mezőjét, ha vesszük a kormány kiellenléseit akár a küszöbön álló közgazgatási reform, akár a nemzetiségi kérdés, akár a felekezeti béke és az ezzel összefüggő kérdések szempontjából, megnyvuvással és örümmel konstatalhatunk, hogy ezek telis telis garanciát nyújtanak azon szabadelvű politikai irány folytatására, amely a pártunk sorsával elválaszthatatlanul egybe van kapcsolva. (Zajos tetszés és helyeslés.)

És mégis különös az, tisztelt értekezlet, hogy fokozódó szenvedélyességgel, fokozódó éllel éppen olyanok igyekeznek a kormánynak ezen politikáit tenni megtámadásuk előklábjává, a kik, nem tudom minő mandátum alapján úgy akarják feltüntetni magukat, mint a régi szabadelvű párt, hogy úgy mondjam militáns részének, legszabadelvűbb részének külön képviselőit. Hát, t. értekezlet, ezen támadások személyes részével foglalkozni nem szándékozom: régi meggyőződéseim, hogy mentől méltatlanabb egy vád, mentől nevezesebb, mentől csunyább a személyes bántalom, annál kevesebbet árt annak, aki ellen irányul és annál többet annak, aki ahhoz folyomodik. (Igaz! Ugy van!) És én azt hiszem, hogy a miniszterelnök ur igen nyugodtan, egy mosolygással térhet uapirendre mindezen támadások felett. De szükségét érzem annak, hogy foglalkozzam a kérdéssel azért, mert a visszavonásnak, az ellenségeskedésnek, a párt-szenvedélynek tiszták oly kérdésekké igyekeznek beledobni, amely kérdésektől az ország legszentebb érdekei szempontjából távol kell azokat tartani. (Ugy van! Élénk tetszés és helyeslés.)

Ilyen, tisztelt értekezlet, mindenekelőtt a nemzetiségi kérdés. Ne kívánják azt, hogy itt hosszasan beszéljek a tárgyról; hiszen valóban nyitott ajtót törnek be akkor, ha itt Biharvármegye szabadelvű pártjának kebelében akarnák a kérdést fejtegetni. Ismerük mindnyájan a magyar nemzetiségi politika igaz jellegét: követjük is, merem állítani, nem minden siker nélkül. És csak egyszerűen konstatalhatom azt, hogy a Széll-kormánynak minden napfenyre jutott ténye és nyilatkozata a legteljesebb összhangban áll ezzel a politikával, amelyet mi kezdetől fogva követünk, amelykivel egyetelől soha az egyezés magyar nemzeti állam követelményei tekintetében nem tranzigál, addig másfelől valódi testvéries érzülettel, bizalommal és rokonszennel fogadja nemzeti-ségi polgártársaink törekvéseit. (Helyeslés, éljenz.)

De itt van, t. értekezlet, egy talán még kényesebb, még végtelenebb tér és ez a felekezeti tér. (Ugy van!) Mert hiszen, ha a nemzetiségi kérdés elmérgesedése ellentébe juttathatja a magyar nemzetet a magyar fajt, idegen ajku polgártársainkkal, ez is elég nagy baj; a felekezeti békeknek megzavarása azonban ékt verne magának, a magyar fának is az ekszisztenciájába. (Igaz! Ugy van!) Hiszen régóta megszűnt Magyarországon a felekezeti villongások. Ha visszanyulnánk történelmünk azon sötét lapjaiba, amelyek a vallási háborúkkal, a vallási üldözésekkel foglalkoznak, még ott is konstatalhatók azt, hogy azok azt a romboló szenvedélyességet, azt az irtozatos kegyetlenséget, amelyet a külföldön talán a fejlettebb nyugat államában magukra ötlöttek, nem tanusítottak minálunk, de mar a múlt századtól fogva megszűnt ezen villongásoknak a magyar társadalom nagy zömében minden nyom. Elég azokra a küzdelemre utalnom, amelyek 1790-ben vették kezdetüket. Hiszen a vallások egyenlőségének, vallásszabadságnak, a felekezetek békéjének nagy szempontjai már akkor egy egységes magyar liberális társadalomnak teljes rokonszennével találkoztak. (Ugy van!) Nem a felekezeteknek kellett a maguk jogait kivívniuk, de egyenesen a római katolikus magyar társadalom kiváló egyéniségeinek vezérlete alatt vívta ki a magyar állam a maga szabadelvű vallási berendezéseit. (Igaz! Ugy van! Élénk tetszés és éljenz.) Ez a szabadelvű szellem, a szabadelvűségnek és a vallási békének ez az ide szelleme teljes diadálra jut 1848-ban, és, hogy úgy fejezzem ki magamat, utjaszületik 1867-ben és az azt követő években. Azonban ez az állapot nem tart soká. Nem olyan hosszú idővel 1867 után konstatalhatjuk a retrográd törekvéseknek bizonyos lappangó nyomait. És ne higyük azt, hogy az egyházpolitika idézte ezeket elő. Egyenesen megfordítva áll a dolog. Ezek a jelenségek, amelyek mind általánosabb körben kerültek felszínre, amelyek mind vakmerőbben keztek tamadólag fellépni az egyházpolitikai berendezésnek 1868-ban megalkotott intézményei ellen, ezek tettek szükségessé az egész kérdésnek végleges rendezését. Igaz, az egyház-politikai reformok felszínre hozták a lappangó tüzet; azoknak megvalósítása óta vakmerőbben, brutálisabban lépnek föl ezek a jelenségek.

Hat — t. értekezlet — tagadhatlanul komoly baj rejük ezekben, amelyet kicsinyelni nem szabad, de veszélyesekké ez orszagra nevez csak akkor valhatnak, ha sikerülne ezekkel szemben más irányú felekezeti tendenciáknak felebreztese, ha sikerülne arra a terre szorítani az állam többi felekezeteit — amelyre akarják — az egyoldalú felekezeti politika terére. (Igaz! Ugy van!)

És azt hiszem — t. értekezlet, hogy elég jó

protestáns ember vagyok, tartok is rá valamit, igyekszem is egyházam ügyét a maga jogosult terén szolgálni. (Élénk tetszés és éljenz.) de én protestáns szempontokat, protestáns ügyeket, protestáns életet csak az egyházi élet terén ismerlek. (Élénk helyeslés.) és — hozzáteszem — az evházi élet terén is csak az intenzív és nem agresszív működésben. (Igaz! Ugy van!)

Hiszen — t. értekezlet — minden egyháznak van elég dolga, hogy magasztos misszióját saját híveivel szemben betöltse; őrizze meg saját híveinek vallásosságát, forítsa egész erejét arra, hogy valóságos, hazafias, jellemes, erős nemzedéket neveljen az országnak. (Élénk tetszés és helyeslés.) De letér hivatásáról akkor, ha azt az erőt, amelynek minden porokáját ez a szent elő venné igénybe, a többi felekezettel való torzalkodásban fésűrelné el. (Zajos helyeslés.)

A politikában pedig sem katolikus, sem protestáns politikát ebben az országban ismerünk nem szabad. (Élénk tetszés és éljenz.) Azokkal a jelenségekkel, amelyek a szabadelvű haladás ügye ellen tömörülnek, az egységes magyar liberális közfelfogásnak kell megküzdnie (Ugy van!), és nem ismerünk nagyobb szerencsétlenséget sem a protestantizmusra, sem ez ország sorsára nézve, mint ha ezt az egységes szabadelvű magyar közfelfogást sikerülne felekezeti szempontok szerint darabokra széjjeltépni. (Élénk tetszés.)

Szükségünk van, tisztelt értekezlet az egységre, az összetartásra minden körülmények között! Hazafiatlan dolog akár nemzetiségi, akár felekezeti ellentétek felidézése által meggyöngyíteni ennek a nemzetnek erejét minden körülmények között, de soha sem volna végtesebb ez a tény, mint éppen a mai politikai helyzet közepette. Hiszen elég egy tekintet az osztrák viszonyokra, hogy világosan szemünk előtt álljon mind az, amit a nemzet kökora vehet. Midőn ott beláthatatlan krízisek sorozata előtt állunk, amely krízisek érezhetetik hatásukat mivelünk, amelyek veszélyeket, bajokat idézhetnek fel nemcsak a szabadelvűség, de talán a nemzeti lét szempontjából, ezeknek az eseményeknek a felidézése, t. értekezlet, nem tőlünk függ, de az a szerep, amelyet ezekkel szemben játszani fogunk, azok az előnyös vagy hátrányos következmények, amelyeket a magyar nemzet jövője szempontjából ezek az események maguk után fognak vonni, talán kizárólag a magyar nemzetnek magatartásától, a magyar nemzetnek politikai érettségétől függenek.

Soha nem volt fontosabb az, mint a monárkia másik államának mai labilis helyzete mellett, hogy sziklaszilárdan álljon itt az a part, az a kormányzat, a magyar társadalomnak az a nagy tömege, amely rendíthetetlenül ragaszkodik a 67-es kiegyezéshez és a szabadelvű haladás szentélyéhez. (Ugy van!) Mindig csunya dolog az eskáládás, a személyes ellenszenvnek, a személyes indulatoknak követeése; sohasem volna végtesebb, mint a mai körülmények között. (Ugy van! Tetszés.) Parancsoló köteleessége ma mindenkinek, aki az ország ügyét igazán szívén viseli, feleltenni minden egyéni momentumot és érejenek teljes megfeszítésével szolgálni a szabadelvű párt ügyét. (Igaz! Ugy van! Tetszés.)

Önök, t. értekezlet, felszólítottak engem, hogy e vármegye területén vegyem e part zászlaját kezembe. Készséggel hajlom meg e felhívás előtt és csak azzal a kéréssel zárom be beszédemet: követsenek Önök ugyanazzal az elszánttsággal, ugyanazzal az erős akarattal ezen a terén, amelylyel én igyekszem haladni. Tegye meg mindenki köteleességét; a siker záloga ebben fekszik. (Hosszantartó élénk tetszés, helyeslés, éljenz és taps.)

A helyeslantaró zajos éljenz után Heggyessy Márton pártelnök a párt köszönetét és ragaszkodását tolmácsolta, Hlatky Endre pedig a nagyváradi városi szabadelvű párt nevében beszélt. Ez értekezlet végén Fassie Tódor képviselő indítványára Széll Kálmán miniszterelnöknek üdvözlő táviratot küldtek.

(A lakoma.)

A Széchenyi-fogadóban este egybegyűlt a város és a vármegye színe-java, hogy ünnepelje a fővárosból lejutott képviselőket. Tömve voltak a termek, a kert, a cigány buzta szakadatlanul. Ugy volt, hogy senki sem mond tőszót, de egyszerre csak felkelt Eötvös Gyula komádi jegyző s az ugrai választók nevében felköszöntötte Tisza Istvánt.

Ezzel megindult a tősztok árja.

Gajári Odón szintén gróf Tisza Istvánért ürített poharat, akiről a temérdek rágalom lepattan s aki mostani beszédében megjelölte azt az utat, amelyet az ország érdekében követni kell.

Baró Feilitzsch Artur gróf Tisza Istvánt, a jó barátot, a nemes embert és a derék hazafit köszöntötte; amig Magyarországnak ilyen vezető férfiak vannak, addig nem kell kétségbeesni.

Pulszky Ágost nagy tetszés mellett éltette Tisza Kálmánt, akinek a legtöbbet köszönhet Magyarországnak.

Hlatky Endre, a városi szabadelvű párt elnöke, zúgó taps és éljenz közepette emelt poharat Széll Kálmán miniszterelnökért. Dicsőítette benne a nagy államférfiút, aki eddig is oly nagy feladatokkal birkózott meg s akire ezentul is oly hatalmas munka vár, amelynek elvégzésére egyedül ő a hivatott.

Gróf Tisza István felolvasta most Széll Kálmán miniszterelnök táviratát, amelyben az üdvözlésre válaszolt. (Zúgó éljenz.)

Fassie Tódor országgyűlési képviselő azt tartja,

hogy nem Pest vármegyéé a vezető szerep, hanem Biharé, mert Tisza Kálmánt és gróf Tisza Istvánt adta az országnak.

Éjjelkor még javában húzta a cigány Tisza István legkedvesebb nótáját: a Vékony deszka-kerítés-t.

KÜLFÖLD.

Az orosz válság. Egy római hivatalos táviratunk jelenti ma, hogy a király Saracot, a szenátus elnökét fogja a kabinetalakítással megbízni. Ezzel elesik az a kombináció, amely Felloux-nak újra való meghívásához fűződött. Nyilván a király is felismerte, hogy a Pelloux-kabinet képtelen lenne a parlamenti rend helyreállítására. Saracco meghívása azonban kedvező kilátással kecsegtet. Római tudósítónk, még mielőtt ez a meghívás ismeretes lett volna, azt táviratozta ma, hogy a szélsőbal, ha Saracco elvállalja a kabinet-alkatást, minden valószínűség szerint be fogja érni azokkal az engedelmekkel, amelyeket Pelloux megígért, de amelyeket őtől keveseltek.

A kínai veszedelem.

Budapest, június 19.

A kínai helyzet annyira veszedelmessé vált, hogy a hatalmak fegyveres közbelépése immár күszöbön áll. Londonból és Párisból egyiránt jelentik, hogy Oroszország jelentékeny haderővel akar egymaga föllépni az orosz alattvalók s általában az európaiak védelmére, de kijelenti, hogy ragaszkodik a hatalmak közt létrejött megegyezéshez és semmi külön orosz érdeket nem tart ezúttal szem előtt. A diplomáciai világban nem is félnek attól, hogy a kínai események komplikációkat fognak előidézni a hatalmak között, s eddig úgy áll a dolog — ha csak az orosz akciót bejelentő orosz körirat meg nem változtatja, hogy a hatalmaknak Tiencinbe küldött hadereje együttesen fog működni a pekingi követéségek kiszabítását célzó akcióban. Seymour angol tengerenagy, ki az európai csapatokkal Peking felé indult, kénytelen volt Tiencinbe visszatérni, nyilván mert Peking előtt túlságos kínai haderővel látta magát szemközt s nem akarta megkockáztatni az esetleges vereséget. De az európai csapatok száma gyorsan szaporodik. Oroszország 4000, Japán 3000 embert szállított partra s újabb csapatokat küld Anglia is, úgy hogy Seymour vezetése alatt közel 10,000 főnyi európai haderő indulhat — s ekkor már a siker biztos kilátásával — Peking ellen. Nagyon is jelentékeny haderőt egyik hatalom sem akar Kínába küldeni, nehogy az egyezséget megbontsa.

Mai tudósításaink a következők:

(A takui erőd elfoglalása.)

London, június 19.

Vasárnap éjjeli egy óra óta, attól a pillanattól fogva, amikor a takui erődök ágyú bombázni kezdték az európai hadihajókat, valóságos háborús állapot van Kína és az európai hatalmak között, amelyek közösen operálnak Kína ellen. Az egész közvélemény és valamennyi újság így fogja föl a helyzetet. A takui erősség parancsnoka erre a nyilvánvalóan ellenséges aktusra csak azért határozhatta el magát, mert kormány és az övezgy császárné megparancsolták neki. Az a kérdés már most, hogy miként viselkedjék Anglia ezzel a megváltozott helyzettel szemben, de azzal mindenki tisztában van, hogy a földolgoz már most, hogy Pekingben egyesült erővel állítsák helyre a rendet. Az összes lapok sürgetik a kormányt, hogy foglalja el a Jang-cso folyó egész területét.

A Reuter-ügynökség jelenti Csifuból tegnapi kelettel: A takui erődök most a folyónak mind a két partján meg vannak szállva. A kínaiak 17-én váratlanul kezdték meg az ágyúzást. A nemzetközi csapatok vesztesége a következő volt: Angol részről egy halott, négy sebesült; német részről három halott, hét sebesült; orosz részről tizenhat halott, negyvenöt sebesült; a francia részről egy halott, egy sebesült. A Taku előtt lévő kínai torpedónaszádokat elfoglalták az európaiak.

London, június 19.

Csi-fuból érkezett táviratok szerint a takui harc következőképpen folyt le: Az európai hadihajók parancsnokai szombaton délután tanácskozássra gyűltek össze, mert megtudták, hogy a kínai kormány újabb csapatokat küldött Takuba és hogy a takui

parancsnok a Pej-ho torkolatába torpedókat rakatott. A tanácskozás eredménye az volt, hogy a nemzetközi flotta parancsnokai ultimátumot küldtek a takui parancsnokságnak, hogy délután két óráig boesássa el az összes csapatokat, mert máskülönbben a hadihajók el fogják pusztítani az erődöket. A hajóparancsnokok késő éjjelig várták a választ, amely azonban nem jött meg. Éjjel egy óraker a kínaiak ágyúüzet indítottak az európai hajók ellen, amit az európai hajók, a többi közt a Zenta osztrák-magyar hadihajó is, azonnal viszonzottak. A hajóágyú golyói elpusztítottak két erődöt s az európai csapatok, köztük a Zenta logénysége is, partra szállított és ostrommal bevették a többi erődöt. A kínaiak tizenkét hüvelykes ágyúból löttek és néhány európai hajóban nagy kárt okoztak, így az Algerine angol hadihajó hasznavehetetlen lett. Az Illis német hadihajó nem vehet több részt az akcióban és parancsnoka is veszedelmesen megsebesült. A Mandur orosz ágyúnaszádra rácsapott egy kínai bomba és fölgyjuttotta a puskapor-raktárt. A hajón levők közül heten meghaltak, a többi pedig mind veszedelmesen megsebesült. A harcban állítólag négyszáz kínai elesett. Az oroszok megszállták az összes erősségeket s elkergették a kínai helyőrséget, amely észak felé menekült s utjában fölgyjuttott az összes faivakat. Hir szerint a kínai vár parancsnoka magától az övezgy császárnétól kapta a rendeletet, hogy az európaiakat megtámadja.

(A régens-császárné.)

London, június 19.

Egy sanghaji hir azt mondja, hogy a pekingi követéségek ellen intézett két támadást sikeresen visszaverték és hogy a császárné most már más hangon beszél. Júlól alkirályt lefokozta, Tung tábornokot pedig megfosztotta rangjától.

Brüsszel, június 19.

Az Indépendance mai számában pekingi levelet közöl, amely arról szól, hogy a császárné minden áron ki akarja ildözni az idegeneket s ezt a szándékát nyíltan hirdeti. Azt is nyíltan megmondotta környezetének a császárné, hogyha ez a terve nem sikerül, akkor megöli a császárt s aztán magát is.

(Oroszország akciója.)

London, június 19.

A lapok a legszenzációsabb híreket közlik, amelyeket egyelőre nem lehet ellenőrizni. Így azt jelentik, hogy Oroszország elhatározta, hogy még öt-ezer embert küld Port-Arthurból Takuba. A Kosziroma önkéntes páncélos hajó szombaton Odesszából ezeröt-száz emberrel és sok municióval Kínába indult. Több más orosz hadihajó legközelebb elindul. Az oroszok Kiachtaban negyvenezer embert és negyvenkét ágyút gyűjtöttek össze és ez a jelentékeny hadsereg már parancsot kapott, hogy okkupálja Majmakint s hogy egészen Nögáig nyomuljon előre.

Páris, június 19.

Az orosz kormány bejelentette, a hatalmaknak, hogy négyezer embert szállított Kínába. Ez a bejelentés köriratban történt, mely rendkívüli nagy fontossággal bír. A köriratban utalás történik arra, hogy a csapatok partraszállítása egyedül azt a célt szolgálja, hogy az orosz alattvalókat, valamint az európaiakat megvédelmezze. A körirat tartalmaz továbbá egy kitétel, mely a közbenjáró hatalmak megállapodásához való ragaszkodását hangsúlyozza, egyúttal tagadja Oroszországnak külön akcióját.

Frankfurt, június 19.

Párisból táviratozzák a Frankfurter Zeitungnak:

Oroszország a 4000 főnyi seregen kívül, amely már utban van Peking felé, már ismét 20,000 embert küldött Pekingbe.

London, június 19.

A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból: Az orosz nagykövetség értesítette Hay államtitkárt, hogy 4000 orosz katonát küldtek Port-Arthurból Takuba.

(Japán mozgósít.)

Jokohama, június 19.

Hir szerint a hatalmak fölkérték Japánt, hogy huzsezer embert küldjön Kínába a lázadás elfojtására. Japán valószínűleg beleegyezik ebbe.

London, június 19.

A japán kormány elhatározta, hogy azonnal 3000 embert küld Kínába. Egy Csingtuból ideérkezett magántávirat szerint Szecsuanban forradalom ütött ki.

(A franciák ultimátuma.)

Páris, június 19.

François jün-nán-i francia főkonzul helyzetéről nagyon nyugtalanító hírek érkeznek és sora Párisban nagy aggodalmat kelt. Attól tartanak, hogy Françoisnak és embereinek élete nincsen biztonságban s hogy a hittérítők és a francia alattvalók élete is veszedelemben forog. François utolsó távirata június 14-ikéről való s abszolút semmit sem tudnak arról, hogy mi történt Jün-Nán-ban. Delcassé külügyminiszter tegnap sokáig tanácskozott a kínai követtel s nagyon határozott hangon beszélt vele. A kínai követnek nem volt módjában, hogy a külügyminisztert François és a többi francia alattvaló sorsáról megnyugtassa; miként az egész világ, ő is el van zárva Kínától. A mai hivatalos közlemények így ismertetik a helyzetet:

Delcassé június 11-dikén ezt a kijelentést tette a kamarában:

A kínai kormányval szemben megújítottam figyelmeztetésemet, hogy a francia alattvalók életéért felelőssé teszszük.

Delcassé külügyminiszternek ez a határozott föllépése Françoisnak június 7-én föladott táviratán alapult, amely június 10-én érkezett Párisba. François ebben a táviratában nagyon válságosan mondta a helyzetet, egyúttal tudatta, hogy még ugyanazon a napon elutazik Tonkingba. Azóta kiderült, hogy François missziójával és honfitársaival nem utazott el, mert az alkirály megakadályozta benne. Delcassé intézkedett, hogy Tonkingból csapatokat küldjenek a kínai határra. A csapatok már el is indultak és a határon várják be a további utasításokat, amelyek attól függenek, vajjon a kínai kormány megijed-e Delcassé fenyegetésétől. Eddig úgy látszik, hogy nem használt a fenyegetés, ámbár nagyon kérdéese, vajjon eljuttott-e a fenyegetés Pekingbe, miután Pekingnek a külső világgal való összeköttetése végképpen megszakadt. Ebből az okból Delcassé súlyt helyezett arra, hogy a párisi kínai követ közvetlenül a jun-nani alkirálynak táviratozzon. A követ ezt a kívánságot készségesen teljesítette és még tegnap a következő táviratot küldte a jun-nani alkirálynak:

Mivel nincs módomban, hogy Pekingbe táviratozzak s hogy onnét küldessek utasításokat, saját felelősségemre felszólítom önt, hogy oltalmazza meg François konzult és hozzátartozóit és ne akadályozza meg elutazásukat, ha csak azt nem akarja, hogy mind e franciák életéért való felelősség önt terhelje.

Delcassé a következő táviratot küldte az alkirálynak:

Ön életével felel nekünk a francia alattvalók életéért. Kezünk utól fogja önt érni.

Már most be kell várni, hogy a jün-nani alkirály mit fog felelni ezekre a táviratokra. Az itteni külügyminisztériumban azt hiszik, hogy Kína meg fog hunyaszkodni Franciaország határozott föllépése előtt. A francia kormány elhatározta, hogy most nem fogja beérni az alkirály elmozdításával, hanem a kiszolgáltatását fogja követelni.

A helyzetet érdekesen illusztrálja az, hogy a párisi kínai követ pénteken estét akart adni és erre már szét is küldte a meghívókat, de Delcassé látogatása után lemondott az este rendezéséről.

Páris, június 19.

Az Elysée-palotában ma minisztertanács volt, amelyen Delcassé külügyminiszter ismertette a kínai helyzetet és kijelentette, hogy valamennyi hatalom között teljes egyetértés uralkodik ebben a kérdésben. A sanghaji francia konzul egy tegnapi táviratban azt jelentette, hogy az alkirály szombaton azt a sürgős parancsot adta a polgári és katonai hatóságoknak, hogy gondoskodjanak az idegenek biztonságáról. Attól, hogy a Jangcse folyónál és Szecsuanban esetleg komplikációk állhatnak be, ma már nem tartanak olyan nagyon, mint eddig. A konzul megjegyzi táviratában, hogy Li-Hung-Csang alkirályt Pekingbe hívták és ő június 22-ikén odautazik.

Lausanne tengerészeti miniszter bejelentette, hogy a Guichen cirkálóják 23-ikán, a Charner és Friant cirkálóják pedig 24-én Takuba mennek. Ugyanakkor két zászlóalj és két üteget küldenek szállítóhajóval Kínába.

Páris, június 19.

A Havas-ügynökség jelenti Toulonból: A kínai események miatt az itteni kikötőben nagyon mozgalmass az élet, mert készülöket tesznek minden eshetőségre. Eddig azonban csak két cirkálóják kapott parancsot, hogy készen legyen az indulásra. Könyvi cirkálóflotta alakításáról is beszélnek. A negyedik tengerészgyalogosági dandár készen áll arra, hogy bármikor új gyarmat-kontingens állíthasson.

Bécs, június 19.

Egy itteni esti lap a kínai zavarokra vonatkozólag a következő tényt jelenti:

Ezelőtt egy héttel *Delcassé* francia külügy-miniszter a francia köztársaság valamennyi külföldi képviselőjét táviratilag értesítette, hogy a jün-nani francia konzul jelentette neki, hogy az alkirály magához hívatta és a következőket jelentette ki előtte:

— A kínai kormánytól utasítást kaptam, hogy az európaiak oltalmára a jün-nani tartományban ne tegyék semmi intézkedést és hogy a hatóságok tartózkodjanak ugyan az idegenek üldözésétől, de ha magánosok intéznek támadást európaiak ellen, azt ne akadályozza meg.

Az alkirály ezt az utasítást azzal a megjegyzéssel közölte a konzullal, hogy kötelességének tartja, a konzult a veszélyre figyelmeztetni és azt tanácsolja, hogy a franciák hagyják el gyorsan Jün-nant. Ezzel Franciaország iránt érzett barátságát akarja dokumentálni. Nem utalmazhatja többé a franciákat a kapott utasítások után, de meg szeretné menteni életüket és azért tanácsolja a gyors menekülést.

(A német akció.)

London, június 19.

A *Daily Telegraph*nak jelentik Sanghaiból: Báró *Kettler* pekingi német követ már két hónappal ezelőtt figyelmeztette a pekingi diplomáciai testületet, hogy hathatósabban kell gondoskodni az európaiak és a követések oltalmáról, mert különben attól lehet félni, hogy a kínai császárok meg fogja támadni a követéseket; de a követek legtöbbje megmaradt optimisztikus gondolkodásánál és fölöslegesnek mondta nagyobb csapatok berendelését. Sanghaiból azt jelenti, hogy a pekingi követések két ostromot visszavertek.

Berlín, június 19.

A Herold-ügynökség jelenti Dortmundból: *Kettler* pekingi német követnek Münsterben élő anyja azt a hírt kapja, hogy fia életben van.

Berlín, június 19.

A tengerészeti hivatal előtt ma sok ezer ember várta a hivatalos jelentéseket a Kínában elesettekről és megsebesültekről, de délig semmi távirat nem jött. Az *Itis* parancsnokának megsebesüléséről érkezett hírt sem erősítették meg.

A *Wilhelmshaven*ben állomásozó második tengerész-zászlóalj parancsot kapott a Kínába indulásra.

Itt nagyon aggodnak azért a német hadosztályért, amely utban van Peking felé s amelyről semmi hír eddigelő.

Kiel, június 19.

Tekintettel a kínai zavarokra egy tengerészeti zászlóalj mozgósítására vonatkozó parancsot adtak ki. A csapatokat azonnal el fogják küldeni. Ugyszintén utnak fog indulni a Fürst Bismarck nevű páncélos hadi hajó.

Berlín, június 19.

A Wolf-ügynökség jelenti Csingtauból mai kelettel: Az *Irene* cirkálóhajó ma 240 tengerészkatonaival Takuba ment. Itt minden nyugodt.

(Az angol parlamentben.)

London, június 19.

Az alsóház ülésén *Brodrick* parlamenti államtitkár kijelentette, hogy a kormány e hó 12-ike óta nem kapott hírt *Maedonald* pekingi követtől. Olyan hír, mely a pekingi követések megtámadásának hírért megerősítene, eddig nem érkezett. *Seymour* tengernagytól e hó 13-án érkezett az utolsó távirat, amely szerint Tiencin és Taku között a táviróvonal el van vágva. Egy japán hadihajó, mely az utolsó éjjel *Csifuba* érkezett, azt jelenti, hogy a 10parancsnokok és a csapatok visszatértek Tiencinbe s hogy a kínai erődök tegnap fél egy óraker éjjel ágyuzni kezdték a folyó torlatánál vesztelő hadihajókat. A hajók viszonzták a lövéseket. Mikor a japán hadihajó hatodfél óraker elhagyta Tiencint, a harc már nagyobb arányokat öltött. Szombaton minden hajóról csapatok szálltak partra Taku védelmére. Taku előtt egy kínai hadihajó állott, amely passzív viselkedett. Azt hiszik, hogy a Hongkongból elindult brit csapatok csütörtökön Taku elé érnek. Körülbelül akkorra várják orosz, japán és francia segítőcsapatok megérkezését is. Hongkongból és Manilából újabb brit hadihajók tartanak Taku felé.

Mindent megkísérelnek, hogy *Seymour* tengernagyval helyredltsák az összeköttetést és őt, amennyire csak lehet, támogassák.

Az utolsó órákban arról értesült a kormány, hogy a távirati összeköttetés Tiencin és Taku között ismét helyredlt. *Balfour* kijelentette, hogy a kormány Indiából segítőcsapatokat szándékozik Hongkongba küldeni.

London, június 19.

Az alsóházban a külügyi államtitkár kijelentette, hogy Pekingből nem érkezett újabb keleti hírek, melyet már közöltek. A tengernagy hivatali intézkedett, hogy a Jancsekiang legfontosabb pontjaira segélycsapatokat küldjenek. Jelenleg nem merültek fel a Jancsekiangnál oly körülmények, melyek további közbelépést tennének szükségessé. A legutóbbi hír *Wai-Heiwaiból* érkezett az „*Endymion*” parancsnokától és tegnap este 10 óráról kelt. Ez a hír azt mondja, hogy a takui erődök ágyui, melyek 17-én üzeln kezdték az egyesült hajóraj hajóira, hat órai ütközet után elhallgattattak, mire a szövetséges haderő megszállta az erődöket. Az erődök oszromához a segélycsapatokat előző nap délután szállították partra a hajókról. Az angol hajók, melyek magán a folyón vettek részt az ütközetben, az „*Algerina*” korvett és két torpedóromboló voltak. Az utóbbiak elfoglaltak négy kínai torpedónaszádót. Az „*Algerina*” vesztesége csekély, az osztrómó csapatok még ismeretlen. A szövetséges tengernagyok egy második cirkáló kínai cirkálót Taku külső részén feltartóztattak. Az angol ellentengernagy, e hó 17-ikén délután 2 óráig nem kapott hírt arról, hogy a parancsnokló tengernagy Tiencinbe visszatért volna. Ez a jelentés újabb keleti, mint a japán torpedónaszádnak a tengernagy visszatéréről szóló tegnap érkezett jelentése.

London, június 19.

A missziótársaság tegnapi kelettel táviratot kapott *Hankauból*, amely szerint *Tsarehian*ban *Hankau* közelében a császárok elpusztította a misszió-épületeket, a misszionáriusok azonban teljes épségben érkeztek *Hankaubá*.

London, június 19.

A *Reuter*-ügynökség jelenti Szimlából mai kelettel: Elhatározták, hogy a bennszülött csapatok közül hat ezredet és egy műszaki századot, valamint egy üteg tüzérséget Kínába küldenek.

(Amerika.)

New York, június 19.

A *Tribune* jelenti Washingtonból: *Mac Kinley* elnök utasította *Mac Arhur* tábornokot, hogy három ezred rendes katonaságot, összesen 5000 embert küldjön Manilából Tiencinbe. *Remy* tengernagy azt a parancsot kapta, hogy az Oregon hadihajót Kínába küldje.

(Olaszország.)

Róma, június 19.

Három páncélos hadihajó: a *Carlo Alberto*, *Stromboli* és *Vesuvio* parancsot kapott, hogy haladéktalanul induljon a kínai vizekre.

(Pekingi követünk a királynál.)

Bécs, június 19.

A *Neues Wiener Tagblatt* jelentése szerint ő felsége kihallgatáson fogadta báró *Csikann* kínai osztrák-magyar követet és jelentést tétetett magának arról, hogy milyen volt Pekingben a helyzet a követ elutazása előtt.

Bécs, június 19.

A kínai helyzetet itt szintén fontolóra veszik, de végleges határozat még nem történt. Hír szerint azonban osztrák-magyar szárazföldi csapatoknak Kínába küldése teljesen ki van zárva és ha történik rendelkezés, az csak abban fog állni, hogy egyik vagy másik hadihajót Kínába küldik, hogy a *Zentával* közreműködjék.

Triest, június 19.

A téparancsnokság utasítást kapott, hogy az itt állomásozó 97. gyalogezredet azonnal helyezzék hadilábra s legyen készen arra a parancsra, hogy az ezredet azonnal utnak kell indítani Kínába a *Mária Terézia* cirkáló hajón, amelyet most szerelnek fel Pólaban.

HIREK.

A prodromos.

Amiről írok, éppen nem közérdek,
Amiről írok, nem szenzáció;
De hát a háborúhoz mit sem értek,
És a japán nép csúnya náció!
Nyugodtan ülök, míg a nagy világon
Több hely is vad vérontás járja most;
S azon töprengök, — míg a tollam rágom: —
Hogy üdvözöljem a kis prodromost?

Holt tenger! Szörnyű szó... Elémbé tárul
Az óriás, az iszonyú vadon;
Amint tanultam magas katedrálul
Az alacsony kis iskolás padon.
Hogy a holt tenger a halál hazája!...
És szinte fázom, azt olvasva most:
— Egy társaság nem rég bocsájta rája
Egy kis papellert, egy kis prodromost. —

Hogy elképzelte volt a balga gyermek
A bús vidéket, hol növény sem él,
A hol a bokrok virítani se mernek,
Hol pusztulást, halált súvit a szél;
Hol ónszínű az ég, kopár a szikla,
Melyet a sűrű víz csapkodva mos; —
A hol az embert készpénzért viszik ma,
S füttyülve jár az apró prodromos.

Hol eddig még remegve járt a bátor,
Nem egy szegény madár halt bús halált,
S Jordán vizével nem egy alligátor
Lomhán letészva, csendes sirt talált;
Ahol csupán sok holt madárka teste
Uszott s sülyedt el lassan; ime, most,
Sietni látják reggel, délben, este,
A szirttetők az apró prodromost.

De bár füttyülve jár is rajt a bárka,
Ott ül színén a néma borzadály,
Pottyog belé sok eltévedt madárka,
S halálos csendben vár a néma táj;
Vár az ár, míg jó bosszu napja,
S a parton addig is sirt sírta mos,
Áztán majd egyszer a sziklára csapja
S vizébe fül az apró prodromos!

Latzkó Andor.

Budapest, június 19.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 15-én új előfize-es nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt furdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztatassanak tehát egy rövid levelezőlappal fölhasználdástól akkor se visszariadni, ha a nyári szezon alatt talán többször is változtatják lakásukat. A Budapesti Napló kiadóhivatala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is allendő érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

— A király a brucki táborban. *Lajta-Bruckból* táviratozzák, hogy a király ma kíséretével oda érkezett. Fogadására a szépen feldisztatott pályaudvaron gróf *Ücküll* hadtestparancsnok és a magyar és osztrák hatóságok vezetői jelentek meg. A király a pályaudvaron többeket megszólított, azután pedig a fényes kísérettel az új táborba hajtott és pedig első sorban a *Károly Ferdinánd* főherceg parancsnoksága alatt álló 3. vadászrezedhez. Ő felsége végig nézte az 1. zászlóalj gyakorlatait és a zászlóalj parancs-

A világhírű

„Champion“ és „The Royal Progress“
kerékpárok mélyen leszállított árban

kaphatók
kizárólag

LÁNG JAKAB és FIA
kerékpár nagy raktárában
Budapesten, VIII., József-körut 41.

Használt répek legmagasabbban becsértetnek. — Szélt nagy iavitómhely és iskola. — Kerékpár-részek leszállított árban.

nokának, *Durfeld* bárónak teljes megelégedését fejezte ki. Azután a *Deutschmeister* ezredhez ment ő felsége és annak a parancsnoka, *Pfeiffer* ezredes előtt is teljes elismerésének adott kifejezést. Azután hadgyakorlat volt a *Deutschmeister*-ezred és a 3. vadász-ezred között, amely nagyon tetszett az uralkodónak. Ő felsége végül a 42. hadosztály-tüzérezredet szemlélte meg.

— **Uj főigazgatási bírák.** A király *Makay* Dezso, a kuriához beosztott ítélőtáblai bírót, *Desseuffy* Marcell budapesti ítélőtáblai bírót és dr. *Feichtinger* Elek királyi tanácsos flumei pénzügy-igazgatót a közigazgatási bírósághoz ítélőbírákká nevezte ki. A kinevezésről a hivatalos lap mai számában megjelent kézirát adt.

— **Gróf Lónyay cáfolata.** *Triest*-ből táviratozák: gróf *Lónyay* Elemér a *Piccolo* című újságnak levelet írt, amelyben koholmányának mondja azt az olasz újságokból átvett hírt, hogy feleségétől valószínű készül.

Egy bécsi estlap, állítólag megbízható értesülések alapján közli, hogy a belga királynak eszé ágában sinos a leányával való kibékülés. Még ma is csak olyan feszült a viszony gróf *Lónyay* Elemérné és az atyja közt, mint volt ezelőtt és szó sinos arról, hogy *Lipót* király *Gasteinban* ki fog békülni a leányával.

— **Tolsztoj lelki tívede.** A szent zsinat nagyot határozott. Azt, hogy *Tolsztoj* Leo halála után nem szabad a lelke üdvéért imádkozni. A cágr legutóbbi ukája egyházi büntetést szab a nagy íróra, mert írásai ellenségesek az ortodox egyházzal. Mindezt egy Londonban megjelenő szociálista lap írja, amely leközi az orosz szent zsinat bizalmas körlevelét.

— **A bölcsőde új védőasszonya.** A pesti első bölcsőde-egyesületnek *Erszébét* királyasszony volt a védőasszonya. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király megengedte *Erszébét* *Mária* főhercegnőnek, hogy az egyesület védőnökségét átvehesse.

— **Kitüntetett pénztárgazda.** A központi állampénztár igazgatóját, *Lakner* Nandor királyi tanácsost saját kérelmére nyugdíjazták. A király ez alkalomból a pénztári szolgálat terén kifejtett közel félszázados hű és buzgó működése elismerésül a harmadosztályú vaskorona-renddel tüntette ki. A kitüntetést a hivatalos lap mai száma közli.

— **A miniszterelnök utazása.** *Szell* Kálmán miniszterelnök ma több napi tartózkodásra *Rátót*-ra utazik. A miniszterelnök a jövő héten tér vissza bir-tokáról *Budapestre*.

— **A berlini nagykövét betegsége.** *Berlin*-ből jelentik, hogy *Szűgyény-Marich* László berlini magyar nagykövét *Berlinben* megbetegedett és nem mehet ki a szobából.

— **Mecsenffy kitüntetése.** *Bécs*-ből jelentik, hogy ő felsége június tizenötödikén kelt legfelsőbb elhatározásával *Mecsenffy* Emilnek, az *Osztár-Magyar Bank* volt vezértitkárnak nyugelomba vonulása alkalmából a másodosztályú vaskorona-rendet adományozta.

— **Bucsu Mária-Besnyőre.** A belvárosi főplébánia-templomból *Sarlós-Boldogasszony* tiszteletére július 1-jén búcsújárás indul *Mária-Besnyőre*, a főváros-hoz közlekvő búcsújáró helyre. A régi híres zarándatemplom különféle ájtatosságok lesznek a zarándokok számára, akik áldozó pap vezetésével kelnek utra.

— **A szent korona kiállítására.** A jubileumi szent év alkalmából az ünnepélyeket rendező bizottság terve vette, hogy a magyar szent korona ez év augusztus 15-étől, Nagy Boldogasszony napjától augusztus 20-áig, *Szent István* napjához közzemlére állítsák a budavári koronázó Mátyás-templomban. A kitélő nagy fényvel történik. A szertartást *Vasary* Kólos bíboros hercegprimás végeznie az ország nagyjainak jelenlétében. A szent koronához a vidékről zarándoklatokat rendeznek. Mivel azonban a szent koronát a koronázási műkincsekkel együtt a budai királyi palotában befalozott helyen őrzik és annak kitéléséhez a király, valamint a kormány beleszólása szükséges, az illetékes egyházi hatóság megindította a tárgyalást a kormányval a szent korona kitélésének megengedése iránt.

— **Katonai kinevezés.** A király *Szabó* István országgyűlési képviselőnek az ötödik huszárrezendrél viselt főhadnagy rangját, amelyről tudvalevőleg leköszönt, kerelme folytán ismét visszaadta.

— **A temesvári tanszerkiállítás.** Az Országos Képzéstudományi és Képzéstudományi Bizottság érdekében körlevelet intézett a magyar tanszerkészítőkhöz. A felhívásra már eddig is számos kiállítás jelentkezett. A kiállítás terjedt nem fizetnek, csupán a szállítási költség terheli őket. A kiállítási tárgyak június 25-ike után küldendők el, a visszaküldésről a bizottság gondoskodik.

— **Vége a khinal palotánknak.** Sok huzavónába került, míg a delegációk végre megszavazták *Goluchowski* külügyminiszternek azt a nem is nagy summát, amelyen pekingi nagykövetségünk palotát építtetett. A delegációban az ellenzék azt mondta: minek ez a nagyszólam, mi szükség van a monarkianknak egy diszes, pompázó palotára, holott *Khinához* alig van valamelyes közünk. De azután mégis megszavazták a summát s a szép palota felépült. Pompás lett és szép. Nagyszerű lépcsőház vezet a belsőszobákba, amelyek előkelőség és fény dögében kiállják a versenyt a többi követséggel. Minden modern kényelemmel és szomszedszedett ravasz leleményességgel van berendezve. S mindez most por és hamu. A boxerek nekiestek a szép új palotának, amely az imént készült el s éppen hogy megérte a felavatás ünnepét. Most romokban hever, drágaságait kifosztották s széjjelcipelték a rablók. Ezt jelenti egy távirat. Szomorú sorsa gyorsan utólrta a viták közt született palotát, amelyet most már csak egy dementi kelthet föl hamvaiból.

A pekingi követségek utcája, amelyről most olyan gyakran esik szó a hírlapokban, a tatarok városrészeiben fekszik. Ezt a városrészt a khinal városról egy magas fal választja el, amelynek kapuit éjszakára be szokták zárni. Az utca egyébként egészen olyan, mint a többi pekingi utca, ami annyit jelent, hogy évszázadok óta nem kövezték ki s hogy esős időben egész pocsolják képződnek. Az elhullott állatok teteme ott hentereg a kövezeten. A követségek mindezeideig nem sikerült kieszközölniük, hogy a követségi utcát aszfaltozzák. A vén koldusasszonyok százával állanak az utcán s szörnyű rimánkodás közben nyújtják kezüket a járókelők felé. A vén koldusasszonyok közt lompos, piszkos kutyák szaladgálnak. A követségek palotái valóságos remekai a khinal építészetnek, ami nem sokat jelent. Hogy teljes fogalmunk legyen arról a bűmlátás kényeleméről, amely ezekben a követségi palotákban uralkodik, elég megemlíteni, hogy az angol követség palotájában kályha sinos s ha az angol követ fázik, átmege a német követség palotájába — melezendni.

— **A transvaali panama.** Ma folytatták *Brüsszelben* annak a szenzációs pörnek a tárgyalását, amelyet a transvaali kormány indított meg a báró *Oppenheim*-testvérek ellen tizenegy millió frank sikkasztása miatt s amelynek során a vádlottak okmányokkal igazolják, hogy ezt az összeget a transvaali kormányférfiak megvesztegetésére fordították. A mai tárgyaláson *Richard* ügyvéd, a báró *Oppenheim*-testvérek jogi képviselője bemutatott egy elismervényt, amelyben *Krüger* elnök nyugtatja egy 100.000 frankról szóló cheek átvételét. A közönség körében ez a leleplezés leirhatatlan szenzációt keltett s a transvaali kormány képviselője használt igyekezett a hatást ellensúlyozni azzal a bejelentéssel, hogy *Krüger* ezt a pénzt fegyverek beszerzésére fordította. A törvényszék elnöke erre gyúnosan azt kérdezte, vajon a többiek is fegyvereket vásároltak-e a kapott pénzen. A tárgyalást holnap folytatják.

— **A svéd király szomszédja.** A Párisban időző svéd királyról eleveníti fel egy francia lap a következő kedves apróságot. II. Oszkár fiatal korában nagy szeretettel foglalkozott a kertészetrel. Mikor *Saint-Raphaele*-ben lakott, szomszédja volt *Alphonse Karr*-nak, a híres francia írónak, aki szintén nagy barátja volt a kertészetnek. Oszkár herceg — akkor még herceg volt — egyszer nagy kíváncsisággal kapott *Stockholmból*, tele a legérdekesebb növénytan és kertészeti könyvekkel. Ezt látva *Karr*, másnap átküldött hozzá s udvarias levélben kérte kölcsön néhány órára *Linné Genera Plantarum* című művét.

— Mondja meg a gazdájának — felelt a szolgáló utján a herceg — hogy a könyveimet nem adom oda senkinek, de ha akarja, idejöhet olvasni.

Hetek múltak el ez után a visszautasítás után, amikor egyszer csak beállt *Karr*-hoz a herceg lakája:

— Kérem, a herceg nagyon szépen kéri, hogy adja kölcsön néhány percre az öntözőkannáit, mert a miénk a bádögösnél vannak...

Karr nyugodtan felelt:

— Mondja meg a gazdájának, hogy az öntözőkannáimat nem adom senkinek. De ha akarja, idejöhet öntözni.

A szaga hűsége sen megvitte a hírt. A herceg eleinte bosszankodott, később, amikor nagyon megbarátkozott az íróval, maga is jót nevetett a trefán.

— **Találkozó.** Az V. kerületi kereskedelmi szaktanfolyam 1895-96. évben végzett növendékeit ez uton kéri fel, hogy az e hó 18-án be nem tartott találkozó helyett, e hó 24-én délelőtt 9 órakor az

iskolában (V. Váci-körút 58.) megjelenni sziveskedenek. Akadályoztatás esetén írásbeli értesítés küldendő.

— **Villamos vasutak mozgalma.** A közúti villamos vasut forgalmi alkalmazottjai körében néhány nap óta bizonyos mozgalom mutatkozik, amely több más kisebb jelentőségű kérdés mellett lekivált a nyugdíjak szabályozásának sürgetésében csucosodik ki. Kétségtelen, hogy amennyiben a mozgalomnak esetleg olyan tendenciája is lett volna, hogy az alkalmazottak sztrájkjal fenyegetőzzenek, ha óhajtaik nem teljesülnek, — ez a tendencia kizárólag külföldi szociálista agitátorok izgatásának eredménye. Mert a villamos vasutak alkalmazottainak küldöttsége már az intéző körökkel törtétt mai érintkezéstől határozottan azt az impressziót kapta, hogy minden igazságos kívánságuk az igazgatóság körében a legkétségesebb méltánylásra talál. A közúti vasut intéző férfainak e humanus és korrekt magatartása következtében az egész mozgalom előre láthatólag már a holnapi nap folyamán kölcsönös megelégedésre véget ér.

A nyugdíj dolgában ugyanis a forgalmi alkalmazottak tudomást kaptak arról, hogy a közúti vasutársaság *Jelinek* Henrik vezérigazgató indítványára annak idejében nyugdíjlelősi határozattal nemcsak egy millió koronányi nyugdíjalapot szervezett a személyzet számára, melynek fele, ötszáz ezer korona tiszára a külső forgalmi személyzetnek szól, hanem a személyzet iránt való gondoskodásból tisztán a saját elhatározásából ki is dolgozta e nyugdíjalap szervezeti szabályzatát, amely immár nyomtatás alatt van és mihamarabb közös jóhatemérvé válik a közúti vasutak munkás és derék alkalmazottainak. Tekintettel arra, hogy e forgalmi személyzet igen nagy része csak a villamos üzemre való átmenet, tehát 1896 óta van a vállalat szolgálatában, kétségtelen, hogy *Jelinek* vezérigazgatónak eme saját elhatározásából fakadt intézkedése különösen ez utóbbiakra nézve, gyorsan és alaposan olda meg a nyugdíj kérdését.

A további pontokon sem a kívánságok, sem a differenciák nem nagyok, úgy hogy nincs benne kétség, hogy az egész mozgalomnak a legteljesebb összhang fog már a holnapi nap folyamán véget venni.

— **Merénylet Hartenau grófné ellen.** *Grächen*-ben nagy szenzációt keltett egy gyilkosság tervének a felfedezése. *Hartenau* grófnét, *Battenberg* Sándor a volt bolgár fejedelem özvegyét meg akarta gyilkolni a saját kocsisa, hogy aztán elrabolja pénzt és értéktárgyait. *Friedrich* Ernőnek hívják a kocsiát, aki egy *Back* nevű rosvott mulu alakkal szövetekezett erre a gyilkosságra. A gyilkosságot éjjelre tervezték. Először a grófnénak a földszinten lakó két szolgáját akarták láb alól eltenni, hogy aztán a grófnét meggyilkolhassák és a rablott tárgyakat Magyarországba szöktessenék. Mielőtt azonban ez a terv kivitelezésre került volna, *Back*ot lopás gyanúja miatt elfogták. A vallatás során kiderült, hogy *Back* részese volt két gyilkosságnak. Mielőtt *Friedrich* más einkostársat találhatott volna a gyilkossághoz, felfedték, hogy több ízben meglöpte *Hartenau* grófnét. Őt is letartóztatták. Véletlenül egy zárkába kerültek mind a ketten. *Back* azt hitte, hogy kőnek tagadással menekül ki a fogházból, *Friedrich* pedig úgy akarta kikerülni a büntetést, hogy grófnét szimulált. Abban a reményben, hogy hamarosan kiszabadulnak a vizsgálói fogságból, megállapították a gyilkosság részletes tervét. *Back*ot azonban a gyilkosságok miatt kiléne évi, *Friedrich*et pedig alopások miatt két évi börtönrre ítélték. A napokban a fogház igazgatójánál két fogoly jelentkezett, akik egy cellában társai voltak *Friedrich*nek és *Back*-nak. Felfedték a gyilkosságnak egész tervét az igazgató előtt, aki jelentést tett erre a hatóság-nak, amely megindította a vizsgálatot.

— **Az ál-Bethlen gróf.** A bécsi rendőrségnek ma sikerült kézrekerítenie egy furfangos csalót, aki évek óta, mint gróf *Bethlen* szerepelt és nagy stílus családokat követelt el. A veszedelmes szédelőt *Hepp* Györgynek hívják és lauenburgi származású. Birto-kokat vásárolt, természetesen hitelbe s mindjárt tul is adott rajtuk. Egy duszardag özvegynek házasságot ígért s ily módon 40.000 forintot esalt ki tőle. Később nőül vett egy fiatal özvegyet, de csakhamar a faképnél is hagyta, de 20.000 forintját magával vitte. Az ál-gróftól átadták az országos törvény-széknek.

— **Lopás a Park-Klubban.** A Park-Klubban tegnap tolvajok jártak s elvitték egy pár billiárd golyót meg két ezüst gyertyatartót. Az igazgatóság jelentést tett a dolgról a rendőrségnek, amely megindította a nyomozást. Ma azután sikerült elfogni a tolvajokat *Drechsler* Manó és *Gajer* Kálmán eszavargók személyében. A két tolvajt átadják az ügy-széknek.

Mirtus-crème

bőrönömítő, szőpítő, üdítő. Zsírtalan és ártalmatlan arc- és kéz-crème, eltávolít minden bőrhírt, szőpít, májfoltot, bőrhámást, pattanást, bőrtakát, Kis tégely 50 kr., nagy 1 frt. 3 kiállítási kitüntetés. Hozzá szappan 40 kr. Mirtus-poudre 50 kr.

Készíti és szét-küldi az „Apostol” gyógyszer-tár. Budapest, VIII. József-körút 64-n. sz. Baross-utca közelében.

— **A gelsei bíróség és a Wertheim-kassza.** A községeknek már nincs ládájuk, mint annak-éltte. Wertheim-szekrényt köteles beszereznie még a legkisebb falu is. Némelyik pótadót vet ki a drága holmi árára, de az mindegy. A modern világ nem tűri már a tulipános ládát, amit jól megvasalt a kovács, hogy ne ferközhesen hozzá minden eszibirizsivány s a minek furfangos volt a zárja, egy-egy reméle a lakatos munkának — kezdetleges, durva kivitelben. Az új szekrények zárja azonban még furfangosabb. A bíróségek azó, fejse nyelén megdurvult keze nem igen tud elbánni a kis kulccsal s ha már kulcs, hát azt hiszik, hogy forgatni kell. És beletörök a kasszába a kulcs itt is, ott is. Annyi a baj az új módi szekrényekkel, hogy a belügyminiszter nemrégiben terjedelmes felvilágosítást küldött bírák uraiméknak arról, hogy hogyan kell nyitni, csukni a szekrényt. Azonkívül elrendelte azt is, hogy a szekrények egyik kulcsát be kell vinni a megye levéltárába. Ez a rendelkezés is csinált egy kis galibát. Bírák uraimék nem igen értenek a börtülöz, hát némelyik úgy olvasta el az írást, hogy nem értette meg a velejét — és így esett meg az a fura eset a napokban, hogy egy gelsei négy ökrös, nehéz fuvarhoz alkalmas kocsit állított meg a zalaegerszegi megyeháza előtt. Idáig még nem fura az eset, csak itt kezdődik a különössége. A gelsei bíróség még három markos ember nagy nehéz tömeget emelt le a kocsiról és vitték befelé, s aztán letették a folyosón. A Wertheim-szekrény volt. Bíróségek pedig, miután letörtülte az arcáról a verejtéket, bekopogott az alispánhoz.

— A kulcsért jöttem kérem — mondta.

— Micsoda kulcsért?

— Hát a kasszába valóért.

Utánanézték, hogy mit akar és küldt, hogy mind a két kulcsot beadta a levéltárába a bírósé ur s úgy akart manipulálni ezután, hogy mindig a kasszába hozza be Zala-Egerszegre, ha bele kell nyulni a szekrénybe. — Mivelhogy — azt mondja — a kormány ráírta ezt a tétet.

— **Luczenbacher végrendelete.** Luczenbacher Pál végrendeletét 6-án hirdették ki a budapesti V. kerületi kir. járásbírósnak. Az elhunyt közölcélora a következők adományokat tette: A budapesti Erzsébet-leányvárvaházak 50.000 forintot, a Josefium-árvaházak 2000 forintot, az esztergomi kórház részére 2500 forintot, a szobi zárda részére 10.000 forintot, Szob és Környékén (Danásd, Helemba, Dömös, Mária-*Nostra*) lakó szegények részére és elszegényedett rokonok segélyezésére (17 takarékpénztári könyvből elhelyezve) 40.000 frt; a bécsi irgalmas rendnek 5000 forintot; a hütteldorfi üdülőkórháznak 1000 frt; az ipoly-sági kórháznak 2500 frt; a budapesti kereskedelmi kórháznak 2000 forintot; a budai Erzsébet-apácáknak 2000 forintot; az Otthon segélyegylet és hírlapírók nyugdíjintézetének 5000 forintot; a pesti vakok intézetének 5000 forintot; művészeti és régészeti alapítványra Fürster Gyula javaslata alapján 10.000 forintot, a szobi kálvária fenntartására alapítvány 500 forintot; gyógyíthatatlan betegek részére Währingben 1000 forintot; bécsi kórháznak (Margarethen, Hartmannsgasse) 1000 forintot; a bécs-währingi Greisen-Asyl-nek 1000 forintot; a nyitrai apáca zárda részére 1000 forintot; az orsz. magyar gazdasági egyesületnek 5000 forintot, az országos erdészeti egyesületnek 5000 forintot; a budapesti kereskedelmi akadémiának 5000 forintot; a budapesti Népliget gyarapítására 5000 forintot; a Rókus-kórháznak Budapesten 5000 forintot; a Szent-István-kórháznak Budapesten 5000 forintot; a váci siketnémák intézetének 5000 forintot; a budai rókus-utcai városi árvaházak 2000 forintot; a budapesti összes népkönyvház részére 5000 forintot; a budapesti hajléktalanok menhelye egyesületnek 2000 forintot adott. Van a végrendeletben azonkívül 80.000 forintot meghaladó összeg egyes, külön-megnevezett személyek javára kivétel, részben hagyomány, részben pedig élethossziglan tartó évi járadék alakjában. A végrendelet tanúi: gróf Széchenyi Miklós, dr. Thallóczy Lajos és Geissler Artur.

— **Házasság.** Rosner Jenő, a Magyar Ipar- és Kereskedelmi Bank főpénztárosa eljegyezte Strauss Valéria kisasszonnyal, Strauss S. prágai nagykereskedő és tőzsdetanácsos leányát.

— **Gyilkosság Cegléden.** Vakmerő rablőgyilkosságnak esett áldozatát tegnap Szébenyi Bini, jómódú ceglédi gazda. Este tíz órakor az eddig ismeretlen tettes behatolt a lakásába és Szébenyi agyonlőtte, a gazda feleségét pedig súlyosan megsebesítette. A rablőgyilkos öt forintot talált egy szekrényben, ezt magához vette, aztán megszökött. — Tudósítónk a tegnapi rablőgyilkosság ületéből fölemlíti, hogy a télen két sertéskereskedőt csaknem hasonló módon raboltak meg, a temetőben pedig az őszzel egy őszszegéget holttesttel találtak és az elmúlt heten hat betöréssel lopást követtek el Cegléden. A tetteseket alig lehet kézrekeríteni, mert a ceglédi rendőrségnek nagyon kicsiny a létszáma.

— **Teknikusok társasvasoraja.** A Magyar Mérnök- és Építészegyesület az egész műszaki kar érdekeit és viszonyait felölölő törvénytervezetet dolgoztott ki: a *műszaki címek és gyakorlatlag fenntartását.* A mérnökök, építészek szerdán, a hó 20-án, este 8 órakor a margitszigeti alsó vendéglőben társasvasorára gyűlnek egybe, hogy e törvénytervezet iránt testületileg fejezzék ki rokonszenvüket. A vasorán több száz technikus vesz részt, de megjelennek azon teljes számban a kar előkelőségei is.

— **A lovassági kard ellen.** A német katonai szaklapok, élükön a *Militär-Wochenblatt*-tal, amely hivatalos lap, élénk harcot kezdtek a lovassági kard ellen. Azt kívánják, hogy a hadügyi kormány törölje a lovasságnál a kardot, s adjon helyette tökéletesebb szerkezetű revolvért a lovaskatonáknak. A kard súlyának megfelelőleg minden lovaskatona ötven tölténnyel többet kapna, mint eddig.

— **Orosz északarkti expedíció.** Oroszországból tudományos expedíció indul az Északarktra. A veszedelmes utra a tudomány vakmerő harcosai a *Sarja* háromboccos hajón mennek, amely már a Nava partján vesztegel. Júnus 20-án in'ul el a hajóval báró Toll, aki már kétszer járt az északi sark vidékein. Az expedícióban részt vesz az orosz tudományos akadémia több tagja s három esziendeig marad az északi sarkon. A cár parancsára az államkincstár 280.000 rubellel járult hozzá az expedíció költségeihez. Báró Toll két évvel ezelőtt vette meg a hajót Norvégiában, ahol az arceri hajógyárban Nansen Framjának a mintájára építették. A gőzösön laboratórium van a hajón utazó tudósok számára s négy esziendőre való élelmi szer. A lezdrágább és legfontosabb eszközöket a cári család tiszai ajándékozták. Az expedíció főcélja az új szibériai szigetekről északra eső szigetcsoporthoz és a legendás Sannikov-föld kikutatása. A hajón hatvan szibériai kutyát és tizenkét szánecsonakot visznek a jégmezőkön való kirándulásokra. Az expedíció vezetője báró Toll, aki egyuttal a geológiai kutatásokat is végzi. Kivüle még három tudós lesz a hajón. Pétervárról a *Sarja* Norvégiába megy. Az első telet a Taimsz-félszigetnek Satanga öblében töli. Onnan 1901 nyarán annyira megy észak felé, amennyire csak lehetséges. A mikor már nem juthat tovább, ott megáll s 1902 nyarán a Bering-szoroson visszatér a sarki vidékekre. Az északi sark elérése tehát nem kimondott célja az expedíciónak, de azért báró Toll 1901 nyarán vagy 1902 telén mindeusertre kísérletet tesz, hogy szánall elérje az északi sarkot.

— **A mikelakai garabonciások.** Urnapján Mikalaka mellett keresztelők volt. Tömeges keresztelők. Az aradi baptisták hajtottak ki kocsi-kon a Maroshoz. Egy kocsin maga a püspök is megérkezett. Békésről rándult át Aradra, hogy megkeresztelje mindazokat, akik az új hitbe beléptek. Ez a keresztelés pedig nem valami kedélyes ceremónia egy kis vízzel, mint ahogy a mi gyerekeinket keresztelik. Sok víz kell hozzá. A püspök tudniillik minden neofitát megbuktat a folyamban. Már az ötvenötödiknél tartott, amikor egy kis kellemetlenség zavarta meg a keresztelők. Egy pásztorgyerek beszaladt a faluba s kiesdítette a népet azzal a hírrel, hogy garabonciások vannak a Maros partján. Mikor a vasvillás tömeget meglátták, futásnak eredtek a hívők. Abba maradt a keresztelés.

— **Dráma a szenátusban.** Az olasz szenátus épületében borzasztó dráma játszódott le a minap. A szenatus két quaestora, *Gravina* márti és báró *Barracco* nagyban rendezte a termet a másnap megnyitól üléshöz. Rendezkedés közben összeszidták egy szolgát, aki erre szótlannul kiment a teremből. Negyedóra múlva visszajött, kezében egy vasrudal, s szó nélkül fejbévágta vele a két tisztviselőt. Amikor látta, hogy mind a kettő eszméletlenül rogy a földre, ijedtében felszaladt a legfelső emeletre, s onnan leugrott. Az udvar közvetlen összeroncolta a fejét és azonnal meghalt. A két fejbévágott quaestornak nem súlyos a sebe.

— **Halálozás.** *Smittarello* József nyugalmazott vezérőrnagy tegnap éjjel meghalt Budán. Az elhunyt tironi vadász-erzede volt s hajdanában a szerencsétlen Miksa császár főhadbíztosa Mexikóban. Holnap délután temetik Krisztina-körtüi lakásáról, katonai pompával. Intelligens derék, humánus ember volt s kiváló katoná, aki kepeségeit sok érdemrendet kapott. Velencei származásu volt s gyermektelenül halt el.

— **Sikkasztó bíróség.** *Lipcséből* jelenti egy távirat, hogy a röbrdorfi bíróség, *Gressmann*, sikkasztás miatt letartóztatták. A bírósé hosszu idő óta sikkasztott s a vizsgálat kiderítette, hogy *negyven* márka kallódott el a kezén.

— **Egy pincér halála.** *Róhrich* János detrókös-szentmiklósi 66 éves fizetőpincért, akit tegnapelőtt találtak meg a fejevári-ut mentén az árokban, ma délelőtt boncolták föl a törvényszéki orvostani intézetben. A boncoló tanárség megállapította, hogy az öreg pincér halálát megölés okozta.

— **A preparandisták sztrájkja.** A kolozsvári tanítóképző intézet növendékeinek egy csoportja panaszuk volt az igazgatójuk, *Orbók Mór* ellen. A bajaik orvoslására azonban nem azt a módot választották, ami a helyes, nem mentek panaszra a tanfelügyelőhöz, hanem akárcsak gyár volna a preparandia, kimondták a sztrájkot. Egy csoport haszontalan békítési kísérlet következett ezután s a vége az lett a különös esetnek, hogy a kultuszminiszter az igazgatót szabadságra küldte. Helyettesítésével *Kozma Ferenc*, királyi tanácsos, tanfelügyelőt bízta meg. Azóta aztán csend van, bár a kolozsvári preparandia növendékei kényes urak. *Kozma* se tetszett nekik s arra kérték a minisztert, hogy más kormánybiztost küldjön nekik. A vizsgálat tóvéről-hegyire kikutatta az egész ügyet s a végén küldt, hogy az igazgatót semmi visszaélés nem terheli. Szigorú, de igazságos és humánus ember. A miniszter elégtételt is szolgáltatott neki. Egy fizetési osztályal előbb léptette s tudtára adta, hogy a szabadságolásnak vége és június elsején el kell foglalni hivatalát. A sztrájkolókat pedig keményen megbüntette a miniszter. Egy másodévest kitiltott az iskolából, a negyedévesek között egyet egy egész, a többieket pedig egy-egy félre visszavetette a tanítóságra képesítő vizsga elől. Aki még ludas a sztrájkban, attól három hónapot megvont az ítélet minden állami kedvezményt.

— **Sztrájk az államvasutak gépgyárában.** Az államvasutak gépgyárának kőbányai-uti telepén ma szünetelt a munka. A több mint háromezer munkás közül csak a gazdasági géposztálynak alig kétszáz munkása dolgozik. A munkások forrongása még a pünkösöd előtt kitört részleges sztrájk óta tart. Akkor a munkások, akik a hidosztályban voltak alkalmazva, ismét munkába álltak, mert *Vajkay* vezérigazgató kijelentette, hogy csak a gyár munkásainak kívánóságait halgatta meg, de sztrájkolókkal nem áll szóba. A hidosztály munkásai azonban nem nyugodtak, csoportokban járták be szünetlenül a telep többi részeit és izgatták a munkásokat. A múlt pénteken azután a munkások küldöttsége memorandumot adott át *Vajkay* vezérigazgatónak és ebben a munkabérek általános fölemelését követelték. A memorandumban a jövő szombatot tüzték ki határidőnek, hogy akkor kezdik meg a sztrájkot, ha feleletet nem kapnak. A gyár üzletmenete azonban már évek óta folytonosan gyengül, a munkások követeléseit pedig 220.000 forinttal nagyobb évi költséget okoznának és így *Vajkay* vezérigazgató már tegnap délelőtt — nem várva be a határidőt — magához hívatta a munkások küldöttségét és kijelentette nekik, hogy követeléseiket nem teljesíthetik. Később a munkások küldöttsége ismét megjelent a vezérigazgatónál és egy 8 pontból álló kérvényt olvasott föl, amely pontok mindgyike ezzel a szóval kezdődött: *követeljük*... és ismét a munkabérek fölemeléséről szolt. Az igazgató ekkor kijelentette, hogy a munkások magatartása azt eredményezheti, hogy a gyártól megvonják a megrendeléseket és külföldi gyáraknak adják át és így a hazai iparnak is kárára lehetnek. Ebből csinálták a munkások azt, hogy az igazgató a gyár munkáját külföldi gyárakban akarja elvégeztetni. A munkások szombaton nagyobb összegeket kaptak, mert az alkubérek havi kifizetése volt és erre támaszkodva léptek a sztrájkba. Tegnap délután ugyanis fél 2 órakor rendesen bejötték a gyárba, hogy egy fél óra múlva tünnetőleg elhagyják azt *Vajkay* vezérigazgató kijelentette, hogy újabb munkásokat nem vesz föl, a sztrájk ideje alatt a gyárat zárva tartja, természetesen, aki munkába akar állani, az kap munkát. Holnap reggel jár le az igazgató ultimátuma, aki akkor nem áll munkába, azt elbocsátják. Ma reggel a munkások a gyár kapui előtt csoportosultak. Rendezavarás azonban nem történt. A rendőrök csendben szétszóztatták őket. Háromszáz munkás dolgozni kezdett, azonban százan a délelőtti folyamán ismét elhagyták a gyárat, mert féltek, hogy a sztrájkolók megverik őket. A sztrájkolók különben a Népligetben szétszórvá tanyáznak.

Vajkay Károly, az állami vasgyárak igazgatója ma nyilatkozatot tesz közé a sztrájk ügyében. A nyilatkozat elismeri, hogy a munkások keresete a vasutépítési tevékenységnek csaknem teljes szünetlése folytán kissé megcsappant, de ennek az az oka, hogy az igazgatóság a megrendelések csökkenésekor nem apasztotta a munkások számát. A munka díjazása ugyan nem változott, de a nagy munkásiétszám mellett természetesen apadt az egyesek keresete. A gyárigazgatóság ezt azzal is enyhítette, hogy külföldi, jövedelmet is alig hajtó megrendeléseket is elvállalt. Késztelen, hogy az egyes munkás keresete javulna, ha a munkások egy részt elbocsátanak. *Ezt a létszámcsökkentést kívánja a munkásmozgalom kiverőszakolni.* Egyéb kívánások hangoztatása csak a fölött van hivatala leplezni. A mai viszonyok börtmelest lehetnének és indokolatlanná tesznek. Vegül az igazgató elharit minden felelősséget magáról azért a nyomorért, amelynek a munkások előlá nézhetnek.

— **A diszalbum.** Párisi előkelő körökben beszéd tárgya az alábbi vidám történet. Nagy ünnepségre készült a báró *De la Paix* család. Palotájukat, amelyet évek óta építettek, akarták fölszentelni. A palota városágos mesebeli tündérvilág. Hatalmas, fedett lawn-tennis-terem van a palotában, hogy ezt a nemes, testedző sportot télen is lehessen üzeni; az ebédlő-terem gobelinjei hajdan egy királyi palota falait díszítették, szóval a fényűzés olyan fokon volt a palotában, amilyent csak a legfelsőbb tízezer néhány legelső százánál láthatunk. A báró nem tartozott a születés arisztokráciájához, amit egy ó, valamint bájos neje is élénken fájlaltak. Rossz nyelvek azt is sutogták, hogy a báró ur előde még néhány évtized előtt jámbor rabbinus volt Metzben. De azért a legnemesebb születési arisztokrácia körében is számos barátja van a bárónak. Estélyeit is a legválogatottabb kékvér látogtja; igaz, hogy a méltóságos és kegyelmes asszonyok gyakran jelentettek ilyen estélyek alkalmával *migrain*-t, amit — ismét a nagy Galeotto állítása szerint — némi összefüggésbe lehet hozni a melzi össel. Hanem azért *Frigyes* bárót *bon garçon*-nak tartották, aki nem volt fukar a kölcsönadásban, amelynek magassága nagy mértékben függött a kölcsönt kérő őseinek számától. Végre elérkezett a palota felszentelésének örömteljes napja. Barátait magához hívta a báró s a portás fiúkönyvében ott pompázott a gyönyörű diszalbum, amelybe minden vendég beírta a nevét. Mily büszke öntudat töltötte el a bárót, ha arra gondolt, hogy késő utódok fogják olvasni e felszentelési ünnep vendégeinek szemképrázátató névsorát. És a vendégek sorra beírták neveiket. És végigjárták a pazarfényű termeket s üdvözölték igaz szívből, a baráti elragadtatás őszinte hangján *Frigyes* bárót. Mikor pedig eltávozott a díszes vendégsereg, a báró a sikertől örömtitkosan borult a szőkehajú báróné keblére; a sunyi angol házmaster bajszatlan ajkáról, pedig aki az ölelkézést meglátta, gunyos mosoly lebbent el, látván az örömmek ilyenét közönséges, nyárspolgáriás megnyilatkozását. Végre észbe jutott a bárónak a nap szenzációja, a diszalbum. Izgatottan csezengett s kérte a könyvet. De elmúlt öt-tíz-harminc perc s a sunyi portás nem hozta a könyvet. Végre előkerült a portás — könyv nélkül. A báró arca kivörösödik, a báróné szőke haja — amelyről a rossz nyelvek azt is sutogták, hogy szint szokott változatosni — halványabb lesz, de a könyv nem került elő. S a báró 1500 frank jutalmat tűzött ki a becsületes megtaláló számára. Állítólag maga *Lépine* ur, a párisi rendőrfő, személyesen is kutatta a diszalbumot, de az csak nem került elő. *Paix* báró pedig vigasztalhatlan és fényes palotája sem nyújt balszamirt a diszalbumért sajgó sebére.

— **Halál az orvosi rendelés alatt.** Ma reggel a dologházi kórházban *Székes* főorvos belgyógyászati rendelő szobájában megjelent egy közepkorú, ismeretlen, uriasan öltözött nő, hogy megvizsgálta magát. Ekközben hirtelen rosszul lett, leesett a székéről s a rögtön orvosi segély ellenére pár perc alatt meghalt. Holtestét bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **A kaltenleutgebenei tragédia.** A kaltenleutgebenei tragédiáról ujabban az a hír érkezik, hogy az öngyilkos asszony valami cseliszövénynek lett az áldozata. Neil Oszkárnról, akik csak ismerték, nem teszik fel azt, hogy valakivel viszonya let volna. Ámbár jó családból származott, nem tartott cselédet, hanem maga végezte a házi tennivalókat. Aki az utóbbi időben az egykor viruló asszonyt látta, megremült rendkívüli soványságától. Többször emlegette, hogy leveti magát egy szikláról, amiért a férje elválik tőle. Neil Oszkár, az árva maradt ember állandóan meg van törve, rendkívül szerette. Az ügyvédje a lapokhoz nyilatkozatot küldött, amelyben kijelenti, hogy a válókeresetet csak többszöri hiu békéltető kísérlet után adta be. Tizenhatodikán, egy nappal az öngyilkosság előtt, a házastársak a bíróság előtt kijelentették, hogy megegyeztek a gyermekekre nézve. És pedig úgy, hogy a leánya az anyjával, a fiú az apjával élt volna, s az anya a fiacskáját hetenkint egyszer meglátogatta volna. Az utolsó napokban rendkívül izgatottnak látszott s valószínűleg egy olyan pillanatban követte el a borzasztó tettet, amikor nagyon erőt vett rajta a fiacskájától való válsá fájdalma.

— **Emberszó flakkeresés.** Párisban, a rue Bergében történt a következő rendkívüli eset: Egy berkocsi állomás előtt ment el tegnap délután egy tíz éves fiúcska, mikor egy flakkereső vállába harapva hirtelen lerántotta a gyalogjáróról. A földre dobott gyermeket a 10 tovább is harapdálta és mikor kiáltásaira végre megszabadították, egy nagy darab hus hiányzott fél válláról, melyet a 10 nyugodtan rácsált. A fájdalomtól elájult gyereket a mentőknek kellett szüleihez szállítani.

— **Bablógyilkosság Berlinben.** A német fővárosban, mint tudósítónk táviratozza, ma vakmerő rablógyilkosság történt. A Königrassern *Pflaum* udvari fényképész fejlesztel támadta meg egyik inasa, egy tizenhat éves suhanó és súlyosan megsebesítette, aztán elrabolta a készpénzt és elmenekült. A merénylő gyilkost *Hille* Hugónak hívják. Délután négy óra tájban belopózott gazdája szobájába, egy ezekercével fejbe vágta *Pflaum*ot és a tárcájából kivett 550 márkát. A boldogtalan fényképész magához tért s dula-kodni kezdett támadójával. Erre *Hille* revolvert szegezett áldozatának halántékához, aki segítségért kiabált. Mikor az utcáról rendőrök jöttek, a vakmerő rablós az ablakon a szomszéd ház padlására kuszott. Itt fogták el. A fiatal gonosztevő, amint a rendőrök a padlásra megragadták, még köszöntette is őket: — Jó reggelt, rendőr urak! szöjt hozzájuk nevetve. A fényképész sebei súlyosak.

— **Az élelmes angol.** A szép *Otero* mindig beszélt magáról. Beperrelt volt barátját, *Bulpett* angol ügyvédet hatvanéves frank erejéig és az ügy a minap került a bíróság elé. A gavallér angol három esztendőn keresztül bizalmas barátja volt *Otero* kisasszonynak és ebben a minőségben nem csekély értékű ajándékokat, ékszereket, ruhákat vett neki. Apró ajándékok (két-háromszázezer frank értékűek) erősítik a barátságot, ez volt *Oteronak* jelmondata udvarlói szembem. Tavaly azonban *Bulpett* ur kifogyott az aprópénzből és azt aszellemes módot eszelte ki ajándékozásánál, hogy a vett dolgokért kiállított váltókra saját nevén kívül *Otero* nevét is aláíratta, mint jótállót. Az élelmes angol egyezre csak elűnt Párisból és a szép *Oteronak* kellett fizetni azért az ajándékokért, amelyeket barátjától kapott, akinek váltót hatvanéves frankig zsírálta. Egy hónappal ezelőtt *Bulpett* örökség után pár millió boldog tulajdonosa lett és mikor *Otero* felszólította, hogy hatvanéves frankját adja vissza, az angol arra nem akart emlékezni, hogy valaha hallotta volna *Otero* kisasszony nevét. A per még nem dőlt el.

— **Magyar tanulók kirándulása Párisba.** A közoktatásiügyi miniszter rendelkezésben hívja fel az ország összes tanintézetének igazgatóságait, hogy a folyó évi július 19-ikén induló tanulmányutazásához csatlakozzanak. Az utazást *Popper* N. János kereskedelmi akadémiái igazgató a mav. városi menhelygyógyintézet őrvezeti. Az ifjúsági tanulmányutazás elvégzését a miniszter kérelmére a kiállítási kormánybiztos vállalta el.

— **Öngyilkos adótsz.** *Streck* Dezső 19 éves adótsz, aki a veszprémi adóhivatalnál van alkalmazva, az éjjel az Erzsébet-tér egyik padján föbe lötte magát s szörnyen halt. Hogy tettét miért követte el, nem tudják. Holtestét a boncoló intézetbe vitték.

— **Rendőri hírek.** *Scherz* István bognárségédet az éjjel a Garay-tér 12. szám alatt lévő ház előtt egy ismeretlen ember háta szúrta s aztán elmenekült. *Scherz*et súlyos sebével a Rókusba vitték. — *Molnár* János 28 éves kórusvezető az éjjel ittas állapotban a Nagy-Rókus-utca 17. szám alatt lévő kórusa egyik félreess helyén revolverrel nyakába lőtt. A mentők a Rókus-kórházba szállították. — *Martmesek* Anna 27 éves napszámosnő ma délelőtt a Ferenciek bazárban az első emelet üvegtelejét tisztogatta, amely beszakadt alatta s a szerencsétlen nő az udvarra zuhant. Súlyosan megsebesítve, eszméletlenül zubant a kövezetre. A mentők a Rókusba vitték. — *Saldy* Károlyné magánzóna ma reggel a villamos vasut Hungaria-utí megállóhelyének várótermében hirtelen megbetegedett s mire orvos érkezett hozzá, meghalt. Holtestét bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe. — *Pánnás* József Leneletér 7. szám alatt lévő kórusmájában az éjjel *Petres* István és *Velbach* Mihály házmesterek mulatozás közben összeveszték. Jól elraktak egymást, miközben *Petres* nagy haragjában bevverte az egyik ablakot, de veszére, mert oly súlyos sebeket szenvedett, hogy a Rókus-kórházba kellett szállítani.

— **Az arcbőr szépsége.** A hölgyek sok keserű tapasztalatot szereztek már a különféle kozmetikus szerek használatánál. Az orvosok sokáig azon az állásponton voltak, hogy az arcbőr szépségének a megővését semmiféle szerrel sem lehet elérni. Ez az orvosi vélemény most már persze elavult, amióta *Schaffer* Róza asszony elkészítette kozmetikus szerét. Azóta semmi gondot sem okoz a hölgyeknek, hogy mivel őrizzék meg az arcbőr fiataloságát és üdőségét. A *Ravissante-prepara.um*, az *Eau*, a *Crema*, a *Schaffer-féle Poudre*, továbbá a *Savon ravissante* és a hajfestő *hincor*, mind a test üdőségét és egészségét óvja meg, szinte konzerválja a fiataloságot. (A jeles készítményről egyébként bővebbet lásd a hirdetések között.)

— **A Telefon Hírdendő esti szórakoztatása.** A páratlanul élő beszélő újság az előzőek est szórakoztatásánál mindnap 8-11 óráig Latona- és cigányzene közvetítésével kedveskedik. Közben fél 10-10-ig a rendes esti olvasást tartja meg a *Telefon Hírdendő*, amely alkalommal a legújabb híreket és táviratokat olvastatja föl.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Arcképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquareli stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképészeti hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

Két ankét.

— A hazai fürdők és az idegenforgalom emelése. —
Budapest, június 19.

A kormány kezdeményezésére és meghívására ma délelőtt a belügyminisztériumban, délután a kereskedelmi minisztériumban ankét volt a hazai fürdők és források emelésére, illetve az idegenforgalom érdekében. Az előbbin maga *Szell* Kálmán miniszterelnök a délutáni ankétet *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter elnökölt, ezzel is mutatva, hogy a kormány méltányolni tudja a két nemzetgazdaságilag is nagyfontosságú ügy jelentőségét.

(A fürdő-ankét.)

A fürdőügyi értekezletre a belügyminiszter az njonnan megalakult forrás- és fürdőügyi bizottság tagjait hívta meg, akik nagyobbára egyetemi tanárok, országgyűlési képviselők, fürdőtulajdonosok, orvosok stb. A belügyminiszter képviselőiben *Szell* Ignác és *Gulner* Gyula államtitkárok, *Chyzer* Kornél miniszteri tanácsos és *Preysz* Kornél jelentek meg.

Szell Kálmán miniszterelnök megnyitván az ülést, hangsúlyozta, hogy úgy ó, mint az egész kormány oly fontosnak tartja a magyar fürdők emelését, hogy e cél elérését minden erejűkből támogatni készek. Kiemeli, hogy az ország sok téren bántalmat haladást ért el, itt az ideje most már, hogy egészségügyi és nemzetgazdasági tekintetben oly nagy fontosságú fürdőügyet is magasabb színvonalra emeljük. Megköszönte az egybeült uraknak megjelenésüket és kijelentette, hogy mindenkor szívesen fog személyesen elnökölni a bizottság ülésein, vagy ha ez nem volna módjában, úgy *Gulner* államtitkár által képviselteti magát. Aztán megbizta *Preysz* Kornélt a jegyzőkönyv vezetésével.

Ezután *Münnich* Aurél azt indítványozta, hogy a megvitatás alá kerüljön egyes kérdésekre előadatok válaszszanak, minthogy a bizottság ezen az első ülésen részletekbe nem bocsátkozhatik.

Taufner Vilmos egyetemi tanár azt indítványozta, hogy a fürdő-törvényjavaslat tervezetét vegyék le a mai ülés napirendjéről és ebben az ügyben külön ankét hívassék össze. Szerinte ez a kérdés már teljesen megérett a megvalósulásra.

Major Ferenc orsz. képviselő az előtte szóló nézetével szemben azt kívánja, hogy a bizottság részleteiben tárgyalja a törvényjavaslat-tervezetet. Így értelemben szólalt fel *Csatáry* Lajos. A bizottság *Münnich* javaslatát elfogadta azzal a módosítással, hogy első sorban a fürdő-törvény tervezetét tárgyalják. Az egyes kérdések előadói lettek: *Löv* Sámuel, *Martin* Sándor, *Bókay* Árpád, *Preysz* Kornél, *Hoitsy* Pál, *Smialowszky* Valér, *Münnich* Aurél, *Csatáry* Lajos, *Perger* Ferenc, *Ladik* Gusztáv, *Olhofer* Henrik, *Saxlehner* András.

A megindult általános vitában előnök *Csatáry* Lajos szólalt föl, nagyszabású beszédben méltányolva a hazai fürdők emelését célzó akciót.

Konkoly-Thege Sándor a hazai ásványvizek fogyasztása érdekében beszélt és indítványozta, hogy az ásványvíz export emelése, mint külön pont vételessék fel a napirendre.

Smialowszky Valér emlékeztet arra, hogy *Trefort* 1882. hasonló ankétet hívott össze, amelynek tanácskozási értékes anyagot szolgáltatathatának az országos bizottság számára. Ohajtaná, ha ez ankét tárgyalási anyagát az országos bizottság beszerzné. Kivonatossá tartja továbbá, hogy az az akció, amelyet a kereskedelmi miniszter az idegenforgalom emeléséért kezdeményezett, összekötöttetésbe hozassék, az országos bizottság működésével és a két mozgalom közt állandó érintkezés álljon fenn.

Szell Kálmán miniszterelnök kijelenti, hogy gondoskodni fog arról, hogy a két akció közt szerves érintkezés legyen.

Major Ferenc szerelnő, ha a balneológiai egyesület tíz éves akciójának közleményeit hozzáférhetővé tennék az országos bizottság tagjai számára.

Taufner Vilmos egyetemi tanár ezt megígérte, mire *Szell* Kálmán miniszterelnök berekesztette az ülést, köszönetet mondván az országos bizottság tagjainak a hazafelügy iránt tanúsított érdeklődésükért. Végül kérte őket, hogy támogassák továbbra is a kormányt a hazai fürdők emelésére irányuló tevékenységében.

(Az idegenforgalomért.)

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter ma délutánra több országgyűlési képviselőt, a székes főváros polgármesterét, több közlekedési vállalat, egy *Waggon-Lits*-és a *Cook-irodák* képviselőit az idegenforgalom emelése érdekében értekezletre hívta meg, amelyre a belügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök *Chyzer* Kornél miniszteri tanácsos és még egy osztálytanácsost küldött ki.

Az értekezlet méltó folytatása volt annak a nagyszabású bizottsági ülésnek, amely ugyancsak a mai nap délelőttjén a hazai fürdők érdekében a belügyminisztériumban tartott.

Az előkelő kereskedelmi miniszter hivatkozva a kormány e nagyfontosságú akciójára, méltatja az eddig ez irányban történteket és megköszönve a meghívottaknak megjelenésüket, felkéri ezeket az ügy megvitatására.

Halmos János polgármester, a szónokok sorában az első, felvetette a kérdést, vajjon e téren ki kezdeményezzen s kinek jusson a feladat, a kérdés mez-

oldására; ő a társadalomra kívánja bízni az ügyet s épp ezért a mult szombaton értekezletet tartott, amelyen a fővárosban szervezendő idegenforgalmi egyesület volt a megbeszélés tárgya. Céltűzöttnek tartja, hogy ezen akció az egész országra szerveztesse, mivel az ország némely vidékei teljesen alkalmatlanok arra, hogy oda idegent vigyünk; szervezkedjenek előbb a vidéken is hasonló egyesületek, azután jöjnek el csak ideje az országos szervezkedésnek.

Ismereti ezután azt az aranygyűlést, melyet ebben a kérdésben, folytatott, melynek eredményeit a bemutatott Almády Géza-féle füzetben össze is állította, s egyuttal felelmi, hogy a fővárosi egyesület számára alapszabálytervezet is áll már rendelkezésre.

Münich Aurél országgyűlési képviselő: Utal arra, hogy a fővárosnak szeparatiztikus akciója folytán határozottan a mellett foglal állást, hogy az idegenforgalom emelésére, mely nemcsak fővárosi helyi, de országos ügy, a kormány tekintélye feltétlenül szükséges s épp ezért oly bizottság kiküldetését óhajtja, mely egyes érdekeltségek szerint albizottságokban is működhetik s itt talán a kielégítés a főváros és ekként lenne legelőszorúbban megoldható a tényezők egyesítése, összehangzatos működése.

Kiemelve még annak rendkívüli célszerűségét, hogy a miniszter épp ebben az időben hívta össze az értekezletet, kéri őt, miszerint az ügyet ezenképpen hozza megoldásra.

Rákosi Jenő: A kérdés kulosát gyakorlati téren keresi és ismert szellemusd morában utalt arra, hogy ebben a kérdésben a puskaport már feltalálta a külföldön. Ott van a Cook és a Wagonlits. Jago tanácsa szerint vegyünk háromszor pénzt, csináljunk nevezett világcégek után reklámot és sok idegen lesz Magyarországon. E működésnek a kormányval való kapcsolat elegendőnek látna azt, ha egy kormánybizottság szerveztnék, de nincs ellene annak sem, hogy egy bizottság küldessék ki.

Szmalovszky Valér: Meltatja a kormány eddigi akcióját, s kiemeli főképp azt a nagyszabású eredményt, melyet a kormányzat elért akkor, a mikor nagy nehézségek dacára sikerült a londoni, a párisi és a berlini közvetlen luxusvonatokat naponként Budapestig meghosszabbítani, amit a székesfőváros javára nagy mértékben ki lehet aknázni.

Kezdetben ő is hivatott annak, hogy az idegenforgalom emelését a társadalomra kell bízni, amde terjedelmes tanulmányozása a kérdésnek és a fennálló viszonyoknak arra a meggyőződésre vitte, hogy a kormány tekintélyét ebben a kérdésben nélkülözni nem lehet.

Bármennyire helyes is talán az az órvád, hogy mindent a kormánytól várunk, ez esetben is, ahol nagy az elmaradottság és sok a széjelhuzás és a féltékenykedés, a tényezők egyesítésére a kormány minden tényező betetőző intézkedése feltétlenül szükséges, ezért teljes mértékben csatlakozik München indítványához abban a reményben, hogy ez a kormány által kiküldendő bizottság a szunnadói társadalmi hivatott összes tényezőket munkálkodásra fogja ébresztetni.

Megköszönve még egyszer a miniszter meghívását, intézkedését ez irányban kéri.

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter ekkor távozni volt kénytelen és a további elnöklésre Schöber Albert miniszteri tanácsost kérte fel, kijelentvén azonban még távozása előtt, hogy ő ezt a kérdést rendkívüli fontosnak tartja, s kéri az értekezletet, hogy nevezesen a kereskedelmi kormányzat feladatai tekintetében konkrét javaslatokkal álljon elő. Megbízta azután Schöber Albert államvasuti igazgatót, hogy a Wagonlits és a Cook képviselőit külön hallgassa meg s erről jelentést minamarább tegye meg. Utalt még több igen fontos részletre, melyek közül több a kormányzat egyéb ágazatait is érdekli s ismételtlen kéri a tárgyalás beható folytatását.

Schöber Albert miniszteri tanácsos elfogylván az elnöki székot, utal a M. A. V. eddigi, ezen téren kifejtett tevékenységére, s arra a szubvencióra, amelyet a Cook és a Wagonlits élveznek, ugy azokra az áldozatokra, melyeket reklám dolgában az államvasutak tesznek bizonyos vidékek érdekében. Dicsőrettel emeli ki a nevezett két nemzetközi társaság tevékenységét.

Szatmáryi, a Cook-iroda főnöke, igen érdekesen adja elő az idegenek idevonását, kiemeli, hogy mennyi idegent hozott már az országba, s hogy bizony azok igen megelégedetten hagyják el országunkat. Bizony idegent lehet már hozni Magyarországra, s aki ezt tagadja, az nem ismeri a viszonyokat, vagy egyes esetekből elfogultan ítél. A tengerentel járó hajókon való reklámot tartja igen hatásosnak. Erdélyi medvevadászatait is nagyon ki lehetne aknázni.

Halmos János polgármester elismeri Rákosi indítványának gyakorlati oldalát; az egyesület dolgában kijelenti, hogy az általa tervezett egyesület is bizonyos tekintetben félhivatalos egyesület akar lenni s határozottan kijelenti, hogy sohasem fogja megengedni, hogy ez a főváros által szubvencionálandó egylet országossá tétessék.

Münich Aurél: A polgármester nyilatkozatában bizonyos közeledést lát a két álláspont között, amire nevez még Szmalovszky Valér, Almády Géza, Rákosi Jenő felszólalásai nagyon hozzájárultak e kérdés megvilágítására, mely oda konkludált, hogy egy idegenforgalmi bizottságnak a kormány által való kiküldése nagyon megfelelő, s minden érdeket legjobban kielégíti.

Chayzer miniszteri tanácsos hosszabb és értékes reasummálásban világítja meg a kérdés főelemeit s kijelentvén, hogy a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök megbízásából felhívja az értekezlet figyelmét a kérdésnek a hazai fürdőkre való nagy horderejére, csatlakozik ahhoz az általánosan ho-

lyeselt véleményhez, hogy az idegenforgalom emelésére országos bizottság küldessék ki. Befejezőül kiemeli a jelenlevő Sigmeth vasuti főfelügyelőnek e téren kifejtett működését.

Erre Sigmeth felügyelő ismerteti azt a tevékenységet, melyet az éjszakai Kárpátok érdekében kifejtett s s melynek a mult évben elért eredménye az, hogy 28,000 német utas látogatta meg azokat.

A Dunagőzhajózási Társulat képviselője kifejti, hogy a főváros egyoldalú akcióját nem tartja elegendőnek, már a közlekedési vállalatok szempontjából sem, és az ügy országos szervezését feltétlenül szükségesnek tartja.

Végül Szmalovszky Valér személyos kérdésben való felszólalása után, az elnöklő miniszteri tanácsos az értekezletet befejezetnek mondja ki, azzal, hogy az értekezlet lefolyásáról a miniszternek kimerítő jelentést megteszi, s a Wagon-Lits és Cook-féle irodák képviselőit sürgősen meg fogja hallgatni.

Nászut tengeri kalandokkal.

— Gróf Festetics Rudolfné válókeresete. —

Budapest, június 19.

Egy romantikus történet epilozjaképpen egy magyar gróf nevének a válókeresetét közli a *New-York Journal*. Gróf Festetics Rudolfné válik a férjével, aki a menyegző után a tengerre ment a feleségével. Együtt járták a világot a *Tolna*-yachton, amelyen nemrég hajótörést szenvedett a vakmerő gróf. Most Triesztbe van a gróf, a hajóskapitányi vizsgára készül.

Hogy most már teljesen vége a romantikának, a tengeri bolyongásnak, arról a gróf is a *New-York Journal*-ból értesül. A kalandos történet romantikával kezdődött... Miss Ella Haggin, egy kaliforniai milliomos tizenhét éves leánya beleszeretett tolnai gróf Festetics Rudolfba és nőül ment hozzá. A fiatal pár a *Tolna*-yachton nászutra indult és bejárta a tengerek ismeretlen világát. A grófné abban a hiszemben kelt utat, hogy csak néhány hétig fog tartani a nászut.

A kalandos természetű gróf azonban folyton halogatta a visszatérést és kényszerítette feleségét, hogy vele maradjon. Az első kaland mindjárt néhány nappal az elutazás után történt. Egy matróz ugyanis még az elindulás előtt megesküdött, hogy a hajót mindenestől hatalmába keríti és ő lesz a parancsnok.

Fel is lojtotta a személyzeletet és a lázadást maga a grófné fojtotta el. Puskát ragadott és a matrózoknak szegyezte arval a fenyegetéssel, hogy aki meg nem adja magát, azt lelövi. Ezután következtek a végteleen bolyongások Polinesia és a Salamon szigetecsoport körül. Kicsi hujja, hogy az emberek kezét közé nem kerütek és csak a hirtelen támadt kedvező szélnek köszönhetőek, hogy elvirulázhattak. Nem sokára rá sokkal komolyabb veszélyt álltak ki emberek lakta sziget melett, ahol csak néhány nappal azelőtt faltak föl néhány német utazót.

A nászut borzasztó kalandjairól a grófné többek között a következőket mondja a válókeresetben: — A bennszülöttek körülvettek kanoejukkal yachtnak és egyik törzsfőnök a hajónkra jött. Nem volt nagyon ijesztő az arca, de azért tekintete nem igen keltett bizalmat. Igyekeztem szórakoztatni, de ő folyton valami furfangon törte a fejét. Egyszerre csak jelt adott és a bennszülöttek csapatosan tödültek fel hajónkra. Védelmi állapotba helyezkedtünk, de láttuk, hogy nem bírnak a tulerővel. Ekkor hirtelen mentő gondolatot támadt. Néhány nap előtt egy olyan posztódarab birtokába jutottunk, melyet a bennszülöttek szentnek tartanak. Ezt elővettem, meglöbögattam, mire mindannyian térdre estek és szó nélkül elhagyták a hajót. Innen a japáni vizek felé vettük utunkat és a szörnyű viharok közt többször voltunk kitéve az elsüllyedés veszedelmének. Egy szigeten tanui voltunk egy fejedavasznak. A vadászok ugyanis átmennek a szomszéd szigetre és emberekre vadásznak, a szákmányuk fejét azután lándzsára tűzve hozzák vissza. Ezek az emberek szép arcuak, daliás termetűek és barátságos természetűek. Egyszer meg hivatalosak is voltunk a törzsfőnökhöz vacsorára, de hogy ilyen társaságban nem igen izlett az étel, az természetes.

— Nem térhettem vissza Amerikába. 1897-ig bolyongtam a tengeren a gróffal, és csak akkor vitt haza, mikor az édesanyám megbotegedett. Am a gróf rögtön elment újra Amerikából és én nem sokára utána mentem. Japánban értem utol és újra megkezdttük a bolyongást. Meglátogattuk Honolulu, Tahitit, a Szamoai és Fidzsi-szigeteket, az új Hebridákat. 1898-ban Manillánál akartunk kikötni, de Dewey tengernagy nem engedte meg, sőt rá is lövetett a yachtnakra. Ekkor már torkig voltunk a kalandokkal és haza akartam térni, de a gróf kérelmetlen volt. Sandakamba hajóztunk, onnan Borneo-szigetére, majd Labuanba és végül Singaporeba. Innen a gróf Afrika partjaira akart menni, de én nem akartam követni. Erre a gróf egyszerűen a partra telt engem és egy fillér nélkül

otthagytott Singaporeban, ugy hogy csak a legnagyobb nélkülözések után jutottam haza Amerikába...

A *Tolna*-yacht katasztrófájáról már értesült a grófné, erre mutat a válókereset befejező része amely így hangzik:

— Nemrég híre érkezett, hogy gróf Festetics Rudolf hajótörést szenvedett. Miután Triesztbe érkezett, sürgősen adom be a válókeresetet, mert nem akarok tovább olyan ember felesége lenni, aki évenként keresztül pokollá tette számomra az életet s idegen helyen és távol hazámtól minden fillér nélkül elhagyott.

A *New-York Journal* szenzációsi cikkének természetesen előbb érkezett a híre Triesztbe, mint maga a válókereset. Gróf Festetics Rudolf egy trieszti lapban már nyilatkozott is, hogy a feleségének állítása nagyobb részben valótlanok. Megindul azonban a válpör és a romantikát hivatalos akták fogják szétlenni...

FŐVÁROS.

(*) A főváros zárószámadása. Budapest székesfőváros tanácsa közhírré teszi, hogy a főváros 1899. évi zárószámadása és az erre vonatkozó jelentés e hó 20-ikától július 3-ikáig a tanács pénzügyi és gazdasági ügyosztályában (központi városnáz IV. ker., Városház-utca II. em. 51.) közszemlére kitéttetik. Ez idő alatt naponta délelőtt 9 és 12 óra között minden adózó polgárnak jogában áll azt megtekinteni, esetleg arra vonatkozó észrevételeit július 3-ik napjának déli 12 órájáig a tanács iktató hivatalban benyújtani.

(*) Jelölés tanítói állásokra. Ma délután tette meg a jelöléseit a közoktatásügyi bizottság az elemi iskolai segédtanítói és segédintézői állásokra.

Az elemi iskolai segédintézői állásokra a következőket jelölték: Első helyen: Szántó Sámuel, Iván János, Erdős Ede, Halász Benedek, Erős Jeremiás Jenő, Macher Géza, Molnár István, Keleti Adolf, Iván András, Barion Imre, Somos Péter, Kardos Samu, Balog Benedek, Arany Lajos, Rosenberg Vilmos, Hrivnyák János, Maior István, Málnai Emil, Vadász Vilmos, Szűcs Jenő, Szikszay Károly. Pintér Zsigmond, Bárány Arpád, Schöberl Antal, Bay József, Fallenbüchli Tivadar, Berkes Jakab, Wetzler Samu, Szűcs Lajos, Takács Arnold, Orel Géza, Cséry József, Embő Gyula. Második helyen: Ifjú Sebestyén Róza Ignác, Szőlősi Lajos, Róza Károly, Schandl Ferenc, Csernay József, Kokas Nándor, Mandola Aladár, Krasznai István, Hírka István, Cselény Zsigmond, Sós Adolf, Parlagi István, Huszthy József, Hoffmann Pál, Végh Győző, Jenő Sándor, Kádár David, Kranicska Nándor, Neubauer Jenő, Adorján Márton, Farkas Gyula, Mézes János, Paul Béla, Simon Lajos, Spitzer Jenő, Czimmermann Kornél, Révész Emil, Baumgärtler Károly, Bartha Dezső, Földes János, Molnár Lajos, Fenyvesi Sámuel. Harmadik helyen: Mihálik István, Péchy (Péck) Gyula, Vincze Ferenc, Steingötter Károly, Gröber Nándor, Binder Ferenc, Erdői Ödön, Knaf József, Horváth Károly, Vindis János, Swarcz Lázár, Papous Rezső, Lovas Ferenc, Lalkovics Ákos, Rigler Rezső, Vimmer József, Dunajecz (Dunaicz) Nándor, Malaky Mihály, Dóri Simon (Zsigmond), Stenicky Lajos, Hostinsky Antal, Edelmann Rezső, Bek Péter, Duffek Mihály, Zabojd Gusztáv, Faragó (Fridmann) Sándor, Horváth Béla, Holly Lajos, Havas Győző, Völfi Gyula, Kondor Zoltán, Klebl Ferenc, Bakonyi Ödön.

Az elemi iskolai segédintézői állásokra: első helyen: Szilágyi Irma, Rocsek Paula, Uray Mária, Sneider Margit, Sillinger Szidónia, Friedlieber Róza, Jakab Gizella, Gyurmann Mária, Lövinzer Sarolta, Szám Mária, Fischer Sarolta, Záborszky Ilona, Pollacsek Klótdi, Szabó Gizella, Zsedényi Aladárné, született Sneider Ilona, Engländer Lajosné, Literáty Gyuláné, Zomor Mária, Süll Eugénia, Vas Mária, Smidt Ilona, Köhalmi Irén, Degély Dezsőné született Puskásy Erzsébet, Skriba Emma, Virányi Margit, Janics Mária, Weinmann Katalin. Második helyen: Ujlaky Gizella, Timkó Blanka, Halász Róza, Kis-Kós Margit, Krieger Jolán, Lindner Margit, Fridrich Zelma, Zsigmondovics Irén, Tun Irma, Nagy Augusztá, Oltag Izabella, Motil Ida, Hajdu Emilia, Bély Gizella, Berenyi Mária, Hein Irma, Siffler Sarolta, Köhler Ferencné szül. Sebestyén Ilona, Palugyai Irén, Elsner Margit, Steffenc Sarolta, Kattaus Margit, Boér Zoltánné szül. Poze Mária, Smidt Stefánia, Santha Etelka, Fobis Mária, Orincsey Margit. Harmadik helyen: Pap Ilona, Buzogány Anna, Weisz Karolin, Bodinszky Károlyné szül. Környey Berta, Korboly Augusztá, özv. Blágyi Károlyné szül. Regele Mária, Hofekker Anna, Gogola Gizella, Glöck Paula, özv. Hegyi Gyuláné szül. Rotter Vilma, Székely Hermin, Szenyess Katalin, Sáros-Szabó Mária, Farkasfalvi Sarolta, Hegedűs Leona, Grosz Mária, Mayer Irén, Éberling Irén, Nagy Gizella, Lusivjanszky Paula, Klusacsek Kornélia, Horváth Mária Katalin, Porgész Margit, Mocsáry Ilona, Németh Róza, Kecskeméthy Mária, Bodor Emma.

A jelölés befejeztével, a bizottság köszönetet szavazott Falier Ferenc tanácsosnak s általában az ügyosztálynak a jelölések körül kifejtett tapintatos és faradalmas munkálkodásáért.

A főntebb jelölt állásokra a választás június

23-ikén — pénteken — délután lesz s ezzel az időn befejezést érnek a tanítóválasztások.

(*) **A vásárosarnokok forgalma.** A tanácsnak ma tett jelentést a vásárosarnokok forgalmáról Ziegler Nándor igazgató. A jelentés konstatálja, hogy a forgalom fejlődése lassu, de a csekély fokozódás mellett is már kicsinynek bizonyosodott különösen a központi vásárosarnok. A jelentés szerint az elmúlt esztendőben két és fél millió kilogramm húst külföldről viderőkre a csarnokokba. Ez a szám az előző esztendővel szemben 54.000 kilo csökkenést mutat, aminek oka az, hogy a rosszabb minőségű hús ára itt nagyon alacsony. Elő baromfi keveset hoztak és többnyire szerb árut, mert a magyar termelőink inkább külföldre szállítanak baromfi. A libamáj exportja nagy mértékben emelkedett. Párisba, Strassburgba és Münchenbe szállították a javarészt. Elő halat keveset hoztak és az árak tulajdonképpen a tejnek tavaly március 14-4 százaléka volt hamisított (1897-ben 60-8, 1898-ban 22-5%). Zöld-ség is volt elég, de a finomabb zöldeket Olaszországból kellett hoztatni. Vasuton 48,725,000, a Dunán 7,890,000 kilogramm érkezett. A jelentés konstatálja, hogy az élelmi cikkek behozatala nem egyenletes, az árusítók adója túlságosan magas, a nagykereskedés szervezeten. A központi vásárosarnokban kívánatos a kisárusítók számának a redukálása. A jövő évre 991,753 korona bevételt és 528,368 korona kiadást irányszó el a jelentés.

(*) **A kőbányai plébánia.** A főváros tanácsa a X. kerületi Bányai-téren építendő egyemeletes római katolikus plébánia-épület felépítéséhez szükséges föld-, kőműves-, kőfaragó-, ác-, cserépes-, vas-, sztalos- és lakatos munkákra árjelítést hirdet. Akik e munkák valamelyikét elnyerni óhajtják, adják be ajánlataikat Lung György tanácsnoknak (Károly-körút 23. II. 23.) június 11-ikéig. Az árjelítés feltételei Hofbauer János főmérnökénél (Borz-utca 7.) tudhatók meg.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Műsorváltozás a Népszínházban. A Népszínháznak a hétre kitűzött műsora Kürty Klára hirtelen megbetegedése következtében megváltozott. Ma este a kitűzött *Nap és Hold* helyett a *Lili* került színpadra Hegyi Arankával. A hét többi napjainak műsora a következők: Szerdán *Robinson Crusoe*, csütörtökön *Eleven ördög*, a címszerzőben *Amon Margittal*, pénteken *Kadétkisasszony Kürty Klárával*, szombaton *Szép Helena Kürty Klárával*, vasárnap *Nap és Hold Kürty Klárával* és Hegyi Arankával.

Színész-növendékek vizsgálja. Rákosi Szidi színészközlőjének növendékei ma folytatlagos vizsgát tartottak. Coppée egy felvonásos drámáját, A cremonai hegedűst, igen jó előadásban mutatták be. Raskó Erna Giannina szerepét játszotta ügyesen. Ferrari Tódort Vass Ferenc személyesítette elismerésre méltóan. *Vajda Lipót* és *Kabdebó Ernő* sok tapost kaptak. *Jókai Aranyemberben Vajda Lipót*, *Kürti Margit*, *Vidor László*, *Somlár Mihály*, *Vass Ferenc*, *Zilahy Imre* és *Fodor Oszkár* járultak hozzá játékkukkal a jó előadáshoz.

A Vigaszínház új darabja. A *Vigaszínház* előadta előadásra *Murai Károlynak Szerelmi házasság* című három felvonásos vígjátékát. Megszerezte a színház a *Mia moglie non ha chic* című vígjátékot is, amelyben *Novelli* alakított nagy sikert legutóbbi vendégfellépése alkalmával.

Évzáró zenevizsgák. A *Nemzeti Zeneiskolában* tegnap és ma a hegedű- és az énekostályok vizsgái köztölték le a közönség figyelmét. Tegnap a Vigadó kis termében *Arányi Károly* három kiművelési hegedűostályának növendékeit mutatták be képzettségüket. A műsor nyolc számból állott ugyanannyi adeptsussal, kiket az új tanár még Hubaytól vett át. Három nő- s öt növendék lépett a dobogóra, kik mindnyájan értelmesen s kifejezéssel oldottak meg részben tulnehez feladatukat *Spohr*, *Vieuxtemps*, *Godard*, *Mendelssohn*, *Wieniewsky*, *Beethoven* s *Bach* versenyműveivel. *Faludy Marika*, *Breuer Éva*, *Gaumann Elsa*, továbbá *Borsody Odön*, *Reaner Árpád*, *Kress Géza*, *Kiss Sándor* és *Sopronyi Henrik* arattak tetszést. Az intézeti teremben *Balázsno-Bognár Vilma* nő énekostályból tíz növendéket hallottunk, közülök leginkább kitűnt *Vasilevics Alvinka* szépen csengő s hajlékony szoprán hangjával, amelybe meleg érzést és találó árnyékolásokat tud önteni. Brillians stakkátóival *Kiss Antónia* keltett figyelmet, szimpatikus és széles terjedelmű alt hangjával *Fehér Sárika*. A többi növendék is jó énekanyaggal rendelkezik, de még némi csiszolásra van szükségük. A tizennyolc számból álló műsoron sajnálatra eszleltük, hogy a magyar dalirodalom, mindössze csak egy számmal (*Kern Aurél* egy dalával) volt képviselve. Pedig bizony van a magyar dalirodalomnak már elég oly terméke, amely méltó a bemutatásra, a sok, nem mindig tizenhárompróbás idegen mellett. Ha mi magyarok nem törődünk a magunkéval, ugyan kitől várjuk ezt? — A VI. osztály vizsgálja szépen sikerült. *Effenberger Ilona* tanárnő tanítványai között határozott tenésztégeről adott számot *Deitelmus Juliska*, aki *Mendelssohn Trois Caprices*-át érzéssel, meglepő technikával és művészi pontirozással játszotta. A közönség az ifjú művésznőt lelkesen megtapsolta, kiváló meg *Csányi Kornélia* és *Schwarz Sarolta* tünnek ki. — Dél-

után a Vigadó termében, mint minden évben, úgy az idén is a legizmosabb rekordot Gobbi Alajos V—VII. hegedűostályi növendékeinek a felvonulása eredményezte. Magánelőadások váltakoztak gazdaság műsorban az együttesekkel s minden szám a kitűnő, nagy tevékenységű tanár szaktudásáról tett bizonyosságot. Az ő vizsgája azáltal is mindig kiemelkedik a fővárosban, hogy a magyar zeneirodalom termékeit ő méltatja a legbővebb felkarolásban. Az egyes debütások közül ki kell különösen emelnünk *Steiner Emmát*, *Ehrenkreu Olgát*, *Schwarz Ignácot*, *Gelb Ionát*, *Neumann Bélát*, *Kress Károlyt*, *Katz Endrét*, *Meszlyei Perinát* és *Halasi Andort*. Megérdemelt tapsokat arattak az összes növendékek *Rust szonátájának* precíz előadásával. A 26 számból álló műsor zongora-kiséréttel *Kiadinkó Vilmos* hegedűtanár vezette a nála megzokott izléssel és értelemmel.

(1. 1.)

Somogyi Mór zongoraművész konzervatóriumában, amelyek a fővárosi zeneintézetek közt előkelő helyet foglalnak el, vasárnap tartották meg az idei évzáró vizsgálati hangversenyt ötven növendék közreműködésével. A nagy számban megjelent előkelő közönség élvezettel hallgatta a kitűnő produkciókat és élénken megtapsolta egy a növendéket, mint a tanári kart. Az előadások ismét bizonyítékát szolgáltatottak az intézet lelkiismeretes vezetésének és magas művészi színvonalának. A zongoraostályokban már az alsóbb osztálybeli élénk ritmikus, szabatos, kifejezésteljes játékkal találkoztunk, *Stampf Etelka* és *Vavrek Emma* tünnek ki, míg a kiművelődési osztályokban bravurostechnikával stilszerű interpretációval játszottak *Haader nővérek*, *Gráf Sándorné*, *Schmalcz Ilona* és *Kohn Ilona*. Az énekostályban feltűnt a hangregiszterek ideális kiegyenlítése és a finom pontirozott előadás, amely *Somogyi B. Carola* iskoláját dióséri. Az énekostályban *Venetianer Adolf*, *Kluger Jenny* és *Geiringer Ella* arattak nagy sikert. A hegedű- és a többi faszakokban mindenütt művészi törekvést észlelhetünk. (A beiratások az intézetben, amelyben meg azuzernél több növendék nyert zenei kiképzést, augusztus 26-ikán kezdődnek.)

A Városi Színház újjdonságai. A *Feld-féle Városi Színház*ben legközelebb bemutatásra kerül *Beniczky-Bajza* Lenke népszínműve, a *Jávor Márta*. Ezenkívül meg két érdekes újjdonságra készül a *Városi Színház*. Az egyik a *Bur háboru* című látványos életkép, melynek próbái már javában folynak. A darabhoz, melynek bemutatója mihamarabb meglesz, az igazgatóság fényes díszleteket és jelmezeket készíttetett. A darab a színház egész személyzetét foglalja magába. A *Lur háboru* próbáival párhuzamosan folynak a másik újjdonság, a *Dolly* svéd színmű próbái, a külföldi színpadokon nagy sikert aratott. Az érdekes színmű címszerzője *Feld Irén* kreálja, míg a férfi főszerepre az igazgatóság *Gál Gyulát*, a *Vigaszínház* kitűnő művészt nyerte meg vendégnek. A darabot *Szerdai Leó* fordította.

Zacconi Rómában. Rómából írják, hogy *Zacconi* előadásait a *Teatro Costanziano*, a rekkenő hőség dacára, óriási közönséglátogatja estéről estére. *Zacconi* különben milyen leszállított helyiárok mellett játszik s egy páholyon 6—10 líra, egy parkett-tűlőnek egy líra az ára.

Olasz operaújjdonságok. *Leoncavallo*nak *Zaza* című új operája az idei őszön fog bemutatásra kerülni a milánói *Teatro Lirico*ban. Olaszország zenei világában bizonyos felütést kelt, hogy *Arrigo Boito* új operája, a nagy érdeklődéssel várt *Nero*, nem szerepel a *Scala*-színház jövő évadjának a programján. A *Scala* csak két újjdonságot hirdet: a *Tristan és Isoldt* és *de Laranak Messzaináját*.

A Mikádó a bécsi operában. Egy bécsi újság arról értesül, hogy *Maier* igazgató a berlini udvari operához hasonlóan előadhatja *Sullivan* operáját, a *Mikádót*. Az operett egyik első újjdonsága lesz az udvari opera ősi évadjának.

Új színház Bécsben. Már tettünk róla említést, hogy *Bécsben* új színház van keletkezésben. A színházat részvénytársaság alapítja s már a legközelebbi időben hozzáfognak az építéséhez, mert jövő októberben meg akarják nyitni az új színházat.

MŰVÉSZLET.

□ **Pheldias.** A nagy görög szobrászról tájékoztató monográfiát írt *Sáfrány Lajos*, a könyv most jelent meg *Hornyánszky* kiadásában. *Sáfrány*, a híres *Fürthwangler*nek tanítványa, aki egyike az antik művészet legalaposabb ismerőinek. A monografia nem lép fel azzal az igényvel, hogy önálló kutatás alapján meglepő új dolgokat mondjon *Pidiaszról*, inkább összegezte mindazt, amit a tudomány e korszakot alkotó művészeiről a csekély források alapján megállapított. Szorgalmas, összefoglaló munka, megrendelhető a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában, ára két korona.

SPORT.

Krakói löversenyek. Csekély érdeklődés közt folyt le a mai versenynap *Krakóban*, főszámmal, az elnöki díjjal s a lobzovi díjjal együtt. A lobzovi díjban mindössze két ló futott s *Inca* verte a lengyelek favoritját *Lencsét*, míg az elnöki díj az obszkurus *Waapanak* jutott. Az egész versenynapot az jellemezte, hogy csaknem minden versenyben

fenntartva győzött a nyerő. Az eredmények táviratunk szerint a következők:

I. **Vigasz verseny.** Díj 2400 korona. Távoleság 1000 méter. *Nelus* feltartva 15 hoszzsal első, *Lilla Veneda* második, *Motor* rossz harmadik. Totalizátor: 10 : 12.

II. **Elnöki díj.** Díj 4000 korona. Távoleság 2400 méter. *Waapan* feltartva 10 hoszzsal első. *Brind'* or második, *Biegunek* 3 hoszzsal harmadik. Totalizátor: 10 : 47.

III. **Wawell-díj.** Díj 4000 korona. Távoleság 1600 méter. *Gayette* biztosan 2 hoszzsal első, *Balek* második 3 hoszzsal, *Dubarry* harmadik. Totalizátor: 10 : 15.

VI. **Lobsowl-díj.** Díj 6000 korona. Távoleság 3600 méter. *Inoa* 15 hoszzsal első, *Lencia* második. Totalizátor: 10 : 15.

V. **Sorsolási verseny.** Díj 3000 korona. Távoleság 1600 méter. *Biegun* biztosan 1 hoszzsal első, *Tarara boomdeey* második, 4 hoszzsal *Kadmea* harmadik, azután *Sueh verlor*. Totalizátor: 10 : 37.

VI. **Krakói nyári nagy akadályverseny.** Egyre feltartva 2 1/2 hoszzsal első, *Toll* második. Totalizátor: 10 : 13.

VII. **Euosu handloap.** Díj 2000 korona. Távoleság 1200 méter. *Alice* könnyen 12 hoszzsal első, *Round the corner* második, *fehhoszzsal Almaviva* harmadik, azután *Orloian*. Totalizátor: 10 : 17. Helyrefogadások: I. 50 : 56 és II. 50 : 56.

Tegnap katonatiszti löverseny volt *Krakóban*, első napja a galiciái urlovas-szövekezet meetingjének. A versenyek, melyekben, dacára a jó nevezéseknél, igen kevés ló vett részt, nagy meglepetésekkel végződtek és pedig a következő eredménnyel:

I. **Megnyitó sikverseny.** Díj 1150 korona. Távoleság 2000 méter. *Dreyfus II* könnyen két hoszzsal első, *Plug* második, *Brin d'or* harmadik. Azután *Lady Charlatan*. Totalizátor: 10 : 76. Helyrefogadások nem volt.

II. **Hatasio akadályverseny.** Díj 1150 korona. Távoleság 3200 méter. *Darley* könnyen 3 hoszzsal első, *Podolak* második, *Panicz* kitört, *Gibraltar* elbukott. Totalizátor: 10 : 72. Helyrefogadások: I. 50 : 76, II. 50 : 58.

III. **Polonia-akadályverseny.** Díj 1150 korona. *Karambol* feltartva számtalan hoszzsal nyerve, *Ne-vermind* második. Totalizátor 10 : 20.

IV. **Allamaj-gátverseny.** Díj 1800 korona. Távoleság 3200 méter. *Gasri* feltartva 10 hoszzsal első, *Lisbeth* második, *Bosenstiel* harmadik. Azután *Finte*. Totalizátor: 10 : 21. Helyrefogadások: I. 50 : 61, II. 50 : 79.

V. **Katonatiszti akadályverseny.** Díj 1800 korona. Távoleság 4000 méter. *Chorazy* félhoszzsal nyerve, *Agra* második, *Oculi* rossz harmadik, *Cham* elbukott. Totalizátor: 10 : 24. Helyrefogadások: I. 50 : 60, II. 50 : 57.

VI. **Nyeretlenek gátversenye.** Díj 1150 korona. Távoleság 2400 méter. *Gigerikonigin* könnyen két hoszzsal nyerve, *Dylagowka* második, *Clou* harmadik. Fuítottak meg: *Lancut*, *Golden Residue*.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ **Harc egy mese miatt.** A képviselőházi viták folyamán, tavaly télen, *Rakovszky István* egy mesét mondott el, melyben egy lóról, bivalyborjúról és egy erdélyi úrról van szó. Erzel a mesélőt sokat bosszantották már *Zeyk Gábor* országggyűlési képviselő, aki azonban sohasem haragudott meg érte, csak éppen most, *Gróf Berchtold Arthur* és *Molnár Béla* képviselők által provokáltatta *Rakovszkyt*. A kihívott képviselő *Szentiványi Árpádot* és *Kubik Bélát* bizta meg ügye elintézésével. A felek meg is vitták a párbajt, melyben *Zeyk Gábor* az ajkán és a karján, *Rakovszky* a file táján és az állán sebesült meg. A budapesti törvényszék *Rakovszkyt* két heti, *Zeyk Gábort* egy heti államfogházra ítélte. *Zeyk* megnyugodott az ítéletben, *Rakovszky* azonban föllebezett. A királyi ítéletben a enyhítő körülménynek vette, hogy *Rakovszky* még a párbaj előtt kijelentette, hogy sérteni nem akart s ezért büntetését nyolc napi államfogházra szállította le *Rakovszky* büntetését.

§§ **Lakótársak.** *Urbanovics Ferenc* gyárimunkás együtt lakott közös szobában *Bucsek János* napszámmossal. Mindketten vadházasságban éltek s a háztartást a két asszony *Márkus Erzsébet* és *Szabó Julia* vezette. Az asszonyok folytonosan civakodtak s a férfiakat is egymás ellen tüzeltek. Egy házi pörpárvar alkalmával történt, hogy *Bucsek* megütötte *Urbanovics* kedvesét. *Bucsek* ezért fölmondott *Urbanovics*nak, aki viszont úgy állott bosszút *Bucseken*, hogy revolvert vásárolt, föl bepálinkázott s agyonlőtte lakótársát. A gyilkos fölött ma új törvényt a budapesti esküdtbírószág. A vádhatóságot dr. *Selley Barnabás* királyi ügyész képviselte, védő dr. *Mész László* volt.

A vádlott avval védekezett, hogy nemcsak a folytonos civakodás birta rá a végzetes tett elkövetésére, hanem az is, hogy *Bucsek* erőszakoskodott kedvesével. Ez olyannyira fölzagatta, hogy nem is igen tudta, hogy mit cselekszik. *Urbanovics*ossal, mielőtt agyonlőtte, heves szóváltásba keveredett s az meg is akarta őt támadni. *Márkus Erzsébet* tanu, a vádlott szeretője tagadja, hogy *Bucsek* csabította

volna. Az áldozat kedvese, Szabó Julius azt vallja, hogy ő a gyilkosság előtt nem hallott szóvalást. A többi tanu már csak arra nézve adott fölvilágosítást, hogy mint menekült el Urbanovics a tett színhelyéről.

Az esküdtek Urbanovics Ferencot bűnösnek mondták ki az erős felindulásban elkötött szándékos emberölés bűntettében. A törvényszék ez alapján Urbanovics Ferencot *hétfői* tegyháza ítélte.

A mindsenti eperfa.

— *Faródia az életről.* —

Hajdanában, amikor még
Igy beszélt a magyar ember:
Ha per, ugymond, hadd legyen per
(Ami nem volt éppen oly rég —)

Annymra nem rég, hogy — amint szegedi levelezőnk írja — tegnap történt. A szegedi törvényszék tudniillik ítéletileg véget vetett a híres mindsenti eperfa-pörnek, amelynek „tényálladáka” — amint egyelőre hiszünk — élénken emlékeztet Arany János „Fülemilé”-jére. Ez a pör, melyet sokan nagy érdeklődéssel kísérték, Mindszenten Vida András és Kék József között folyt le, akik szomszédok egymással.

Mert hogy a dologra térjek
Emberemlékezet óta,
Mírói régen szól a nóta,
All ott egy magas eperfa
Diszél a Kék kertjének.
A szomszédba nyul egy ága,
Melyet Vida, noha rulla
Az eper is odahulla

A világrt nem túrt el. Mert az a körülmény hogy a fa leveles ágait messze benyújtotta a Vida ház tetéjére, részint kellemes volt, részint kellemetlen. Mert bár a lomb hűvös árnyat vetett a Vida porta elé, viszont a tetőt örökösen nedvesen tartotta és elkorhasztotta.

— Hallja, szomszédasszony, — mondta Kék — nyessesse le az eperfa ágát, mert ha maga le nem nyeseti, majd lenyessem én!

— Nem nyessetem biz én — viszonzá a szomszédasszony, mert a fának, általában minden fának joga van arra nőni, amerre akar.

— No jól van, — szolt Vida András, hát akkor majd én fogom a nyeseőlőt, és megis tette, amit ígért. A szép, kövér, lombos eperfanak másnap az egész föloldala hiányzott. Pörre került a dolog.

... Földerülte a kívánt nap,
Mely a vitát eldöntse,
Hogy az eperfa pörben
Kinek szolgál a szerencse.
A szegedi bíróságot
El nem hagyja tudománya
És ámbátor
Két prókátor
Minden könyvét összehányja
S minden írást széjjeltúr is
Ily causáról
Eperfáról
Tud törvényt a Corpus Juris.

Tudniillik az eperfanak ádáz megcsönkítése miatt Kék-ék tulajdon elleni kihágás címén Vida nyakába pört vetettek, mely hosszan és költségesen húzódott. Helyszini szemle is volt, melynek eredménye képp a járásbíró Vidát fölmentette.

Ilyesmiket zeng a költő,
Mikor aktualitásra éhez,
Mert különben a dolognak
Nincs köze a „Fülemiléhez.”

(—a.)

Nyiltér.

Vese, húgyhólyag, húgydara és kősvény-bántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által

a Lithion-forrás

Salvator

Kitűnő sikerrel rendelve lesz.
Húgyhajtó hatása!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kitűnő ásványvizetartalommal és gyögyzertartalommal.

A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

Budapesten, főraktár Edesky L. urnál.

Testgyógyászati múltintézet.

Tám- és járógépek, Huss'ng-rendszerű műmellfűzők, műkezek-műlábak stb. haskötők elhizás és vándorvese ellen, görncér-harinyák, kezesség mellett kész ítetek K. MELETTI J. orvos, sebész műszerek gyárában, Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17. Állandó nagy raktár irrigátorokban és bidekben. Kép-s árjegyzék nyvan.

Orvosi tekintélyek a

SZOLYVAI

gyógyvizet kiválóan ajánlják: kősvény, hólyag, vizeleti szervek bajainál, cukorbetegség, vesebajok, gyomormegbetegedések, torok és tüdőszervek bántalmi esetén

Kitűnő ízű és igen hűtő asztali víz

LUHI-ERZSÉBET gyógyforrás

Legkiválóbb hazai gyomorgyógyvíz; gy mor s (tűdőbántalmak ellen) Specificum. Kapható a jobb ásványvízüzletekben és az uradalmi ásványvízek bérletőségénél Sz. Iyván, Bereg-m.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Az olasz válság.

Róma, június 19. A király tegnap a szenátus elnökét, *Saracot* és ma délelőtt a kamara elnökét, *Gallot* fogadta.

A délafrikai háború.

London, június 19. Lord *Robert's* jelenti Pretóriából tegnap kelettel: *Baden-Fovell* tábornok ma ideérkezett.

London, június 19. Lord *Roberts* jelenti Pretóriából tegnap kelettel: Itt és *Johannesburgban* minden nyugodt. Pretória megszállása óta 200 katonának való fölszerelést szolgáltatott be, amelyet a kiszabadult angol foglyok fölszerelésére fordítottak. Ezeknek a foglyoknak a száma 3187.

Német hajóraj francia kikötőben.

Páris, június 19. *Siegel* német tengerészkapitány jelenleg Brestben tartózkodik, ahol a német hajóraj látogatása ügyében *Barrera* tenger-naggyal érkezett. A *Patrie* ehhez még azt a kombinációt is fűzi, hogy a hajóraj látogatása után *Vilmos* császár is Párisba megy.

Lopott táviratok.

Lipóse, június 19. A Wolff-ügynökség Dörfert nevű szolgálja nemrég elsikkasztotta a nevezett ügy-nökség táviratait, amelyeket *Hirsch Kurt*nak, a *Hirsch-féle* távirati ügy-nökség egyik tulajdonosának adott el. Az első bíróság ezért a szolgát két havi fogházra, *Hirsch Kurtot* pedig lopásra való felbujtás és orgazdaság miatt három havi fogházra ítélte. Dörfert felebbeszett az ítélet ellen, de a birodalmi törvényszék, amely ma foglalkozott ezzel a dologgal, elvetette a fölbezzést azzal a megokolással, hogy nyomtatott táviratot joggal minősíthetők idegen ingó-tulajdonnak.

A pestis.

Konstantinápoly, június 19. A már jelentett négy pestis-gyanus megbetegedésen kívül még két gyanus megbetegedés fordult elő Szmirnában. Az egyik beteg örmény, a másik görög.

Közigazgatási táviratok.

Bécs, június 19. (A vetések állása június közepén.) A legutóbbi időben melege fordult időjárás rendkívül kedvező volt valamennyi gabonának fejlődésére. Rozs részben javult, de általában jóval gyöngébb aratás várható, mint tavaly. Buza szépen javult és csaknem mindenütt kielégítő az állása. A repace aratása valószínűleg kielégítő lesz. A tavaszi vetések nagyobbrára kedvezően fejlődnek és a zab a legtöbb tartományban kielégítő aratást ígér. A tengeri elmaradt a fejlődésben. Len meglehetősen kedvezően áll. Burgonya a legszebb reményekkel biztat. A cukorrépa visszamaradt ugyan a fejlődésben, de nagyobbrára kedvezően áll, noha némely helyeken ritka az állása. A komló nagyobbrára erőteljes. A takarmányövények a legtöbb vidéken kielégítő eredményt nyújtanak, de a mezei egerek sok kárt okoztak benne. A szőlők állása meglehetősen kedvező. A fürtök csaknem mindenütt nagyon kielégítőek. Gazdag gyümölcsremszere gyöngébbek a kilátások, mint eddig, de azért mégis jó közepszerű szüret várható.

Bécs, június 19. (A *Budapesti Napló* teleton-jelentése.) *New York* ma erősebb hausse-t jelentett és noha ezt a csikági spekulációjú vásárlásaival hozták összefüggésbe, az itteni határidőpiac buzaban mégis élénkebb tevékenységre érezte magát üsztönözve, minek folytán e cikk aránylag nagyobb forgalom mellett árszint 13 fillérral emelkedett. Rozs 7 fillérral javult, míg zab 3 fillérral emelkedett. Tengeri tegnapi állását csak nehezen tartotta meg, repace pedig újabbán 10 fillérral megszilárdult.

Kötöttek: Buza május—júniusra 7.72, öszre 8.08—8.14—8.12 korona, rozs öszre 7.24—7.25—7.24 korona, zab ösze 5.50—5.51 korona, tengeri május—júniusra 5.82 korona, július—augusztusra 5.90 korona.

Jegyzetek: Rozs május—júniusra 7.15—7.20 k., zab május—júniusra 5.40—5.42 k., tengeri szeptember—októberre 6.—6.02 k., repace augusztus—szeptemberre 13.20—13.30 korona.

A készrúpiacra a fogyasztók tartózkodók voltak és kínálat is csekély volt. Az irány azonban kissé javult.

A tőzsde gyengébben zárult. Buza öszre 8.11 k., rozs öszre 7.21—7.22 k., zab öszre 7.52 k., tengeri július—augusztusra 5.88 korona, szeptember—októberre 6 korona.

New York, június 19. (Terménytőzsde.) (Zárlat) *Gyapot*: *New Yorkban* helyben 9.1/16. (9.1/16) júliusra 8.56 (8.64), szeptemberre 7.89. (7.89). *New-Orleansban* helyben 9.1/16. (9.1/16). — *Petroleum* *Stand white* *New Yorkban* 7.85. (7.85). *Stand white* *Philadelphianban* 7.80. (7.80). *Refined in Cases* 9.15. (9.15). *Credit Balances at Oil City* 1.25. (1.25). — *Zsír*: *Western steam* 6.87. (6.90). *Rohe és Brothers* 7.15. (7.15). — *Tengeri* irányzata tartott. *Júniusra* —. (—). — *Júliusra* 45.3/4. (45.3/4). *Szeptemberre* 45.7/8. (46.—). — *Buza* irányzata gyenge. *Piros őszi helyben* 88.1/2. (89.1/2). *Júniusra* —. (—). — *Júliusra* 82.— (83.—). *Szeptemberre* 83.—. (84.1/2). *Decemberre* 83.1/2. (85.1/2). *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 2.1/2 (2.3/4). — *Kávé*: *fair Rio* 7. sz. 8.1/2. (8.3/2). *Júliusra* 7.10. (7.20). *Szeptemberre* 7.15. (7.20). — *Liszt*: *Spring Wheat* *clears* 2.35. (2.85). — *Cukor*: 4.1/2. (4.1/2). — *On*: 29.25 (29.40). — *Réz*: 16.50. (16.50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, június 19. (Terménytőzsde.) (Zárlat) *Buza* irányzata gyenge. — *Júniusra* 76.3/4. (77.3/4) *Júliusra* 77.3/4. (78.3/4). — *Tengeri* irányzata tartott. *Júliusra* 39.3/4. (39.7/8). — *Zsír*: *Júniusra* 6.62. (6.67). *Júliusra* 6.62. (6.67). — *Szalonna* *short clear* 7.20. (7.20). — *Sertésus*: *Február* —. (—). — *Júniusra* 11.47 (11.50). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár. Szerda, június 20. — Római katolikus: Szilvér pp. — Protestáns: Szilvér. — Görög-ország: (június 7.) *Teodót* pk. — *Zsidó*: *Szivan* 23. — A nap két 3 óra 46 percek. — *Nyugszik* 7 óra 44 percek. — A hold két este 11 óra 21 percek. — *Nyugszik* délelőtt 12 óra 5 percek.

A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor. A székes főúros közgyűlése d. u. 4 órakor az újváros-háza díszteremben.

Arcvadás a Városházában d. e. 10 órakor. Az Országos Állatvédő-Egyesület választmányi ülése d. u. 5 órakor a Magyar-utca 23. számú előjárósági épületben.

Jóthekonyelu előadás a Budai Színházban. Szinre kerül az *Aranylakodalm.*

Nemzeti Múzeum: Képtára és a néprajzi osztály (Csillag-utca 15. sz.) nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett megtekinthetők.

Egyetemi füvészkert az Üllői-uton, nyitva délelőtt 8—12 óráig és délután 2—6 óráig.

Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Országos Képtár és a népkisloai szemléltető képek kiállítása az Akadémiában nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva d. e. 9—1 óráig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva d. e. 9—12 óráig és délután 3—5 óráig.

Közeledési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig.

Földtani múzeum (Stefánia-ut 14. sz.) nyitva délelőtt 10—1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Múzeumi könyvtár zárva.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térközpontja (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-kört 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—12 óráig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-10 óráig délután 2 óráig. Tanácskozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelem-történelmi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség frustációkat is eszközöl) a városipeti iparcsergekben nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-kört 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.

Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációk műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest leg-olcsóbb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás kerti-terem.

Petánovits Metropolis szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést). Ujonnán berendezett fényes étterem.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince étterem-ben Dobronyi Géza 1-ső rangú zenekarának hangversenye.

KÜLÖNFELÉK.

Egy szó.

Ah, hányan vannak, kik szívükben
Egy győztes titkot rejtének,
S nagy szenvedésük árulója
A sápadt arc, a tört szemek.

A zöld erdőt hiába bújja,
Hiába cseng pezsgős pohár.
Tört lélekkel bolyong csak egyre,
Mint a fáradt, fűzött madár.

Ah, mily szívesen mondaná el,
Lelkében mely gond tüze ég.
De szólni nem bír, foltja torkát
A dac vagy tán a büszkeség.

Marcangol a titok szívében,
De ajka ki nem ejti azt,
Csak szíve, lelke felvidulna,
Csak hallana egy csepp vigaszt.

És várja, hogy tán eltállja
Győztes titkát egy jó barát.
Ugy érzi, nem szenvedne többé,
Csak hallaná vigasz-szavát.

Egy szó, egy szó, egy árva szócska!..
Lesi möhön a hangokat.
Jár-kél a jó barát körbe,
Magát emészti és győztesre —
S már int az élet-alkonyat.

Fekeli Sándor.

Két instancia.

Arany János régi írásai.

A „Nagyváradi” című lap két rendkívül érdekes irodalmi relikviát mutat be. Arany János két régi írásáról van szó, két elfakult, eddig még nyilvánosságra nem került instanciáról. Az egyiket 1831-ben, tizenhárom esztendőskorában írta Toldi költője a szalontai református hívek pástórához, Balogh Péterhez, a másikat 1839-ben nyújtotta be az egyház konzisztóriumához. A két becses írásra, amely élénken bevilágít Arany János ifjúkori viszonyaiba, Szél Kálmán esperes, az Arany-élmékek buzgó kutatója bukkant rá. Ime szó szerint így hangzanak:

I.

Nagy érdemű Lelki Pásztorra ezen Sz. Ecclesiának Tiszteletes Tudós Balogh Péter Ur!

Bátorkodom benyújtani alázatos esedezésemet a mostani Vacantiába lévő Praeceptorát éránt, a mely kéresem beteljesedését óhajta várom. Mert Szüleim a kik nyolcz esztendő elofjasa alatt gondosan taníttatni igyekeztek, előregedvén és elszegényedvén különösen Édes Atyám megvilágtalanodván a továbbbi taníttatást nem tellyesíthetik. Reményem is,

REGÉNY.

A TŰZ

— REGÉNY —

Írta: GABRIELE D'ANNUNZIO

(25)

A sasos, amforás, rózsá-ékes pátricius-palota most zárt és esőndes, mint valamely óriás sir. E márványok felett lángba borult az ég a hajnal lehelleltől.

— Údv a győzedelmesnek! — Stelio Éffrena odadobta a virágokat a palota kapuja elé.

— Előre! Előre!

A türelmetlen hang gyors munkára serkentette az evezős legényt. A finom jármű könnyen siklott tova a vizen.

— Hé, Zorzi! A rio dell' Olion át a Venete Marinához!

A szük canale nem adott neki elég levegőt. S mint a diadal, épp oly szükséges volt neki immár a diadal. A hajnal fényén s a tenger hangulatán akarta kipróbálni érzelmei erejét az éjszakai izgalom után. Csöppet sem volt álmos. Nem érezte szükségét a pihenésnek.

— Előre Zorzi!

Az evezős legény megfeszítette izmait. Az evezőhorgok nyikorgott a hajtás erejétől. Hirtelenül feltűnt a ponte Rialto széles háta, nyüzsgő élettel, temérdek boltjaival, zöltség- és hal-szagával.

— Éhes vagyok Zorzi — szólt Stelio nevetve.

— Az éhség jó jel — válaszolt a legény.

— Tarts a parthoz!

Egy kofától szőlőt és malamoccoi fűgét vett, egy szőlőlevélbe takarva.

— Előre!

A gondola elsurrant. Fondaco dei Tedeschi alatt sötét és keskeny csatornában szaladt át. A

hogy ezen esedezésemet nem fogja sikertelen hagyni egy sok szükököddököt felsegített Nagy Lélek. Ha pedig ezen kéresem fogantatott fog lenni, ígérem, hogy hivatalomnak igazán és hiven meg fogok felelni. A ki örökös tisztelettel vagyok

Szalontán 29. Aprilis 1831.

alázatos esedező
Arany János m. k.

II.

Nagy Tiszteletű Consistorium!
E szent Ekklesia Erdemes Belső és Külső
Előljáró!

Alulírott, bátorkodom alázatosan nyilvánítani, miképpen a Nagy Tiszteletű Consistoriumnak azon atyailag, s érdemenem kívül rólam kegyesen gondoskodó ajánlatát, mi szerint engem, fizetésemet megpótolva hivatalomban továbbra is megmarasztani méltóztatott, el nem fogadhatom. Nem hálátlanság, nem makartság vagy büszke magamban bizakodás e tettemnek rugója; mert mindég hálálva fogom én azt érezni, mit tett velem érdemtelennel ezen Szent Ekklesia; s ha ezentul is más sorsban, más hivatalban valaha némi megelégedést érzek, nem felejtlem el soha azon első lépést, mely engem arra vezetett: tisztelettel és köszönettel fogok emlékezni ezen Szent Ekklesiáról. De ha egy embernek sem lehet eltántani, hogy érzése és meggyőződése szerint ne cselekedjek, azon esetben, ha tudni illik ezen meggyőződés sem Isteni, sem Emberi törvényekkel nem ellenkezik: alázatosan esedezem, ne vegye megsértésül a Nagy Tiszteletű Consistorium, ha én is ezen meggyőződésemet követem. Okaim, melyek ezen szives ajánlatot elfogadni tiltanak, röviden ide mennek ki: 1-ór. A tanítói hivatal oly terhes foglalatosság, mely egy lelkiismeretes Tanítótól az egész, s minden napokat egymást után annyira elfog, hogy éppen semmi gazdálkodást nem vihat. Lelkiismeretes Tanítónak annyi gondot ad az iskola, hogy a gazdálkodás gondolai azokkal összeférhetlenek. 2-ór. Gazdálkodás nélkül, mint házasság, ki nem jöhetek, nőtelenül maradvam pedig még mindég csak ott leszek, ah' hol most vagyok, ezélmőtől szintugy távol. De ami legfőbb s éppen fő ok, 3-ór. Nem érzek magamban erőt arra, hogy egy ilyen terhes pályán halálomig megmaradhassak, hogy azt mindenkor egyforma kedvvel és szorgalommal folytathassam. És így ezen utolsó pontot — ami véleményem szerint fő is tartozik lenni mindenki előtt — tekintve, nem lemondásomat, hanem megmaradásomat lehetne hálátlanságra és tiszteletlenségre magyarázni, minthogy maradásom esetében, meg csalnám a Nagy Tiszteletű Consistorium bizodalmat, olyasmit vállalván magamra, minek lelkiismeretesen megfelelni soha képes nem lennek. Még egyikét esztendeig ugyan, mint nőten, kedvvel és erővel tudnám folytatni hivatalomat, de akkor csak ezélmőtávolitanám; mert ha örökösen, maradni magamat erősen nem érzem, elébb utóbb azon lépést kell tennem, melyet most tenni akarok.

Még alázatos lemondásomat, azon, véleményem szerint nem igazságtalan kérelmemmel rekesztem bé, hogy ne magyarázza tiszteletlenségnek ezen tettemet a Nagy Tiszteletű Consistorium s ne változtassa, azon engem oly édes érzettel jutalmazott bizodalmat, irántami hidegséggé, idegenséggé, vagy éppen megvetéssé. Sajat keble érzi az embernek, mit tehet, mit nem, mit írghet, mit nem? S ha valaki ezélmőtávol meggyőződés szerint cselekszik, nem teszen igazságtala-

nul. En egyébiránt magamat ezen tul is a Nagy Tiszteletű Consistoriumnak kegyes indulatjába és jó emlékeztetésre ajánlva. Vagok

Szalontán január 839. A Nagy Tiszteletű Consistoriumnak s e Szent Ekklesia Belső, Külső Erdemes Előljáróinak,

alázatos tisztelő szolgálja
Arany János m. k.
Corector.

A folyamodásnak meglelt az eredménye, Arany János megkapta a praepceptorságot, de hát a száz váltó forint, ami jövedelme lett, nem volt bizony elég neki, azért vissza ment Debrecenbe, hogy tanulmányait folytassa. Hanem a nyomorúság itt is megakasztotta, elment tehát Kisujszállásra ideiglenes tanítónak. Később megint Debrecenbe került, majd vándorszínészkedik s 1836-ban gyalog érkezik Nagy-Szalontára. Csakhamar meghal az anyja, mire az ekklesia részvéteiből segédtanítónak alkalmazza Arany Jánost. Ez az a hivatal, melyről olyan nemes hangu megokolással mond le a II. instanciában. Ezek után 1839-ben városi irnok lesz, majd Nagy-Szalonta város jegyzője s mint ilyen veszi nőül Ertsey Juliannát 1840-ben.

Malibran asszony megszüktetése. Gyp elrablásának esete alkalmából, amelyet a csufondároskodó „Karl” csak az imént leplezett le, egy párisi lap Malibran asszonyról, a híres énekesnőről mond el valami hasonló szüktetési históriát. Meg kell adni, hogy az előadott történet rendkívül regényes. Maga a művésznő sohasem tudott a nyitásra jutni. Egy este Malibran asszony Dezdemonát énekelte és fáradtan az öltözőjébe vonult vissza. Abban a pillanatban élénken kopogtatnak az ajtón. Senki sem volt nála, de habozás nélkül „szabad”-ot mondott, azt hitte, hogy valamelyik szolgálja jött. Csakugyan egy szolgáló lépett be és egészen magankivül így szólt:

— Asszonyom, el kell önt hívnom, mert az anyja nagyon beteg. Jöjjön gyorsan, ha látni akarja még.

Malibran asszony egy pillanatra sem ütközött meg azon, hogy a szolgát nem ismeri, s hogy még a szinpadai kosztümjében van. A vállára vetett egy köpenyt és követte az ismeretlen. Ez pedig kocsiba segített, amely vágatva röpitelte utcaórló utcaóra. Csak néhány perc múlva vette észre, hogy a kocsi nem is megy anyja lakása felé. Megkérdezte a szolgát, hova viszi, de a szolga nem felelt. Kétségbeesetten próbálta meg erre az ablak kinyitását, hogy segítségért kiáltson, hanem az ablakok el voltak reteszelve, az ajtó pedig valami fogással erősen bezárva. Végre megállott a kocsi, az ajtót megnyitották, s abban a pillanatban egy capuchont vetnek a fejére. El akarta tépni, hanem megragadták a karját, s bevitték egy házba, amelynek az ajtaja csakhamar

templomokról örömteljesen csöngött le a hajnali harangszó.

— A Ponte della Pagliához!

Ösztönszerű gondolat vonzotta őt a dicsőség színhelyéhez, ahol még nyoma lehet az ó lírai ömlengéseinek s a nagy bacchikus karnak: „Viva il forte...” Az óriás dogepalotát ujjongó örömmel látta viszont, szinte hallotta saját hangját és a tömeg tapsainak visszhangját, viszontlátni vélte az ezerfejú szörnyeteket az óriás aranyboltozatok alatt. Hallotta a tegnap elmondott szöveget: „Gyönyörűséggel teremteni isteni dolog. A szellem legmagasabb magasságaiban nem lehet diadalmasabb eszelekvést elképzelni.” Megismételte magában, a levegőbe, a vizeknek, a kőnek és a régi Városnak s az ifjú hajnalnak e szöveget: „Gyönyörűséggel teremteni! Gyönyörűséggel teremteni!”

— Keress nékem egy bárkát, Zorzi, egy bárkát, amelylyel a nyílt tengerre mehetek.

Még több levegőre lett szüksége. Szél kellett neki, sós fuvallat, tajték és dagadó vitorla! — Keress nékem egy halászbárkát, egy chiojgiai bragozzót!

Megpillantott egy nagy piros-fekete vitorlát, amely duzzadva fogadta magába a szelket s büszkén lobogott, mint az ősvelencei köztársaság lobogója.

— Ezt, ezt! Érd utól!

Türelmetlenül intett a kezével.

— Kiáltás a bárkára, hogy megvárjon!

Az evezős legény elkurjantotta magát s a gondola sebesen röpült előre. Ziháló mellett dolgozott az evezős.

— Jól csinálod, Zorzi!

És ő maga is zihált, mintha lélekszakadva üzné a szerencsét.

— Itt vagyunk!

A bárka halászegényei csodálkoztak a korlátlan át. Az ifjú kacagott az örömtől ez egészséges arok láttára, föléledt a frissen süttöt kenyér meleg szagától, tekintetét megfűrésztette a vízben pirosan tükröző vitorlakép változataiban.

— Mit parancsol édes uram? — kérde a bárka legvénebb halásza.

— A fedélzetre akar szállni az uram, — válaszolt Zorzi.

— Tessék, szálljon hát fel — válaszolt az öreg és leeresztette a rozoga kötélhágasát.

— A szőlőt és fűgét is ad fel, Zorzi!

— Válgék mind vérré — kívánta mosolyogva a legény.

— És a kenyeret!

— Van itt nekünk puha friss cipónk — szólt az egyik halász, a nagy kövér, aranyszínű cipőt felmutatva. Épp most jött a kemencéből.

Az éhség nagyszerű zamatot adott ennek a kenyernek, Stelio megérezte benne a gabona minden érényét.

— Alászolgálja uram, a szél már belefű a vitorlába — szólt az evezőslegény köszöntve.

— Rajta!

Az óslatin vitorla megdagadt, pirosan, öblében a szent Márk oroslánjával és a könyvvel. A bárka nekifordult a nyílt tengernek. Hosszu barázdát vont maga után a vizek: az egyik szökekek, a másik rózsásan, valóságos opál habzót mögötte. És a színek gyorsan váltakoztak, kicsérelődtek. Mintha folyékony szivárványban usztak volna.

A bárka teljes gyorsasággal siklott előre. A nap legelső sugarai általtűzték rajta, szíjjel-eikázta szent Márk és San Giorgio Maggiore harangtoronyain, föllángoltak a Fortuna aranygömbjén. A tengerből kikelt Város megint királynéja lett a tengernek.

„Dicsőség a Csodának!” — A hatalom és szabadság emberfeletti érzése dagasztotta az ifjú szívét és dagasztotta a vitorlát. Ugy állott a vitorla biborában, mintha a tulajdon véreben állott volna. Ugy érezte, hogy a szabadság eme misztériuma diadalra hívja. És képesnek érezte magát arra, hogy ezt a diadalt megszerezze. „Gyönyörűséggel teremteni!” hangzott fel ismét bensőjében.

— És övé volt a világ.

(Folytatás következik.)

bezárult mögötte. Bent levették róla a kázmását. Sötét volt.

— Szabad! — mondta akkor egy hang, s ajtót nyitottak előtte. Bájós, rózsaszínű budoár volt előtte ezüstbimzésekkel díszítve s teljes világításban. Belépett, de senkit sem látott. Meglepetve és aggódva nézést körül, de csak egy szép hárfát pillantott meg, egy alacsony széket, mintha csak mesterére várna a hangszer. Közébe ment a hárfához. Egy asztalkán levelet pillantott meg a nevére. A levél így szólt:

Asszonyom, ez, aki önt megszőkötötte, esedezik önhöz, hogy bocsásson meg neki. Azért tette ezt, hogy önt egymaga hallhassa, távol az embe- rektől. Énekelje el Saul románcát és akkor szabad. Ez az ön váltásdíja!

Malibran asszony haragosan faszította el a hárfát:

— Nem, nem énekelek! Nem vagyok én marionett? Nem és ezerszer nem! Nem énekelek!

Es kereset valami kijáratót, de minden el volt zárva, fogva volt. Végre elfáradt és leült a hárfá elé. Szinte csak szokásból futtatta végig a hurokon ujjait. És aztán elénekelt Saul románcát és önfeléd- ten másodszor is elénekelt.

— Ó köszönöm, köszönöm! — hallatszott a lel- kes hálálkodás, s ez a hang magához térítette az énekesnőt. Jéjden, felhaborodva ugrott fel.

Akkor belépett a szolgáló és jelentette, hogy kész arra, hogy haza kísérje. Malibran asszony be- látta, hogy a szemrehányás itt nem elégtétel. Csak- hamar a lakásában volt. Toalett asztalkáján kis ék- szeres dobozt talált gyémánt fülbevalókkal. És mel- lette egy levélkét ugyanattól a kéztől, amely a másikat írta. Csak ez az egy szó volt benne: „kö- szönöm!”

— Ruskin végrendeletel. A nemrég meghalt angol esztetikus, John Ruskin több végrendeletet ha- gyott hátra, amelyeket pár nap előtt bontottak fel. A nagy angol író vagyona halála alkalmával mindössze 10,660 livre sterlingre rugott, pedig testvérétől körül- belül kétszázezer livre sterlinget örökölt. Nagy va- gyonát népies egytemek alapítására költötte el. Vég- rendeletében is nagylelkűen gondoskodott különösen az oxfordi munkásegyletemről és az Angolországban levő többi és róla elnevezett tudományos intézetekről, a „Ruskin hall”-okról.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A szerb buza. A budapesti tőzsdetanács elha- tározta, hogy a szerb buza szállhatósága ügyében ankétet fog egybeihívni. Az ankétet júliusban tartat- ják csak meg, mert a tőzsde elnöke nincs most Buda- pesten. Az ankét tárgyalásain értesülésünk szerint az Országos Magyar Gazdasági Egyesület is részt vesz.

Az Anker élet- és járadékbiztosító-társasághoz (Magyarországi vezérképviselőség: Budapest, VI., Deák-tér „Anker-udvar”) 1900. májusban benyuj- tottak 900 ajánlatot 4,546,987 korona biztosított ösz- szegre és kiállítottak 861 kötvényt 4,363,796 korona összegre. A befolyt áradt összege 1,182,171 korona, a kifizetett károké 195,221 korona. A január-május havi időszak alatt benyújtottak 4218 ajánlatot 22,464,262 koronára és kiállítottak 3865 kötvényt 19,658,145 ko- ronára. Díjakért bevettek 7,062,048 koronát. Károkért kifizettek 955,141 koronát. — A haláleseti biztosítá- soknál A osztálytervez szerint a nyerevényosztalek az elmúlt évben az évi díj 25%-át tette. A vegyes- és takarékpénztári biztosításnál B osztálytervez szerint az összes befizetett díjak 3%-a fizetett ki nyere- ményosztalek gyanánt. A társaság vagyona 1899. december 31-iken 134 millió korona. Biztosítási alom- gny 500 millió korona. Eddigi kifizetések összege 221 millió korona.

Fizetéseptelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseptelenségeket jelenti: Deutsch Lipót (óras Krompach, Bertl Mária kereskedőnő Ko- motan, Neufeld Malvin kereskedőnő Sümeg, Bihary Miksa kereskedő Budapest (Andrássy-ut 19.) Iszák Herman kereskedő Debrecen.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Buda- pesten 40.— korona pénzben, 40.40 korona áruban. — Bécsben a kontingentálit készáru 44.— korona pénz- ben, 44.40 korona áruban.

Borjvásár. 1900. évi június hó 18-án. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytar- saságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 546 drb, leölt borju — db, bécsi élő borju — db, — db, horvát, nö- vendék marha 9 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzés azonos tételkiből: Ár- jegyzések. Belföldi élő borju 65—79 f.-ig, I. r. 80—90 f.-ig, kivételes 96— — f. 1 kilónként, leölt borju f.-ig, II. r. — f.-ig, kivét. — f. kilónként, le- vonás nélkül. Bécsi leölt borju — f.-ig. Növen- dék marha 44—51 f.-ig 1 kilónként, I. r. — f.-ig, Bárány élő — k., leölt bárány — k., ki-

vételes ár — k.-ig páronként. Kecske — k.-lól — k.-ig. A kis felhajtás mérten az üzlethez von- tatott.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskon- zumvásár árjegyzése 1900. évi június 19. Készlet 340 darab. Erkezett 1675 darab. Összesen: 2015 darab. — Eladatott 1149 darab. Maradt 866 darab. — Napj árak: 120—180 kgr. sulyban 88—94 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 90—96 koronáig, 320—380 kgr. sulyban 90—96 k.-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilós 84—90 koronáig. Malacok — ko- rona 100 kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásár- csarnokban tegnap megtartott sertésvásáron bejelentet- tek: 1151 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 4889 darab fiatal sertést, 6377 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 10766 darabot. Az üzlet nagyon gyenge.

Jegyzések: kékent élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 82—83 fillér, kivételesen — filléren, középminőségű sertés 74—88 — fillér, könnyű sertés 66—72 fillér, fiatal sertés 64—80 fillér.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, június 19.

A buzaüzletben ma szilárdabb volt az irányzat. Forgalomba került 21,000 métermássa buza az illér- rel magasabb árakon. Más gabonaneműekben csekély volt a forgalom és az árak változatlanok maradtak.

Eladatott: Buza. Tiszavideki: 400 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 05 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 1100 mm. 80 k. 8 K. — f., 500 mm. 792 k. 8 K. — f., 200 mm. 74 k. 8 K. — f., sárga 200 mm. 79 k. 8 K. — f., 500 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 700 mm. 785 k. 8 K. — f., 200 mm. 78 k. 7 K. 95 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 775 k. 7 K. 70 fillér.

Pestmegyei: 300 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 300 mm. 795 k. 7 K. 86 1/2 f., 500 mm. 79 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 775 k. 7 K. 67 1/2 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 62 1/2 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 62 1/2 f., 200 mm. 76 k. 7 K. 62 1/2 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 62 1/2 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 62 1/2 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 50 f., 400 mm. 75 k. 7 k. 55 fillér.

Mezőközvesdi: 150 mm. 785 k. 7 K. 72 1/2 fillér. Kalocsai: 2100 mm. 75 k. 7 K. 60 f. Dunai: 1150 mm. 73 k. 7 K. 17 1/2 f., 350 mm. 72 k. 7 K. 17 1/2 f.

Tolnai: 1800 mm. 755 k. 7 K. 42 1/2 f. Bácsági: 3200 mm. 727 k. 7 K. 47 1/2 f. Bácskai: 200 mm. 72 k. 7 K. 35 f. Zentai: 2000 mm. 728 k. 7 K. 50 f. Békereki: 1200 mm. 735 k. 7 K. 42 1/2 f. Szerbiai: 1100 mm. 765 k. 7 K. 17 1/2 f.

Mind 3 hónapra. Rossz: 1200 mm. 6 K. 60 f., paritásra, három hónapra, 200 mm. 6 K. 80 f., paritásra. Zab: 100 mm. 5 K. 52 1/2 f.

Készpénzfizetés mellett. A készáru hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns: Buza, klósa, K-től, K-ig, ár, K-től, K-ig, ár. Rows include: tiszavideki, fehérmegyei, postvidéki, bányási, békési.

Table with columns: Egyéb gabonaneműk, klósa, K-től, K-ig, ár. Rows include: Rossz, Arpa, Rozs, Zab, Tengeri, Repece, Köles.

A határidőszület folyamán a következő küté- sek történtek: Buza júniusra . . . 0.— Buza októberre . . . 7.85—7.86—7.88—7.90—7.91 Rozs júniusra . . . — Rozs októberre . . . 6.90—6.87—6.88—6.80—6.90 Zab júniusra . . . — Zab októberre . . . 5.16—5.17—5.18—5.16 Tengeri májusra (1901.) 4.89—4.90 Tengeri júniusra . . . — Tengeri júliusra . . . 5.67—5.68 Tengeri augusztusra . . . 5.72—5.73 Repece augusztusra . . . 13.10

Déli egy óraker a következő záróárakat állapí- tották meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns: Buza júniusra, Buza októberre, Rozs júniusra, Rozs októberre, Tengeri júliusra, Tengeri augusztusra, Tengeri májusra (1901.), Zab júniusra, Zab októberre, Repece augusztusra. Columns: pénz, áru.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table with columns: Buza júniusra, Buza októberre, Rozs májusra, Rozs októberre, Zab májusra, Zab októberre, Tengeri júliusra, Repece augusztusra. Columns: —, 7.87—7.88, 6.83—6.84, 5.16—5.18, 5.67—5.68.

A budapesti értéktőzsde.

A mai értéktőzsde irányzata meglehetősen kielé- gitő volt. A külföldi zárlatok némileg ösztönözték a spekulációt s bár a forgalom igen mérsékelt volt, a hangulat elég kedvezőnek volt mondható.

Az előtőzsde helyi értékekben elenyésző volt az üzlet. Kötések csupán Salgóban fordultak elő, jóval magasabb árak mellett.

A déli tőzsde kedvetben szilárd volt, később azonban kedvezőtlen külföldre ellanyhult az irány- zat, végül pedig valóságos lanyhaság uralkodott; csupán államvasutakban jutott mérsékeltebben kifeje- zésre ez az ellanyhulás.

A helyi piac, Salgó kivételével, szintén gyenge volt.

A valutapiac merevebb. Az előtőzsde nyugodt.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 723.—724.25. Osztrák hitelrészvény 703.—704.25. Osztrák-Magyar államvasut 672.50—674.50. Salgótarjáni közszékhely r. t. 643.—644.—. Közúti vasut 624.—

A déli tőzsde lanyha. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 722.50—722.75. Osztrák hitelrészvény 700.80—704.—. Osztrák-magyar államvasut 673.50—675.25.—. Jelzálogbank 448.50. Rimamurányi 557.25—558. Közúti vasut 622.—623.— korona.

Forgalomba került: Salgótarjáni részvény 643.— —641.—, Városi villamos vasut részvény 316 korona. Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 696.—. Magyar hitelrész- vény 718.50. Leszámlító bank részvény 477.50. Rimamurányi vasút 558.—. Osztrák-magyar állam- vasut 672.50. Közúti vasut 621.—. Villamos vasut 315.— korona árfolyammal.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a termény- üzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő ár- folyamatok állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar — korona, vörös aprószemű — korona, vörös erdélyi — korona, vörös bányási — korona, középszemű — korona, nagyszemű — korona. Disznózsír: budapesti 55.—55.50 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki — korona, városi 4 darabos 45.50—46.— korona, 3 darabos 50.—51.— korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség — korona, 120 da- rabos — korona, 100 darabos — korona, 85 darabos — korona azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség — — korona, 100 darabos 23.—23.25 korona, 85 darabos — korona. Szilvaiz: szlavóniai — korona, szerbiai 18.—18.50 korona azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Előtőzsde kínai hírekre gyenge. Déli tőzsde is gyenge maradt. Zárlat tartósan gyenge.

Bécs, június 19. (Osztrák értékek zárlata.) 4% arany- járadék 115.30. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 138.50. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 99.35. Magyar keleti vasúti állami kötvény —. Magyar leszámlító és pénzváltóbank 479.—. Rimamurányi vasút részvény 558.—. Magyar koronajáradék 91.25. 4%-os Magyar földterem. kötvény 91.40. Magyar hitelbank részvény 720.—. Magyar nyerevény köl- csön sorsjegy 158.50. Kassa-odernbergi vasúti részvény 356.—. Magyar kereskedelmi bank 2650.

Bécs, június 19. (Osztrák értékek zárlata.) 4% papir- járadék 97.80. 4%-os osztrák aranyjáradék 115.70. 1860-iki sorsjegy 134.50. Osztrák hitelsorsjegy 395.—. Angel-osztrák bank 280.50. Bécsi bankkegyesület 500.50. Osztrák-magyar bank 1748. Déli vasut 124.—. Dunagőzhajózási részvény 736.—. Dohányrészvény 288.—. Császári és királyi arany 11.37. Német bankváltók 118.70. 4% 20-éves ezüst járadék 97.50. Osztrák koronajáradék 97.35. 1864-iki sorsjegy 198.50. Osztrák hitelintézet részvény 698.—. Unionbank 573.—. Osztrák Länderbank 436.50. Osztrák-magyar államvasut 673.—. Elbavölggyi vasut 476.—. Alphei bányarészvény 478.50. 20 frankos arany 19.31. Londoni váltóár 242.20. Bécsi Tramway 299.—. Az irányzat gyenge.

Bécs, június 19. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a

következők voltak: Osztrák hitelrészvény 699.50 Magyar hitelrészvény 720.—, Angol-Osztrák bank 280.—, Bécsi bank egyrészlet 502.—, Unien bank 574.—, Ländlerbank 436.50, Osztrák-magyar államvasút részvény 672.50, Lombard 124.25, Elbavölgyi vasút 477.—, Északnyugati vasút részv. 463.—, Dobányrészvény 286.—, Rimamurányi vasút 557.—, Alpesi bányarészvény 478.50, Májusi járadék 97.80, Magyar koronajáradék 91.30, Török sorsjegyek 108.50, Német birodalmi márká 118.72, Napoleon d'or 19.31.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, június 19. (Tőzsdei tudósítás.) A kínai eseményekről szóló hírek hatása alatt a spekuláció rendkívül tartózkodó volt. Remélik, hogy a hatalmak tovább is egyetértéssel fognak eljárni és így nem kell komolyabb politikai bonyodalmaktól tartani. Ennek hatása alatt az árfolyamok eleinte nem igen változtak, később azonban alacsony londoni kurzusok nyomán általában gyöngült az irányzat, amihez utólag a new-yorki tőzsde tegnapi bágyadtága is hozzájárult. Bányá-, kohó- és bankrészvények erősen hanyatlottak. Zárhat után részben javult a hangulat. Magánösszeítései kamatlab 5%.

Berlin, június 19. (Zárhat.) 4 1/2%-os papírjáradék —, 4% osztrák aranyjáradék 97.25, Elbavölgyi vasút —, Magyar koronajáradék 90.60, Osztrák-magyar államvasút 142.90, Kassa-oderbergi vasút —, Bécsi váltóár 94.25, Magyar vasúti berruházási kölcsön 100.80, Alpesi bányarészvény —, Discont-Commandit 179.—, Általános villamosított Edison 234.—, Gelsenkirchen 195.—, Laurakohó 233.10, 4 1/2%-os ezüstjáradék 96.50, 4% magyar aranyjáradék 96.40, Osztrák hitelrészvény 217.30, Déli vasút 27.90, Károly Lajos vasút —, Orosz bankjegy 216.—, 4% új orosz kölcsön 97.25, Török dohányrészvény 154.—, Olasz járadék 94.30, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust —, Harpeni 201.90, Az irányzat egyenlőtlen.

Berlin, június 19. (A Budapesti Napló tudósításának távirata.) Esti forgalom. Négy százalékos magyar aranyjáradék 95.40, Magyar koronajáradék 90.60, Osztrák hitelrészvény 216.80, Osztrák-magyar államvasút 142.75, Déli vasút 27.80, Északnyugati vasút —, Elbavölgyi vasút —, Orosz bankjegy kétszáz 216.—, Buschtiehradi —, Orosz bankjegy (Ultimo) Lombard —.

Frankfurt, június 19. (Zárhat.) 4 1/2%-os papírjáradék 96.80, 4% osztrák aranyjáradék 97.50, Magyar koronajáradék 90.70, Osztrák-magyar bank 124.50, Déli vasút 27.90, Elbavölgyi vasút —, Londoni váltóár 204.02, Bécsi bankjegyet 126.—, Villamos részvény 134.—, 3 1/2%-os magyar aranykölcsön 77.—, 4 1/2%-os ezüstjáradék 96.65, 4% magyar aranyjáradék 96.20, Osztrák hitelrészvény 217.50, Osztrák-magyar államvasút 142.50, Északny. vasút —, Bécsi váltóár 841.38, Párisi váltóár 811.75, Unienbank —, Alpesi bányarészvény 238.—, Az irányzat gyenge.

Frankfurt, június 19. (A Budapesti Napló tudósításának távirata.) Árfolyamok januárja. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 215.10, Osztrák-magyar államvasút 141.10, Déli vasút 27.50, Osztrák aranyjáradék —, Olasz járadék 94.—, Laura-kohó 234.40, Harpeni 200.30, Discont —, Alpesi —, Bécsi bankjegyet 126.—, Javult.

Hamburg, június 19. (Zárhat.) 4 1/2%-os ezüstjáradék 96.65, 1880. sorsjegy 135.25, Déli vasút 28.—, 4% osztrák aranyjáradék 97.60, Osztrák hitelrészvény 216.50, Osztrák-magyar államvasút 142.—, Olasz járadék 94.25, 4% magyar aranyjáradék 96.40, Az irányzat gyenge.

Páris, június 19. (Zárhat.) Osztrák-magyar államvasút —, 4% osztrák aranyjáradék 97.—, Osztrák Ländlerbank 462.—, 3% francia járadék 100.—, Ottomanbank 543.—, 3 1/2% francia járadék 101.75, Alpesi bánya részvény —, Déli vasút 138.—, 4% magyar aranyjáradék 98.—, Párisi bankrészvény 1127, Olasz járadék 94.75, Francia törleszt. járadék —, Osztrák földhitelintézeti részvény —, [Török dohányrészvény 306.—, Az irányzat gyenge.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Június 19. A sertésüzlet irányzata lanya. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Orog nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 92—94 fillérig, Orog közép páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban — krajcárig, Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 98—98 fillérig, Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm felüli súlyban) 96—98 fillérig, Fialat könnyű páronként való súlyban 96—98 fillérig, Fialat könnyű páronként való súlyban terjedő súlyban [95—97 fillérig, — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig, Közép (páronként 240 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig, Kisebb (páronként 200 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig, III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig, — Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, — IV. Romániai eredetű (Stacahl), Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig, — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig, V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 95—97 fillérig, — Közép (páronként 240—290 kilogramm terjedő súlyban) 93—95 fillérig, Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 91—93 fillérig.

Sertésleltés szám: 1900. jun. hó 17. napján volt készlet 44232 darab, 1900. június hó 18. napján felbajtott 683 darab, 1900. évi június 18. napján elszállított 429 darab, 1900. június hó 19. napjára maradt készletben 44486 darab.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, június 19.

Ama depresszió, mely tegnap Morvaország fölött keletkezett, Magyarországon át a Fekete-tenger tájára érkezik. Új depresszió mutatkozik északnyugaton, míg a régi orosz depresszió megjelölés Állandó helyzetű bir. Közép-és délnyugati Európa fölött aránylag magas légnyomás terül el.

Lelesapódások a kontinensen mindenfelé voltak, de legsűrűbben Ausztria-Magyarországban és Orszoroságban. Közép-Orszoroságban azonban a hőmérséklet is alacsony.

Hazánkban a tegnapi országos esőzés legnagyobb mérvű a Dránkvántal és a tenger mellékén volt, ahol az esőmennyiség a 30 sőt 40 mm-t meghaladta. Zivatarokat az ország délnyugati részeiből jelennek. A reggeli hőmérséklet alacsony.

Külföld: Tulnyomon száraz és melegebb idő várható helyi zivatarokkal.

Vizállás.

Table with columns for location (Tiszánál, Dunánál, Morva Vágnál, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kiszava, Latorca, Ung) and water level measurements in meters for various dates (19. 12., 18. 12.).

Titkos betegségek szakorosa Dr. CZINCZAR J. egyetem. orvostudor. gyógyít férfinak és nőnek foglalkozási szar nélküli mindennemű bármily régi keletű Nemi betegségeket úgy mint húgyvesztést, hólyag- és vizeletibajokat, bujakóros sebeket, syphilit, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmagasabb borbetegeket és szépséghibákat, továbbá Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia) meglegő biztos eredményű gyorsan a legújabb módon. Rendelő-intézet: Budapest, VII., Erepesti-ut 14. sz. I. e. Rendelés: délelőtt 10—1-gig, délután 3—8-gig. Külön váróterem. Külön be- és kijárat. Levélreke megítelt válasz.

700,000 korona nyerhető: 1 darab Osztr. hitel sorsjegy-igényvénnyel. Húzás július 2-án, főnyeremény 300,000 korona. 18.— kor. 1 darab Bécs városi sorsjegy-igényvénnyel. Húzás július 2-án, főnyeremény 400,000 korona. 11.— kor. A kettő együtt csak 23 kor. kor. 21.—

Magyar találmány!! Művészi kivitelű Aquarell (kézi) festés fára * fára Fa-levelező-lapok, a legizlésesebb kivitelben. Magyar festés! Magyar fa! Magyar munka! 10 drb ára 2 kor. A pénz előleges be-küldése után bérmentve. Egészen új! Gyűjtőknek meglepetés!

Titkos betegségek gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórnázi tapasztalattal alapján. Dr. FABINYI J. v. kórhiáz orvos, specialista gyogyít legrovidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: húgyvesztést, hólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilit, ennek következményeit, makacs borbajokat és az énfertőzésből tanádi idegbetegeket. Meglegő az eredményű fertül gyengeségnek (impotentia) úgy fiatal, mint öregbét egyenesen. Biztos siker foglalt a honorárium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyogyeznek. Lakas: Budapest, Ersebet-kört 12. sz., (Dobány-utca sarok, I. emelet). Befárat a lepedőn. Külön váróterem. Rendelés délelőtt 9—3-gig, este 6—8-gig.

TITKOS BETEGSÉGEKET húgyvesztéseket és sebeket, az énfertőztetés utó-bajait, az elgyengült férfere, magánmészek, a bujakór utóidegbeszűrésnyeit, nőknél fehérfolyást, berrneműre adókat is, valamint mindazon nõi betegségeket, mely-lyeknek a magatlanság egyik főokozója és borbetege-geket gyogyít új gyogyimód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan Dr. Garai Antal orvos, sebész, szemész- és szülész-t dor. volt csász. kir. oszt. főorvos. RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig. Díjazott levelekre leggyorsabb figyelemmel válaszóitál és egyenesen kórhiáz hi gondolat-kedvű leír. Nőknek külön váróterem. Úrjantott megjelent és a szerző: Dr. GARAI ANTAL megrendelhető NÉPSZERŰ ÚTMUTATÓ (már 15-k kiadásban megjelent) nemi betegségei és azok ésszerű gyogykezeléséhez chad könyv, volt ár 2 ir. 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól beismagolt; lesz alküve, 1 frt beklüde mellett berrmentve vagy 90 kr. utánvét mellett. A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nemi árt. érvédése. — III. Az énfertőztetés és az ájllat magán-lyegek. — IV. Húgyvesztés (tripter) és húgyvesztés-ületek. — V. A bujakór (syphilit). — VI. Fehérfolyás. — VII. Érv-nyegült férfere. — VIII. Női magatlanság. IX. A ivar-szervek megbetegedéseinek tünetnyelje. proslitudo.

IDEG ÉS NEM BETEGSÉGEK radicalis gyógyítására legjobban ajánljuk Dr. Mitzger kiváló gyógyhatásairól elismert intézetét Budapest, VI. Teréz-kört 44. I. em.

Magyar festés! Magyar fa! Magyar munka! 10 drb ára 2 kor. A pénz előleges be-küldése után bérmentve. Egészen új! Gyűjtőknek meglepetés!

Uj könyvek egy harmad, egy fél, és egy negyed árban Brody: Dina előbb ... 1 korona 60 fillér. most ... 10 V. Gaál Karolln Válás előtt és válás után előbb 2 korona most ... 60 fillér. V. Gaál Karolln Egy perc követke-zménye: előbb 2 kor. most ... 60 fillér. Inokai Pál: Századvégi asszonyok előbb 2 korona most ... 60 fillér. Buday Sándorné A vörös marquiso előbb 2 ... kor. most ... 60 fillér. Tolsztoi: Mi a művészet? előbb 3 kor. most ... 1 kor. 20 fill. Petőfi: A hóhér kötele előbb 2 korona. most ... 60 fillér. Palotai: Koronásfők tragédiája előbb 2 K. most ... 60 fillér. Barilli Giulio Dodero kapitány előbb 2 korona. most ... 60 fillér. Braddon: A milliómos büntésre előbb 2 korona most ... 60 fillér. Ohnet: Az élet harcai előbb ... 2 kor. most ... 60 fill. Kapható a Budapesti Napló kiadós hivatalában utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

ANTISEPTIKUS Rög elismert és hatásában biztos, felszegessé tesz mindennemű gyöngödtelen gummi és spongya cikkeket, 1 doboz (12 drb) pontos használati utással 3 korona. — 3 kor. 50 fill. előleges beküldése mellett berrmentve. Gyors és dískért szétküldés. Kapható a felfaltalón: László József gyogyserész, Mors-Ujvár Erdély. Budapest: Török József gyogyserész, Király-utca 12. és Kerpel V. gyogyserész, Lipót-kört 28.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Nyári szünet.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Nyári szünet.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. június hó 20-án.

Három pár cipő.

Énekes bohózat 4 felvonásban. Irta Berla A. Fordította Toldy N. Ferenc. Zenéjét szerz. Millőcker K.

Személyek:

Stangelmayer	Gál	Kudelmudel	Nikó
Klára, neje	Kalmár	Koplacev	Szathmáry
Nachtalter	Balassa	Kunigunda	Rostagni
Éder Laura	Szelepcsényi	Flink Lőrinc	Gyöngyi
Wappenknept	Bivari	Léni, felesége	Fedák
Masksprudel	Nánásy	Flitterglanz	Berzettei

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. június hó 20-án.

Robinson Crusoe.

Látványos színmű 3 felvonásban és 10 képben. Irta Pierre Decourcelle. Fordította Komor Gyula. Zenéjét írta Bokor József.

Robinson	Szirmai	Jim	Szabó
Spargoletti	Kiss	Tom-Nitch	Ujvári
Péntek	Kovács	William	Kápolnai
Trevlyan	Horváth	Suzanna	Eötvös St.
Peterpatt	Németh	Betty	Báry G.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Szerda, 1900. június hó 20-án.

Cumberland, a gondolatolvasó.

Más világok, mint a miénk.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztiánvárosban.)

Szerda, 1900. június hó 20-án.

Aranylakodalmom.

Látványos alkalmi játék. kilenc képben, dalokkal, táncokkal. Írták: Beóthy László és Rátkai Viktor. Zenéjét összeállította: Fekete József.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Szerda, 1900. június hó 20-án.

A viceadmírális.

Nagy operett 3 felvonásban. Zenéjét szerz. Millőcker Károly. Fordította Makai Emil és Kövesi Albert.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Szerda, 1900. június hó 20-án.

Uj Szulamith

vagy: Abszolút Jakob, Jeruzsálem fia.

Látványos parodisztikus bohózat énekekkel és táncokkal egy előképben és 3 felvonásban. Irta Feld Mátyás. Zenéjét szerzette Barna Izso.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Pénztárnyitás 7 1/2-ór. Kezdeté 8 1/2-ór.

A Mulató 16°-ra szellőztetve van.

Mérsékelt nyári-idény helyárák.

Ma:

A repülő lég-ballet

„AEROGRAPHIA“

2-ik vendégjátéka. Ezen mutatvány

Szenzáció! Fenomenális!

Először Európában látható a párisi Chatelet

színházból

Mary Krausz | Majthényi Janka

prima ballerina | első szólótáncosnő

zárlatul bámulatos nagy villamos

APOTEOZIS.

Továbbá:

„Im siebenten Himmel“.

Daljáték Lindau K.-tól, zene Pagin Nándortól.

PAGIN ural mint vendég

a bécsi Theater an der Wien tagja.

Ugymint az összes műsorok.

Jegyek a nappali pénztárnál és elővetelben Weiss

A. nagytárszó Károly-körút 26.

A mulató villanyos világítása saját által osz-

közlöttük; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyá-

rok által készítették.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

BELVÁROSI KÁVÉHÁZAMAT

ő fensége Clotild főhercegnő paletájában (Ferenciek-tere) tegnap 19-én

megnyitottam.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

Steuer Sándor, kávé.

VÁLÁS ELŐTT

ES

VÁLÁS UTÁN.

Regény 1 kötetben.

V. GAÁL KAROLINTÓL.

Előbb 2 kor., most 60 fill.

Megrendelhető a kiadó-

hivatalban.

HAJREGENERATOR!

PURUS

Elismert Ukenőcs!!

PURUS

Folttisztító U legjobb!!

PURUS

Nem hajfészték.

A hajnak eredeti természetes színét és fényét adja vissza.

Üveg ára 3 korona.

Gyorsan és biztosan eltávolít mindennemű zsírt, olajt, gyümölcs stb. foltot

Kis tubus ára 40 fillér. Nagy tubus ára 60 fillér.

Fő- és szétküldési hely: **Kartschmaroff A. Szerecsen-drogueria Bpest, Kerepesi-ut 39.**

Főoszt. **Török József** gyógyszerár. Király-utca 12.

Főraktár Felső Magyarország részére: **Székely Géza** gyógyszer. Kassa.

Utánások miatt nagyon ügyeljünk a **SCHAFFER RÓZA** névre.

Csakis ezen végleggyel valódi.

Szépség gazdagság!!

Szépség hatalom!!

Ezt a legrágább kincset megszerezhetni eddig csakis a

Mme Rosa Schaffer

szerb kir. udvari és kamarai szállítónő, Bécs, I., Kohlmarkt 6. által főtallát és használt szépségcsodák által sikerült.

Törvényesen védve.

Poudre ravissante cs. kir. kir. szab. Minden hölgynek, ki egyszer próbálta, nélkülözhetetlen: a bőrt vakító fehérre varázsolja és pompás zománca alatt a bőrkülsőket, anyajegyek és himlőhelyek is eltűnnek. — A roncokat és redőket kisimítja, a káros szépségcsodák által kitágított líkaeseket összehuzza és az arcnak üde, rózsás fiatal szint kölcsönöz. Ez az egyetlen puder, melynek használata után mosakodni lehet a nélkül, hogy szennyező hatása a bőrről eltűnjék. Egy doboz ára 2 fnt 50 kr. és 1 fnt 50 kr.

Crème ravissante évtizedekkel fiatalít, a bőrt ruganyosan és simán tartja, esténként minden hölgynek használnia kellene. Egy tégely 1 fnt 50 kr.

Eau ravissante megőrzi a bőrrüdeségét, erősíti és a legkitűnőbb, biztos hatású tolett-víz. Egy üveg ára 2 forint 50 kr. az 1897. évi párisi és londoni nemzetközi kiállításon nagy aranyéremmel lett kitüntetve. Minden hölgynek, aki redőtlen, márványfehér homlokot akar, legjobban ajánlható a cs. kir. szab. **homlekkötő** darabonkint 1 fnt 50 kr-ért és a „**Savon-Ravissante**“ kiváló szépségcsodákkal hölgyek és urak részére, darabonkint 80 kr-ért. — **Schaffer Róza** asszony **viszavarázsolja** az ő „**KINOIR**“-jával minden megcsúszott hajnak ifjúsági színét, a legpompásabb szőket, a legragyóbb gesztenyebarnát, a bárszonszerű feketét. A „**KINOIR**“ egyszeri használata elegendő, hogy a szín örökre szőke, barna vagy fekete maradjon. Semmiféle mosás sem képes az elért színárnyalatot eltávolítani és a fejbőr tiszta fehér marad. Egy doboz ára használati utasítással együtt 1 fnt 50 kr. és 5 fnt. Valamennyi készítményem csodálatos hatásért teljes közességet vállalok. Szárazan elismert és közzétett-irat betekinthető a legmagasabb körökben és csak diszkreció miatt nem közölhetők.

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE

huából készült és annak lényegét tartalmazó italok, könnyen oldódó albuminose készítmény a legkiválóbb

erősítő szer

gyenge és a táplálkozásban elmaradottnak, ideg-, mell- és gyomorbetegeknek, leírógépeseknek, angol korban szenvedő gyermekeknek, időseknek, nemkülönben

vas-Somatose

alajában a **sápkórosoknak** lesz ajánlva az orvosok által. Vas-Somatose nem egyéb Fe-szer ves Geszteróidul vast, a melyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose. Somatose rendkívül gerjesztő az étvágyat

Raktáron van az összes gyógyszer-tárakban és gyógyszerkereskedésekben.

Ős-Budavára.

Ma szerdán június 20-án belépő-díj 50 kr.

Nagy confetti-estély.

Uj: Bogdani nő-csoport Uj: Elise de Vère

Panzer Lina

Osrani csoport

Yos Karis trio stb.

8 és 9 órákor 2 bohózat ingyen ülőhelyekkel.

10 órákor nagy Varieté előadás.

Mérsékelt áru belépő jegyek a dohánytözsdékben.

HAGGENMACHER H-SÖRFÖZDŐ

Palack Sör

Különlegességek:

Szalonsör

Maláta Sör

125000 HECTOL.

ÉVI TERMELEK

5 MILLIÓ PALACK

ÉVI FORGALOM

Megrendelési helyek: Budapest V. Kádár-utca 5. Haggenmacher Kőbánya: Haggenmacher Budafok.

Bruchsteiner és Társa

oimtblagár

Budapest, VI., Podmaniczky-u. 45.

Udvari szállítói címerek minden kivitelben.

Cégtáblák üvegből, fából, bádógból és amerikai bőrből jutányosan és díszesen készíttetnek.

Vidéki rendelések kívánatra fellelvéssel szállítanak.

Mintarajzok díjtalanok.

Magyar kir. államvasutak. Igazgatóság.

Hirdetmény.

(Uj személy- és podgyászdíjszabás életbeléptetése a Békés-Csanádi h. é. vasuton.)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága köz-híré teszi, hogy ezen h. é. vasuton a f. évi március hó 1-re hirdett uj személy- és podgyászdíjszabás csak f. é. július hó 1-én lép életbe.

Ezen díjszabás a magy. kir. államvasutak díjszabás elárúsi irodájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 20 fillérért kapható.

Budapest, 1900. június 6-én.

Az igazgatóság. (Utányomás nem díjazatik.)

M. K. EGYESÜLET MEGYÉNYI INTÉZETE

KRISTÁLY

SZTLUKÁCSFÜRDŐI

HEGYIFORRAS

IGENTISZTA

BICARBONAT

ASVÁNYVIZ

KAPHATÓ FÜSZKERESKEDÉSEKBE

VENDEGLÖKBE

ÉS MINDEN VASÚTI

ÉTKÉZO KOCSIBAN

APRÓ HIRDETÉSEK

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 4 fill. Címml ellátott hirdetésekért külön 60 fill. címkeár belyegdíj jár.

A hirdetekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges belyegyet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

A címmel ellátott apró hirdetések után a szokásos 30 kr. belyegilletéket július hó 1-től kezdve nem kell fizetni és így tehát minden címes apróhirdetés jövő hó 1-ső napjától kezdve mindenkinek 30 krral kevesebbe kerül.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

- BUDAPESTI NAPLO részére a kiadóhivatalban József-körút 18., rakomány a következő dohányszűkeken:
 - Breuer névrek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarak.
 - Homesek-féle tőzsde Petőfi-ter.
 - Benna Józsefné, Andrásy-ut 59.
 - Sopronyi V. dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-ut 1.
 - Deutscher Miksáné, Andrásy-ut 38.
 - Szántó Mór tőzsdéjében, Keeskeméti-utca 14.
 - Weitzendorf Jakab, Király-utca 1.
 - Engelmann Mór dohányszűke, IV. Kalvin-körút 4.
 - Bloekner J. hirdetési iroda IV. Sztócs-utca 6.
 - Elek Bernát hirdetési iroda V. Furdó-utca 4.
 - Fischer J. D. hirdetési iroda IV. Zsiborcs-utca 7.
 - Goldberger A. V. hirdetési iroda IV. Váci-utca 9.
 - Maassenstein és Vogler hird. iroda V. Dorottya-u. 9.
 - Leopold Gyula hirdetési irodája VII. Erzsébet-körút 14.
 - Messe Rudolf hirdetési iroda VII. Károlykört 9.
 - Schwarz József hirdetési iroda V. Marokkó-u. 4.
 - Tánczer Gyula hirdetési iroda IV. Szervitater 8.

Nevelőt keresek

tanyára, aki 2 gyermeket az első elemi tanitana. Szerény igényű zsidó ajánlkozók, fizetési igényük megjelölésével pályázhatnak. Cím a kiadóhivatalban. 64.23

Ügyvédi

irodában keres foglalkozást I. éves joghallgató. Cím a kiadóban. 2975

4 polgári osztályt

végzett 15 éves fia nagyon jó családból, igen szerény feltételek mellett irodába, vagy más irodai munkánál állást keres. Szíves ajánlatok T. jellegével e laphoz kéretnek.

Honorárium

nélkül ajánlkozók vidékre nevelőül a szünidő tartama negyedéves technikus. Javítóvizsgákra biztos sikerrel készít el. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít „Intelligens” jellege alatt. 6425

Vakációra

ajánlkozók zsidó szeminarista vidékre, gimnásium, polgári, vagy elemi iskolai gyerekekhez. Szíves megkeresést a kiadóhivatal továbbít „Szeminarista” jellege alatt. 6417

Szegény

asszony elvállal mindenféle kézimunkát a legutóbbasban. Cím a kiadóban. 2974

Urassági kocsi

nőtlen, kitűnő bizonyítványokkal rendelkező, hasonló minőségű állat keres. Cím a kiadóban. 6420

Helyben,

esetleg vidékre nevelőül ajánlkozók egy tanítóképzőintézetű növendék, aki a nevelés terén már nagy sikereket ért el. Feltételei szerények. Cím a kiadóban. 2973

Biztos jövő.

Egy 800 koronát érő fénycsónagyító készülék azonnal eladó. A vevő teljes oktatásban is részesül. Cím a kiadóban. 2945

Mérlegképes

könyvezetői keres 2-3 órai mellékfoglalkozást. Ajánlatokat megbízható karakter” jellege címen továbbít a kiadóhivatal. 2967

Helybeli

elsőrangú részv. társaság főkönyvelője elvállal üzleti könyvek berendezését, vezetését, scontrirózását szertese díjazás mellett. Ajánlatokat „Diszkrét” címen kér a kiadóhivatalba. 2968

Ruha-varróé, kintinon jartas, olcsón vállal munkát, melyet a saját lakásán készít el. Renoválásokat is végez kintinó izléssel. Cím a kiadóhivatalban. 2927

Fénykép-

nagyítókban hihetetlen olcsó árért 50-60 csekébb nagyságúak a legkisebb fénykép után vállalkoz. Hűségért jótállók. Cím a kiadóban. 2944

Különbjezratu

tiszta utcai szoba, fűdőszobával f. hó 15-re rendkívül olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2972

Köhögésnél,

rekedtségnél vegyenek 30 kr-ért Réthy-féle pemetőfüccnikortak.

Dina.

Bródy Sándortól, előbb 1 kor. 60, most 1 kor. 10 fillér. Megrendelhető e lap kiadóhivatalában.

Nagy vagyont,

tekintélyes jövedelemmel szerezhet mindenki, aki a század leghasznosabb könyvét, a világszeretőkönösen használt „Kereskedelmi Vegyeszet” című terjedelmes művet megrendeli, mert ebből 540 oly foglalkozást tanul meg, melylyel férfi, nő, gyermek, tőke nélkül naponta 20-30 koronát, évente 5000-6000 koronát megkereshet. A kinek biztos keresete nincsen, ki mellékfoglalkozást óhajt, rendelje meg, míg a csekély készlet tart. Intelligens egyéneknek megbecsülhetetlen. A könyv kétszeresen bővített új kiadását az első kiadás 60 korona helyett 2 korona 60 fillérkedvezményes áron rendelheti meg mindenki a „Kereskedelmi Vegyeszet” könyvkiadó-vállalatánál Újpest, Lőrinc-utca 24.

Ugyanitt megrendelhető „Az illat és szepítőszerek készítése” című könyv. ára 1 kor. 30 fill.

Nöstény vizsla

4310. védj. sz. sarga, ujnyakcsizjall, szájkosárral, barkázott, fehér alapszínű, nagy kávébarna foltokkal, e hó 18-án Kerepesi-utján elveszett. „Gigerli” nevű. Beesületes megtaláló nagyobb jutalmat kap. Cím a kiadóban. 6434

Hölgyek!

Aki szép, fehér és tiszta, ide arebört akar elérni, írjon a lap kiadóhivatalába „Szép arc” címen. Levélbelyeg mellékelendő. 6408

Szülőtelepítők,

nyaralók ügyelmébe. Budapest-zimnyói vonal mentén, Pestmegyeben, nagyobb vidéki város határában, vasuti megállóhoz 15 percrenyre, 237 holdas erdős homok birtok, szülő telepítésre alkalmas, melyen már 18 hold szőlő, 4 hold gyümölcsös telepített, nyaralóval, vincellér lakással, melléképületekkel, egészben, vagy parcellázva eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6436

Francia

nevelőnők, zongorázók bonnes-superieures, gép-és ruनावarrásban jártaak, egyszerű bonnok, kik a házban is segítenek; játszó-társak (fiúk és lányok) 14-15 évesek) mind 2 évi szerződéssel utikötés megterítés Franciaországból. szeryny feltételek alatt állást keresnek; Pfeiffer Ferenc ügynöksége által, Budapest. Hársfa-utca 42. 6432

A Zugligetben

gyönyörű nyári lakás, 4 szobával, 2 verandával, fűdőszobával, konyhával és egyéb melléképületekkel, továbbá 2 külön szoba verendával (konyha nélkül) minden butorozva jutányosan kiadó. Megtekinthető a Kunossy-villában Zugliget, Kuruclesi-ut 10. szám. 6423

Jó forgalmu

női kalap üzlet élénk helyen, azonnali eladó. Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „38” jellege alatt. 2000

Megvételre

keresek jó karban lévő, átjatszott, rövid zongorát. Ajánlatok „Orosz zongora” címen a kiadóba kéretnek. 2977

Ajtók és ablakok,

minden formában és nagyságban, teljesen felvasalva, nagyon olcsón kaphatók Wiener A. utódánál, Üllői-ut 77.

Eladó.

Budapesthez közel, egészség, gyönyörű szép helyen, remek kilátással, pormentes levegővel, jó és bővíző kuttal, gazdasági épületekkel: egy nagy gyümölcsös, a legnemesebb fajta fiatal gyümölcsfákkal és 3 hold beültetett amerikaiak ott szőlővel, és egy nagy kényelmes urilakkhával vagy anélkül. Csak választéggal ellátott levelekre adatik válasz. Cím a kiadóhivatalban. 6123

Rózsatelep.

Valóságos földi paradicsom, fővárosához közel, rendkívül reznyes és egészséges vidék, gyönyörű kilátással a Dunára és Budapest vidékére, másfelől a Kamara-erdő által határolva, kitűnő ivóvízzel, villamos közlekedéssel, vasuti és hajózási forgalommal meg 80 családi házak és vilák építésére rendkívül alkalmas, kitűnő talaju 300-600 ölelőként parcellázott telek Kis-Tétényben, párját ritkított, kedvező feltételek mellett eladó. A telkek több, mint 400 már felépített villa között fekszenek a telepig vezetett vízvezetékkel, a budapestiek által annyira kedvelt kiránduló hely, a budafoki sörház közelében. A fizetés az első 40 frtos részlet után havi öt forintnyis részletben törlesztendő. Egy-egy öli ára 2 frt 50 kr. Bérki, még a legszerényebb viszonyok közt levők is saját otthonra tesznek szert, tekintve a rendkívül kedvező fizetési módokat. Bővebb értesítés, prospektus s a helyszínen való katalozolás iránti megkeresés Rauscher György, Dunai-utca 6. sz. (Klotild főhercegnő-palota) intézendők.

Julius 1-ére

holti helyiség egy Automobile raktárhoz kerestetik a Teréz- és Erzsébet-körútnak az Andrássy utig terjedő részein. Kirakat és javító műhelynek való kis mellékhelyiség szükséges. Ajánlatok „Automobile” jellege alatt e lapoz mielőbb küldendők.

Első budapesti

kávemagazin szétküldési osztálya

kávé

elvámolva és bérmentve. Postán utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldésével

- 4 1/2 kg. Kuba kávé 7.50
 - 4 1/2 kg. Mokka kávé 7.50
 - 4 1/2 kg. Jáva kávé 7.50
 - 4 1/2 kg. Gyöngy kávé 7.50
 - 1/4 kg. Csász. kov. tea 1.40
 - 1/4 kg. Karaván tea 1.40
 - 1/4 kg. Törmelék tea —.90
- 20 darab ára 1 frt bérmentes küldéssel. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII. József-körút 18. szám.
- Belák István**
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-u. 4.

Pénzkölcsön

földbirtokokra, bérházakra I. II. helyre kedvező feltételekkel nyerhető. Fővilágosítást ad szíves-séggel

GERŐ A.

volt tkpénztári igazgató Budapest, VII., Nefelejts utca 8.

Tüzmentes

pénzszekrényeket, kasszát, villamos vészjelző pénzszekrényeket, páncélszekrényeket és masolópreket legjobb kiviteiben és legolcsóbban szállít

HESKY TESTVÉREK

cs. és kir. szabad. hazai pénzszekrénygyára Budapest, VI. Szabolcs-u. 4.

Erdély

részére főraktár: REMENTIK VIKTOR vas-nagykereskedés — Kolozsvár.

Veszünk

zálogcédlulákat a legmagasabb árt. Eladó arany-, ezüst-ékszer-árt a legolcsóbb áron. Régi arany és ezüstöt becserélek ujra fazonnal csak csekély ráfizetés mellett. A fővárosban évi lakással bírók részletfizetésre is kaphnak. Javítások is pontosan esztétikizoltatnak

Fuchs és Társa

Budapest, Károly-körút 28. Károlykaszárnya.

Magy. kir. államvasutak

Üzletvezetőség Aradon. Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Gyulafehérvár állomásán lévő pályavendéglő bérletére ezenel azt ajánlatul pályázat hirdetettik.

A bérlet 1901. évi január hó 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át vagyis 1903. évi december hó 31-ig.

A bérleti feltételek a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azok ismerik és egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

Az I. kor. bélyeggel ellátott és ajánlat a gyulafehérvári pályavendéglő bérletére feliratú borítékra zárt ajánlatok lepecsételve 1900. évi július hó 3-án, déli 12 óráig alulírt úztárlétezteséig általános igazgatási (I.) osztályánál nyújthatók be.

Bánatpénz fejében 100, azaz egyházas korona készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1. évi július hó 2-án, déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon letendő. Az értékpapír számúandók a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebbi utolsó napi árfolyamon, de soha növértéken felül. Takarékpénztári betétkönyvek letét gyantán nem fogadtatnak.

Ezen feltételekkel eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe. Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik. Aradon, 1900. évi jun. hóban. A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége (Utányomás nem díjazt.)

CRÉME DE FANCHON
a 3 szív ved-jeggyel

Rögtön finomított és szepítő arckrém. Legjobb a világon! Ártalmatlan! Zsirtalan!

Kis tégely 1 K. Nagy tégely 2 K. Főraktár: URŠITS' győgysszerár. Budapest, Rákóczy-ter 5. Vekre 20 úttér (dóblet bekiadéza usn frakó.)

Veszek
zálogházi cédlulát régi arany ezüst ártúrt briliánt és gyémánt ártúrt a legmagasabb ártak mellett

FRIED A.
órák és ékszerész Kerepesi-ut 2. szám.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezet. Miskolc. Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a lonezon-nyomó vonalon levő 25 órházhoz építendő toldalékok letítésére.

A terv, az egyösszűrgárjegzek, a szerződés tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az 1892-ben kiadott általános és részletes felét fizetők és az 1890. évben kiadott „Épületek leírása” Miskolcon a m. kir. államvasutak üzletvezetőségének pályafenartási osztályában Szemere-utca 23. sz. I. em. a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1900. június 26-án, déli 12 óráig kell benyújtani alulírt üzletvezetőség általános osztályánál. Az ajánlatokat 1 koronás, az ajánlat mellékleteivel invenknt 30 filléres belyeggel ellátva, lepecsételve és kövezték feliratukal kell benyújtani. Ajánlat alolsonozlyomi vonalon letítésendő órházi toldalékok építésére.

Csak az összes munkára tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi június hó 25-ön déli 12 óráig 1200 korona azaz egyezerkötízűs korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak miskolci üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban letetni. Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem fogadtatnak el. — A bánatpénzről szóló letétfegy az ajánlatához nem csatolandó. Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de növértéken felül számításba nem vétetnek. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek terüti vervénynevel adandók felj. Miskolc, 1900. jun. 16. Az üzletvezetősé. (Utányomás nem díjazt.)

ÉN ZT

SORSJEGYEKRE ÉS ÉRTÉKPAPÍROKRA

ÉRTÉKPAPÍROKRA (villamosított) letétes szerinti kisebb részletekben is) bármily összegig igen olcsón ad

KOVÁRY ARMIN
Bank- és Válfizetési osztályvezető-főigazgató. 17. ker. Ferenciek-ter, Úrf Csizsáry-palota